Poštnina plačana v gotovini.
Leto XII., štev. 156
Ljubljana, petek 10. julija 1931
Cena 2 Din

DRŽAVNO TOŽILSTVO V LJUBLJANI
Došlo 10. VII. 1931
krat, priloga

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Mesec evropskih konferenc in evropskih obiskov

Dve konferenci za izvedbo Hoovrovega načrta — Obisk nemških državnikov v Parizu in angleških v Berlinu — Stimson pri Mussoliniju

London, 9. julija d. Prihodnji petek, dne 17. t. m., se bo sestala v Londonu konferenca strokovnjakov, da prouči tehnično izvedbo Hoovrovega načrta in da sklene dogovor glede stvarnih reparacijskih dobav v dobi moratorija. Takoj po konferenci se bo sestala konferenca finančnih in zunanjih ministrov, da formalno in končnoveljavno odobri sklepe strokovnjakov.

Pariz, 9. julija. AA. Predsednik francoske vlade Laval je sprejel nemškega poslanika Höscha in imel z njim dolg razgovor.

O sestanku je bil izdan komunike, ki pravi, da je nemška vlada čestitala francoski k sporazumu med Francijo in Zedinjenimi državami. Nemški poslanik je dobil iz Berlina nalog, da uradno izroči francoski vladi besedilo izjave državnega kancelarja Brüninga o uporabi Nemčiji prepuščenih zneskov.

»Havas« priobčuje tudi komentar k temu komunikeju in pravi, da gre za važen diplomatski dogodek in da sta Laval in Hösch razpravljala o možnosti bližnjega sestanka med Lavalom in državnim kancelarjem Brüningom. Sestanek naj bi se vršil v Parizu.

Dne 14. julija poseti Pariz angleški zunanji minister Henderson. Prihodnji dan pa prispe tja ameriški državni tajnik Stimson. Dne 17. julija prideta angleški ministrske predsednik Macdonald in zunanji minister Henderson v Berlin.

Rim, 9. julija. AA. Danes ob 6. popoldne je posetil ameriški državni tajnik Stimson Mussolinija. Pri njem je ostal eno uro. Listi poročajo, da sta državnika med drugim razpravljala o vprašanju ameriškega posojila Italiji.

Potovanje predsednika nemške državne banke

London, 9. julija. AA. Predsednik nemške državne banke dr. Luther, ki se je mudil v Londonu, je odpotoval danes z letalom v Pariz. Pred odhodom je imel z nemškim londonskim poslanikom dveurno konferenco. Iz Pariza odpotuje dr. Luther v Basel, kjer se bo udeležil seje upravnega sveta banke za mednarodna plačila. Luthrovo potovanje je v zvezi s pogajanji o podaljšanju in povečanju kreditov nemški Državni banki.

Berlin, 9. julija. g. Potovanje predsednika nemške Državne banke dr. Luthra v London in Pariz je izzvalo v političnih in gospodarskih krogih veliko pozornost. Pri pogajanjih v Londonu je šlo v glavnem za velik kredit Nemčiji, nekako v višini reparacijske anuitete. Nemčija je storila vse, da bi čim bolj podprla Luthrova pogajanja. Neprijeten vtis so naredili članki »Timesa« in »Daily Heralda«, ki pritiskajo na nemško vlado, naj bi se odpovedala nemško-avstrijski carinski uniji in gradnji nove oklopne križarke. Iz tega sklepajo v Nemčiji, da bo to vprašanje na prihodnji konferenci zopet oživelo.

Angleške žrtve za moratorij

London, 9. julija. AA. Na današnji seji spodnje zbornice so vprašali zakladnega ministra Snowdena, kako je izračunal, da bo izgubila Anglija zaradi moratorija 11 milijonov funtov šterlingov (3 milijarde dinarjev) in če se bo ta vsota pozneje še povečala. Snowden je odgovoril, da angleška vlada ne bo privolila v nadaljne žrtve. Pri tem je omenil, da je enkrat že dejal, da se bo moral državni proračun pred koncem leta revidirati.

Amerika ne misli na revizijo sklenjenih pogodb

Washington, 9. julija. d. Glede na vesti razširjene v inozemskem tisku, da namerava Amerika po poteku Hoovrovega leta pokreniti akcijo za splošno revizijo vojnih dolgov in nemških reparacij, je izjavil državni podtajnik Castle, da so te vesti brez vsake podlage. Predsednik Hoover nikdar ni niti mislil na kako tako revizijo in hoče s svojim načrtom o moratoriju le omiliti splošno svetovno gospodarsko depresijo. Nedotakljivost obstoječih pogodb je bila osnova, na kateri so se ves čas vršila pogajanja v Parizu. Zato o kaki reviziji vojnih dolgov in reparacij ne more biti niti govora.

Akcija za znižanje carin

Washington, 9. julija d. Voditelj demokratske stranke senator Robinson je v nekem govoru izjavil, da mora predsednik Hoover sedaj, ko je njegov načrt o moratoriju uresničen, storiti korak naprej in smatrati za svojo največjo nalogo, doseči temeljito revizijo carinskih tarif. Več, kakor vse drugo, bi po mnenju senatorja Robinsona odstranitev carinskih barijer pripomogla k omiljenju sedanje gospodarske krize.

Hoovrov trg v Berlinu

Berlin, 9. julija d. »Berliner Börsencourier« predlaga, naj bi se izkazalo predsedniku ameriških Zedinjenih držav Hoovru čast in priznanje za njegove zasluge za Nemčijo na ta način, da bi se ena najbolj reprezentativnih ulic ali trgov v Berlinu imenovala po njegovem imenu. Isti predlog naj bi veljal tudi za Dunaj.

PRED ODPOVEDJO KONKORDATA IN LATERANSKE POGODBE?

Odločilna seja italijanske vlade — Naraščajoče razburjenje med fašisti — Prelom z Vatikanom bi izzval nedogledne posledice in pomenil konec samostojne vatikanske države

Pariz, 9. julija. d. Po poročilih iz Rima je razmerje med Vatikanom in Kvirinalom napeto do skrajnosti. Na merodajnih mestih mrzlično razpravljajo o ukrepih, ki bodo potrebni, in ne prikrivajo, da bo prvi odgovor fašistične vlade na najnovejšo papeževo okrožnico odpoved konkordata in lateranske pogodbe. Papež je že ponovno izjavil, da sta konkordat in lateranska pogodba medsebojno tako tesno združena, da sta drug brez drugega neveljavni. To priznavajo tudi v fašističnih krogih, naglašajo pa, da bo odpoved lateranske pogodbe najhujše prizadela Vatikan in katoliško cerkev v Italiji.

Tudi fašistični listi pišejo v tem smislu in pravijo, da spričo postopanja papeža konkordat in lateranska pogodba za Italijo nimata nobenega smisla. Fašizem je hotel postaviti katoliško cerkev za temelj fašistične države, toda papež je napravil iz konkordata politično orožje proti fašizmu. Tega italijanska država ne more trpeti. Listi napovedujejo, da fašistični režim ne bo ostal dolžan odgovora na papeževo okrožnico, ki je nov jasen izraz sovražnosti Vatikana do fašistične države.

Rim, 9. julija. d. Zadnja papeževa enciklika, ki je že po svoji zunanji obliki tako nenavadna, kakor nobena izmed dosedanjih, je vzbudila burjo nejevolje v fašističnem tisku. Časopisje polemizira z Vatikanom, oziroma z njegovim glasilom »Osservatore Romano«, z vso silo. Listi razčlenjajo trditve papeževe poslanice stavek za stavkom ter odločno zavračajo razne papeževe trditve. Vodilni rimski list »Il Giornale d'Italia« je objavil članek, v katerem odgovarja točko za točko vatikanskemu uradnemu glasilu, ki komentira prva izjave rimskega tiska o najnovejši papeževi okrožnici.

»Giornale« predvsem zamerja papežu, da je prelomil staro diplomatsko tradicijo, ki se je je Sv. stolica doslej vedno držala v svojem občevanju z državami. Dosedanji papeži so svoje enciklike naslavljali vedno le na episkopat dotične države, za kar sta vzgled pismo Leona XIII. španskim škofom v stvari karlističnega gibanja in pismo istega papeža francoskim škofom glede priznanja republike. Sam papež Pij XI. se je takega načina poslužil v zadevi nemške Katoliške akcije, ko je o tem predmetu pisal samo vratislavskemu kardinalu Bertramu. V sedanjem primeru pa gre za čisto italijansko stvar, zato bi bilo treba nasloviti poslanico le na italijanske škofe. V tem vprašanju ni bilo umestno apelirati na vse katoličanstvo, pa naj so voditelji posameznih Katoliških akcij še tako zaslužni, kajti jasno je, da njihov vpliv ne seže po vsem svetu.

Kar se tiče božjega poslanstva cerkve za vzgojo mladine, piše dalje »Giornale«, je že tridentinski koncil ugotovil, kdo ima skrbeti za njo: škofje in duhovniki. O lajikih tipa Katoliške akcije nikoli ni bilo sledu v katoliški hijerarhiji. Katoliška akcija zato ne more zase zahtevati nikakega privilegija imunitete.

»Giornale« pravi dalje: »Polemika, ki se je razvila okoli enciklike, pa ima vse širši in globlji značaj, nego enostavno prerekanje z vatikanskim uradnim listom. Zadeva se namreč močno ob odnošaje med Vatikanom in Italijo, ali bolje rečeno, med sedanjim papežem in Italijo. Spor se ni pojavil med cerkvijo in Italijo, marveč med papežem in Italijo. Enciklika Pija XI. je silovit čin sovražnosti, ki nima verskega, marveč čisto političen značaj.«

List se končno sprašuje, kakšen pomen naj ima pri takem stanju stvari sklenjeni konkordat, ako Vatikan namenoma stopa na stara pota nasprotovanja italijanski državi. »Konkordat je kršen in je v papeževih rokah postal politično orožje. Treba je zato najti izhod iz tega nesporazumljenja in točno oddeliti pravice cerkve in države.«

Odločilna seja ministrskega sveta

Rim, 9. julija. s. Kakor kažejo vsi znaki, je italijanska vlada odločena iti v sporu z Vatikanom tako daleč, da bo odpovedala konkordat. Odločitev o tem bo padla na nocojšnji seji ministrskega sveta. Listi označujejo odpoved konkordata kot edino možni izhod iz situacije. »Mesaggero« pravi, da se čuti fašizem dovolj močnega, da bo vzel to odpoved pred Italijo in vsem svetom nase.

Posledic tega koraka zaenkrat še ni mogoče pregledati. Italijanska vlada se namreč po zatrjevanju iz fašističnih krogov ne bo omejila samo na odpoved konkordata, ki bo imela za posledico odpoklic obojestranskih poslanikov ter ukinitev obveznosti verskega pouka v šolah, kakor tudi ukinjenje odredb glede cerkvenega sklepanja zakonov, temveč bo šla v svoji borbi še dalje.

V Vatikanu zagotavljajo, da bi bilo odpoved konkordata smatrati obenem kot razveljavljenje lateranske pogodbe. **Če bi bile te pogodbe razveljavljene, bi prenehalo obstajati »Vatikansko mesto« kot država, ozemlje, ki ga je prepustil Mussolini papežu pa bi prišlo zopet pod vrhovno oblast italijanske države. Papež bi v tem primeru postal zopet jetnik v zidovih Vatikana.** V ostalem, je Italija pa lateranskih pogodbah plačala Vatikanu že poldrugo milijardo lir.

Nov Mussolinijev udarec proti Katoliški akciji

Rim, 9. julija. s. Mussolini je odredil, da se vsi pristaši Katoliške akcije izključijo iz fašistične stranke. Strankin tajnik Giuratti je razposlal vsem fašističnim akcijam okrožnico, v kateri razglaša, da je pripadnost k fašistični stranki in Katoliški akciji po izrecnih navodilih Mussolinija nezdružljiva.

Upor v bolgarski jetnišnici

V borbi je bilo pet kaznencev ustreljenih — Razširjenje stavkovnega gibanja — Poskušeni komunistični atentati na tovarne

Budimpešta, 9. julija s. Iz Sofije poročajo: V kaznilnici v Slivnu je nastal včeraj krvav upor. Skupina zločincev se je, ko so jih s sprehoda stražniki vodili nazaj v celice, vrgla nenadoma na spremljevalce, jih pobila na tla in jim odvzela orožje. Z vso naglico so nato zločinci odprli sosednje celice ter skušali skupno z ostalimi jetniki uiti mimo glavne straže na prosto. Pazniki so jim takoj sledili, nakar se je vnela med njimi in jetniki krvava bitka, v kateri je bilo 5 jetnikov ubitih. Na pomoč je prišlo še vojaštvo in tako se je posrečilo napraviti v kaznilnici zopet red.

Sofija, 9. julija. č. Včeraj je prišlo ponovno do težkih izgredov in spopadov med stavkujočimi in policijo, zlasti pred tekstilnimi tovarnami v Jambolu in Slivnu. Komunisti so poskušali izvršiti tudi dva atentata na lastnike tekstilnih tovaren, kar pa jim ni uspelo. Štrajk se je razširil tudi na tobačno tovarno v Tatar-Pasardžiku in na premogovnike v okolici Sofije.

V Slivnu so se včeraj pobunili kaznjenci, napadli stražo in jo razorožili. Na pomoč je prišlo vojaštvo, ki je moralo na upornike streljati, ker so tudi ti rabili strelno orožje, ki so ga izsilili od premaganih paznikov. Pet kaznjencev je bilo ubitih, šest jih je pobegnilo težko ranjena pa sta bila dva paznika.

Udržal o položaju

Praga, 9. julija. h. Ministrski predsednik Udržal je povabil k sebi praške novinarje ter jim podal izčrpno poročilo o aktualnem političnem položaju. Iz poročila bi bilo važno povzeti, da so vse vesti o krizi v koaliciji ali sestavi uradniške vlade in sličnem popolnoma brez podlage. V ostalem se vsa politična in širša javnost trenutno najbolj bavi z afero poslanca Stříbrnega.

Afera Střybrnega

Praga, 9. julija. s. Imunitetni odbor poslanske zbornice je danes sklenil izročitev Střybrnega zaradi zlorabe uradne oblasti, poneverbe in krivega pričevanja. O sklepu imunitetnega odbora se bo jutri razpravljalo v parlamentu.

Klasifikacijske metode na dunajskih šolah

Dunaj, 9. julija. d. Dunajski šolski svet je izvedel anketo pri učiteljstvu osnovnih in srednjih šol glede šolskih klasifikacij. Z veliko večino se je učiteljstvo obeh vrst šolskih zavodov izjavilo za ukinitev klasifikacije vedenja in pridnosti v odpustnicah, odnosno zaključnih spričevalih. Pač pa se je izjavilo učiteljstvo za to, da se ta klasifikacija še nadalje ohrani v ostalih šolskih spričevalih. Učiteljstvo se je izrazilo sicer za to, da se oprostitev od šolnine veže na dober red v vedenju, vendar pa to ne sme biti edino merilo. V smislu rezultata te ankete je dunajski šolski svet stavil prosvetnemu ministrstvu predlog, naj se v bodoče pri oprostitvi šolnine upošteva izključno premoženjsko stanje staršev.

Velika mirovna manifestacija v Londonu

London, 9. julija. č. V nedeljo se bo vršila v Alberthallu velika skupščina za mir in razorožitev. Govorili bodo zastopniki vseh strank, in sicer Macdonald, Balfour in Lloyd George. Njihove govore bo prenašal radio, sprejeli jih bodo pa tudi v zvočni film. Istočasno bodo govori takoj prevedeni v 20 drugih jezikov in poslani po radiju v ves svet.

Rekordna žetev v Rumuniji

Bukarešta, 9. julija. č. Minister za kmetijstvo Jonescu Sisesti je novinarjem izjavil, da bo letos žetev v Rumuniji naravnost ogromna in najboljša, kar jih je bilo po vojni. Žitne cene so sicer še vedno zelo nizke, toda vlada bo storila vse, da si poljedelci kar najbolj opomorejo. Dovoljena bodo posebne olajšave za prevoz in izvoz žita, ukinjene razne dosedaj veljavne pristojbine, a za vsak izvožen vagon žita bo država plačala 10 tisoč lejev (3000 Din) premije.

Po poti spoznavanja

Varšava, 9. julija. AA. Med mnogimi članki, ki so jih objavili poljski listi po končani ekskurziji po Jugoslaviji, je tudi članek lista »Gazeta Polska«, ki naglaša velike simpatije, ki so jih Poljaki bili deležni v Jugoslaviji. Mnogoštevilne ekskurzije Poljakov v Jugoslaviji so izpremenile sodbo Poljakov o južnih Slovanih. Trditev, da spada Jugoslavija v balkansko verigo, pripada predvojni prošlosti. Zdaj se vidi in ve, da je Jugoslavija moderna in napredna država.

Kritičen položaj v Španiji

Stavkovni pokret se vedno bolj širi — Po vsej državi vlada izjemno stanje — Spopadi na dnevnem redu

Madrid, 9. julija. d. Stavkovni pokret v Španiji se vedno bolj širi. Ni še jasno, ali so v ozadjih komunisti ali pa monarhisti, najverjetneje pa je, da so oboji. V vseh večjih mestih, zlasti pa v Barceloni, Valenciji, Cordovi, Sevilli, Murciji je bila včeraj proglašena generalna stavka. Zlasti v Sevilli, kjer je znani major Franco tik pred volitvami poskušal izvesti revolucijo, je položaj izredno kritičen. Major Franco je bil že takrat v tesni zvezi s sindikalisti. Položaj se je tako poostril, da je morala vlada izdati izredne ukrepe. Vojaštvo je v vsej Španiji v najstrožji pripravljenosti. Tudi oficirji ne smejo zapuščati vojašnic in morajo biti vsak čas pri svojih edinicah, da lahko v primeru potrebe takoj nastopijo. Vsi samostani in cerkve so zastraženi po vojaštvu. Mesta nudijo sliko vojaških taborov.

Najbolj občutna je stavka telefonskih nameščencev. V preteklj noči so stavkujoči v Sevilli, Vigi in Santandru prerezali vse telefonske kable in uničili vse telefonske zveze. V Madridu so glavni kabel, ki je globoko pod zemljo, podminirali. Eksplozija je kabel popolnoma uničila. Sabotaža se opaža tudi v železniškem prometu. Vlada je dala danes aretirati glavno vodstvo stavke. To je izzvalo med stavkujočimi silno razburjenje in na mnogih krajih je prišlo do krvavih spopadov med stavkujočimi in policijo. Intervenirati je moralo tudi vojaštvo.

Strahotne razmere v ameriških kaznilnicah

Kaznenci so izpostavljeni naravnost srednjeveškim inkvizicijskim torturam — Strašne ugotovitve preiskovalne komisije

Washington, 9. julija. d. Svoječasno so prišle v javnost vesti o strahovitem trpljenju v ameriških kaznilnicah in poboljševalnicah. Na podlagi teh vesti je bila imenovana posebna komisija z nalogo, da izvede preiskavo. Komisija je sedaj predložila predsedniku Hoovru obširno poročilo, v katerem podaja strahotno sliko zlasti o razmerah v poboljševalnicah za mladoletnike. Komisija je proučila razmere v drugem polletju leta 1930., v katerem so sprejele poboljševalnice 3243 mladoletnikov. Poročilo naglaša, da je komisija našla neverjetne razmere in običaje. Mladi ljudje so bili za najmanjše prestopke izpostavljeni najhujšim torturam. Pretepanje je sploh najmanjša kazen. Krivce zvežejo in jih često pretepajo tako dolgo, da se zgrudijo nezavestni. Uklepajo jih v verige, stati morajo v mrzli vodi do pasu, a najboljše se odrežejo oni, ki so obsojeni samo na kruh in vodo. Bolnice kaznilnic in poboljševalnic so vedno prenapolnjene. Komisija je ugotovila nešteto primerov, da so bili gojenci zavodov oblečeni samo v cunje. Edino izjemo tvori industrijska šola v Idahu, kjer odgovarjajo razmere obstoječim zakonskim predpisom. Predsednik Hoover je obljubil, da bo takoj izdal potrebne odloke, da se tem razmeram napravi konec in da se krivci pozovejo na odgovor.

Redukcija direktorskih plač na Češkem

Praga, 9. julija d. Ker izkazuje državni proračun za leto 1930/31 po dosedanjih podatkih okrog 400 milijonov deficita, proučuje finančno ministrstvo med drugimi ukrepi, ki jih namerava storiti v svrho kritja tega primanjkljaja, tudi predlog, naj bi se obdavčili s posebnim davkom vsi prejemki, ki presegajo 100.000 kron letno. Čim se je izvedelo za ta načrt, so razni denarni zavodi in veleindustrije presenetile javnost z znižanjem direktorskih plač. Znano je, da imajo generalni direktorji in direktorji raznih velepodjetij in denarnih zavodov horendne plače in dohodke, ki bi bili po načrtu finančnega ministra prav občutno obdavčeni. Prva je znižala plače živnostenska banka, ki je izvedla progresivno znižanje plač, tako da najvišja plača ne presega 100.000 Kč. Temu zgledu so sledili tudi škodovi zavodi. Obenem je bilo pri živnostenski banki za dobo enega leta ustavljeno vsako napredovanje. Kakor se zatrjuje, bo prihranil zavod s temi ukrepi letno okrog 5 milijonov. Škodovi zavodi so izvedli splošno redukcijo uradniških plač za 10 odstotkov. Kakor se zatrjuje, bodo temu zgledu sledile tudi razne druge veleindustrije, da se na ta način izognejo novemu davku.

Poplave v Nemčiji

Hamburg, 9. julija. č. Zaradi neprestanega tridnevnega deževja v Hamburgu in okolici so vse vode silno narastle. Schleswig-Holstein je pod vodo. V samem Hamburgu je padlo v 24 urah 40 mm dežja. V hamburški okolici je uničena vsa povrtnina in žito na polju. Strela je ubila mnogo glav živine ter povzročila celo vrsto požarov na gospodarskih poslopjih. Vsa pokrajina okoli Oste je kakor veliko morje, ker se je porušil nasip.

Nizozemska mornarica gre v Vzhodno morje

Luebeck, 9. julija AA. Nizozemska eskadra, ki bo obstojala iz oklopne križarke, dveh torpedovk in dveh podmornic, bo obiskala 10. julija Travemünde. Eskadro bo vodil kapetan Scalogne. S tem obiskom hoče Nizozemska dokazati svoj interes za ureditev odnošajev v Vzhodnem morju.

Novi komisar delavskega bolniškega zavarovanja

Beograd, 9. julija. AA. Minister za socijalno politiko in narodno zdravje je razrešil službe komisarja SUZORa v Zagrebu g. Anteja Odića; z istim odlokom je imenoval za komisarja g. Marka Bauerja, tajnika pokrajinske zveze industrijcev v Zagrebu.

Šolska izobrazba za železniške uslužbence

Beograd, 9. julija. AA. Ker se je dognalo, da imajo nekatere direkcije med voznimi uslužbenci prebitek osobja, druge direkcije pa tudi osobje brez zadostne strokovne in šolske izobrazbe, je generalna direkcija v interesu železniškega prometa sklenila dvigniti nivo tega osobja. V ta namen je odredila, **da se smejo vzeti v službo samo osebe, ki razpolagajo z zadostnim šolskim znanjem, in da v bodoče ne bo sprejemala tudi ne za služitelje oseb brez kvalifikacije: za zavirače in sprevodnike se bodo tudi poslej sprejemale samo osebe, ki imajo vsaj dva razreda srednje šole, za vlakovodje pa vsaj štiri razrede srednje šole.** Osebe z manjšo šolsko izobrazbo bodo prišle v poštev samo za službe kretničarjev in manevristov.

Poset francoskih vojnih letal v Beogradu

Beograd, 9. julija AA. Francoska vojaška letalska eskadrilja, ki je davi odletela na polet po Evropi, pride 25. t. m. v Beograd.

Danska ekskurzija v Jugoslaviji

Zagreb, 9. julija č. Včeraj je prispela v Zagreb skupina Dancev, ki jih vodi tajnik našega konzulata v Kodanju Franjo Pakezi. Popoldne so gostje odpotovali v Primorje. V soboto pa odpotuje iz Zagreba skupina naših zadružnikov pod vodstvom B. Štitića na Dansko in v Belgijo, kjer si bodo v treh tednih ogledali tamošnje zadruge, zlasti industrijo mlečnih izdelkov.

Pred velikimi izpremembami v bolgarski diplomaciji

Sofija, 9. julija. M. Na snočnji seji ministrskega sveta je ministrski predsednik Malinov med drugim sporočil, da sta bolgarska poslanika v Beogradu in Berlinu podala ostavko, dočim je rimskega poslanika generala Vlkova Malinov sam pozval, naj demisijonira. Obenem je najavil, da bo izvedena temeljita reorganizacija bolgarske diplomacije.

Novi bolgarski poslanik v Beogradu

Sofija, 9. julija p. Bolgarski poslanik na jugoslovenskem dvoru g. Vakarevski in bolgarski poslanik v Berlinu Popov sta razrešena. V Beograd je imenovan po poročilih sofijskih listov sofijski korespondent »Timesa« g. Naum Antonov.

Kralj Boris na letovišču

Sofija, 9. julija M. Kralj Boris odpotuje jutri v svojo letno rezidenco Efsinograd, kjer bo ostal preko poletja.

Konferenca o razširjenju naših bolnišnic

Konferenca se je pričela včečaj in bo trajala več dni
Silen naval na ljubljansko bolnico

Ljubljana, 9. julija.

Vprašanje razširjenja in moderniziranja ljubljanskih bolnic, kamor je od leta do leta naval ogromnejši, je stopilo v aktualen stadij. Ministrstvo za socijalno politiko in narodno zdravje je odposlalo svojega odposlanca v Ljubljano, da s posebno komisijo ugotovi vse nedostatke in da se nato izdela dalekosežen gradbeni program, po katerem se ima sedanja splošna bolnica preurediti odnosno tudi nekateri oddelki povečati in se ima dalje zgraditi na Poljanah na kupljenem svetu v prvi vrsti moderen **kirurgični oddelek in oddelek za jetične.**

Načelnik sanitetnega oddelka v ministrstvu za socijalno politiko in narodno zdravje dr. Milovanović je davi prispel v Ljubljano. Na glavnem kolodvoru sta ga pozdravila načelnik banskega zdravstvenega in socijalnopolitičnega oddelka dr. Dolšak in zastopnik državnega higienskega zavoda dr. Petrič. G. načelnik si je v spremstvu zdravnikov takoj ogledal nekatere ustanove. Najprej je odšel na zdravstveni oddelek v Knafljevi ulici, nato pa se je odpeljal v splošno bolnico, kjer si je ogledal vse naprave.

Ob 10. dopoldne se je pričela kratka konferenca posebne komisije v upravnem poslopju bolnice. Te konference so se udeležili poleg načelnika dr. Milovanovića podban dr. Pirkmajer, načelnik dr. Dolšak, šef zdravstvenega odseka dr. Majer, inž. Otahal, upravnik bolnice dr. Gerlovič, upravnik umobolnice na Studencu dr. Divjak in upravnik bolnice za ženske bolezni dr. Zalokar. Konferenca je bila bolj informativnega značaja in kratka. Po konferenci si je gospod načelnik ministrstva ogledal tudi žensko bolnico in umobolnico na Studencu. Popoldne se je konferenca nadaljevala in je trajala do 7. zvečer.

Kako ogromen je naval na splošno bolnico, navajamo v pojasnilo nekatere statistične podatke za letos. Od 1. januarja do danes zvečer je bilo v javno bolnico sprejetih **10.150 bolnikov**, a odklonjenih je bilo **1773 bolnih oseb.** Lani pa je bilo do tega dne sprejetih 9711 bolnikov. Največji naval bolnikov je na kirurgični, interni in okulistični oddelek. Pa tudi drugi oddelki so močno zasedeni. Od 1. januarja do 30. junija so sprejeli posamezni oddelki: kirurgični 4206, interni 2093, okulistični 1266, otološki 818, dermatološki 726, infekcijski 174, živčni in opazovalni oddelek pa 364 bolnikov. V otroško bolnico je bilo v prvih šestih mesecih sprejetih 558 oseb. Umrlo je v tem času v bolnici 181 moških in 125 žensk. Največji naval bolnikov je običajno ob ponedeljkih in torkih. Na te dneve mora sprejemni urad, ki je nastanjen v ozki sobi s prav malo čakalnico, prevzeti mnogokrat nad 100 bolnikov. Tako je urad pretekli ponedeljek sprejel 100 bolnikov, a na torek po prazniku sv. Petra in Pavla 30. junija celo 121 bolnikov.

Konferenca posebne komisije bo trajala več dni in se bo načelnik dr. Milovanović zadržal v Ljubljani do konca tega tedna. Prihodnji teden pa namerava pregledati tudi bolnice v ostalih mestih dravske banovine.

Umevno je, da spremlja vsa naša javnost z velikim zanimanjem potek teh posvetovanj in da željno pričakuje poročila o storjenih sklepih. Saj je povečanje naših bolnic že davna potreba in danes ena najbolj nujnih zadev, ker so po odklanjanju bolnikov, povzročenem po prenapolnenju bolnic, v najhujši meri prizadeti najširši sloji prebivalstva.

Pomemben mirovni kongres v Parizu

Mednarodno zborovanje organizacij za očuvanje miru s spoštovanjem mirovnih pogodb

Kakor je »Jutro« že poročalo, se je vršil koncem junija v Parizu mednarodni kongres organizacij za ohranitev miru na temelju mirovnih pogodb. Te organizacije so se v obliki nacionalnih odborov tekom letošnjega leta formirale po vseh bivših zavezniških državah, ki so glavne nositeljice mirovne ideje v Evropi. Pokret zavzema vedno večji obseg in je mnogo važnejši, kakor se na prvi pogled marsikomu zdi.

Že več let opažamo, kako se v Nemčiji, Avstriji, na Madžarskem in v Bolgariji oglaša močan revizijonistični pokret. Madžari porabijo vsako priliko, da na raznih mednarodnih zborovanjih v Ženevi in drugod razdajajo debelo dokumentirane brošure in propagandne liste o »krivicah«, ki so jim bile baje storjene z mirovnimi pogodbami. Dobro vedo, da ni lažjega, kakor v kalnem ribariti in spejlati na led neinformirano javnost Anglije Zedinjenih držav in drugih narodov, ki ne poznajo pravega položaja v Srednji Evropi. Zato si upajo na dan z upravo gorostasnimi trditvami o »madžarskih pokrajinah«, ki so bile »odcepljene od narodnega telesa«. Stremljenja makedonstvujuščih in njihovih političnih prijateljev so ravno tako dobro znana, kakor fašistične izmišljotine o »italijanski Dalmaciji« in ponovne izjave dr. Schobra, da spada Maribor prav za prav k Avstriji. Znane so tudi madžarske aspiracije na Slovaško in Podkarpatsko Rusijo ter nemške zahteve po reviziji poljsko-nemške meje, čeprav teče ta izključno po ozemlju, ki je poljsko pred bogom in zgodovino.

Take in podobne »revandikacije« so v prvi vrsti naperjene proti slovanskim državam. In vendar so nevarnost tega revizijonističnega pokreta najprej spoznali v Franciji. Tamošnji državniki se dobro zavedajo, da bi bila kršitev mirovnih pogodb s te strani najnevarnejša prilika za izbruh novih krvavih borb v Evropi z nedoglednimi posledicami. In v Franciji so takoj odločno vstali proti temu revizijonističnemu pokretu, čeprav za enkrat ni naperjen proti njim. Popolnoma točno pravijo Francozi, da je najboljša garancija za mir v brezpogojnem spoštovanju sklenjenih mirovnih pogodb. Slovanom pa, ki so jim te mirovne pogodbe prinesle osvobojenje in ujedinjenje po tisočletnem suženjstvu, so mirovne pogodbe razen tega fundamenti pravično potegnjenih državnih mej, ki se z malimi izjemami povsod krijejo z etničnim ozemljem slovanskih narodov.

Baš v te organske, s tisočletno zgodovino potrjene etnografske meje se zagania imperialistični pokret nemških, avstrijskih, madžarskih in bolgarskih revizionistov. Vseh nas dolžnost je zato, da pričnemo s širokopotezno organizacijo mirovnega pokreta ki naj temelji predvsem na mirovnih pogodbah in njenih etničnih zasnovah, in da informiramo evropsko in svetovno javnost o pravem stanju v srednji Evropi in o resničnih stremljenjih revizionističnih imperialistov.

Kakor rečeno, so nevarnost revizionističnega pokreta najprej spoznali in precenili francoski politiki in javni delavci. Zato je iz Francije v začetku tega leta prišla pobuda, naj bi se v vseh nasledstvenih, potem pa še v drugih interesiranih evropskih državah ustanovili nacionalni odbori javnih delavcev, ki bodo z vsemi razpoložljivimi sredstvi pobijali na revizionističnem pokretu to, kar je na njem napačnega in krivičnega, zagovarjali mir s spoštovanjem pogodb in pripravljali novo solidarno Evropo.

Seme ni padlo na neplodna tla in letos spomladi so bili že formirani nacionalni odbori novega mirovnega pokreta v sami Franciji, na Češkoslovaškem, Poljskem, v Rumuniji in v Jugoslaviji.

Po končanem formiranju nacionalnih odborov, ki združujejo odlične ljudi vseh položajev in stanov v dotičnih državah je bil 22., 23. in 24. junija v Parizu prvi mednarodni sestanek, kongres odposlancev teh nacionalnih odborov. Seje so bile v krasni dvorani Socialnega muzeja.

Poljsko delegacijo je vodil princ Lubomirski. Rumunija je bila zastopana z delegacijo pod vodstvom princa Cantacuzena, češkoslovaški nacionalni odbor pa je zastopal kot vodja delegacije dr. Stehlik-Čenkov. Jugoslovensko odposlanstvo je vodil bivši minister dr. Čeda Mihajlović, poleg njega so bili v delegaciji bivši poslanik dr. Tresić-Pavičić iz Splita dr. Brkić iz Zagreba in dr. Birsa iz Ljubljane kot zastopnik ljubljanskega župana.

Francoski odbor je bil na kongresu navzoč polnoštevilno. Sestankom je predsedoval član Instituta Lallemand. V imenu francoskega nacionalnega odbora so se oglasili k besedi bivši ministri Marin, Bonnefous, Franklin-Bouillon, bivši šef francoske orientske armade Henrys, generalni tajnik odbora Andre Cheradame, bivši poslanik Saint-Aulaire in dr.

Seje so bile stvarne, razprava je posegala v bistvena vprašanja sedanje mednarodne politike. V vseh vprašanjih je bilo doseženo popolno soglasje. Poljski delegati so obljubili da bodo ideje novega pokreta zanesli v vzhodno in severno Evropo. Jugosloveni ga bodo skušali organizirati v Grčiji, Francozi pa v Belgiji, Angliji in drugod.

Posebna resolucija, ki je bila objavljena v največjih evropskih listih, ugotavlja nevarnosti, ki prete miru od revizionizma, kakor ga zagovarjajo v Nemčiji, Avstriji in Madžarskem in v Bolgariji ker je naperjen proti pravičnim etničnim razmejitvam nove Evrope. Zato poziva prvi kongres novega pokreta vse ljubitelje miru, naj z neumorno vnemo, s poresom in z besedo zastavijo ves svoj vpliv, da postane mirovni pokret s spoštovanjem pogodb občna last evropskega javnega mnenja in s tem najboljše jamstvo, da se človeštvo obvaruje nove vojne katastrofe. Saj bi le-ta s svojo grozoto daleko prekosila svetovno vojno.

Na nacionalnih odborih je sedaj, da neumorno zastavijo vse svoje sile. Naj v neposredni bodočnosti iz malega semena vzraste bogata žetev miru med narodi.

Napredovanje v političnoupravni službi

Beograd, 9. julija, p. S kraljevim ukazom so napredovali za eno skupino: banski svetnik Leon Grasseli in banski svetnik Bronislav Fišer v 4/I, banski svetnik dr. Lovro Bogataj v 4/II: za političnega upravnega tajnika 5. skupine Fran Mramor, za pomožnega tajnika 6. skupine Ivan Metlika, vsi pri banski upravi dravske banovine.

Nadalje so napredovali za sreskega načelnika 4/I sreza Maribor — levi breg dr. Marko Ipavic; za sreskega načelnika 4/II. sreza Slovenjgradec Friderik Viher; za sreske načelnike v 5. skupini dr. Ivan Vidmar v Radovljici, dr. Janko Šiška v Krškem, dr. Alojzij Trsteniak v Ljutomeru, Albin Placer v Kočevju, Matko Kandrič v Gornjem gradu: za sreske podnačelnike v 5. skupini: Fran Maršič v Brežicah, Mirko Brezigar v Ljubljani, dr. Tina Čuš v Kočevju, dr. Ivan Vrečar, srez Maribor — desni breg dr. Ivan Zobec v Kranju in Anton Svetina v Šmarju pri Jelšah; za sreskega podnačelnika v 6. skupini: Ivan Milač v Prevalju: za političnega upravnega tajnika v 5. skupini Ivan Levičnik pri sreski izpostavi v Škofji Loki, Fran Vodušek, srez Maribor — levi breg, dr. Mirko Potočnik srez Maribor — desni breg: za sreske podnačelnike v 6 skupini Ivan Bavdek v Logatcu, dr. Josip Tomšič v Krškem, Leopold Ajlec v Slovenjgradcu: za političnega upravnega tajnika v 6. skupini Jakob Počkaj v Dolnji Lendavi in Ivan Forčesin v Celju; za policijskega komisarja pri predstojništvu mestne policije v Mariboru v 6. skupini Stanko Kos; za policijskega komisarja obmejne železniške policije v Mariboru v 7. skupini Stefan Krajnović, za višjega nadzornika policijskih agentov v 7. skupini pri policijski upravi v Ljubljani Silvin Pečenko in za višjega nadzornika policijske straže v 7. skupini pri policijski upravi v Ljubljani Dragotin Gril. (Zaradi telefonskega sprejema vesti ne moremo jamčiti za točnost imen. Op. ur.)

Ameriški polet preko Tihega oceana

New York, 9. julija g. Ameriška letalca Robbins in Jones, ki sta na poletu preko Amerike in Tihega oceana, sta danes ob 6.45 srednjeevropskega časa nad Fairbanxom na Alaski vzela med poletom novo gorivo in letela dalje. Polet poteka do sedaj točno po programu.

Maribor v številkah

Maribor, 9. julija.

Osrednja mariborska popisovalna komisija je zaključila sedaj svoje delo, na podlagi katerega je ugotovljeno, da šteje skupno število prebivalstva v Mariboru nekaj več, kakor je bilo prvotno objavljeno in sicer 33.921. Po narodnosti je 31.727 Jugoslovenov, 1613 Nemcev, 428 Čehoslovakov, 86 Rusov, 3 Ukrajinci 10 Poljakov, 1 Rusin, 1 Belgijec, 18 Italijanov, 3 Rumuni, 10 Madžarov, 1 Urugvajec, 2 Francoza, 5 Angleži, 12 Židov in 1 Švicar.

Po materinskem jeziku pa je 27.533 Slovencev, 2931 Srbohrvatov 2696 Nemcev, 426 Čehoslovakov, 96 Rusov, 6 Ukrajincev, 20 Poljakov, 3 Rusini, 55 Italijanov, 14 Rumunov, 52 Madžarov, 28 Francozov, 4 Angleži.

Po veroizpovedih je 31.200 rimokatolikov, 1669 pravoslavnih, 628 evangeličanov, katerih število stalno nazaduje, 234 muslimanov, 14 staro-katolikov, 16 grških katolikov, 80 Židov, 67 brez veroizpovedi, 4 adventisti, 5 od narodne češke cerkve, 2 svobodna kristjana in 2 baptista.

Po izobrazbi je 30.670 oseb, ki znajo čitati in pisati. Samo čitati zna 127 oseb. Nepismenih z deco, ki še ni šoloobvezna, je 3124, od katerih je pravih analfabetov le 6. Postranske zaslužke poleg redne plače ima 200 oseb, invalidov pa je 93.

Trajno prisotnih je v Mariboru 29.820 prebivalcev, začasno prisotnih pa 4101, od tega nad 3000 dijakov, začasno odsotnih pa je 398.

Zanimiva je statistika stavb, ki jih je 2764. Od tega je pritličnih zgradb 1287, enonadstropnih 1054, dvonadstropnih 311, trinadstropnih ravno 100, štirinadstropnih 11 in ena petnadstropna, to je Zadružna gospodarska banka. Pred letom 1917 je stalo v Mariboru 2128 stavb, tako da je bilo po prevratu zgrajenih 636 novih stavb, to je več kakor v zadnjih 40 letih skupaj. Na kanalizacijo je priključenih 1832 stavb, vodovodni priključek pa ima 2164 hiš.

Stanovanj je v Mariboru 7627, od katerih je 105 praznih, vendar pa je samo polovica od teh prikladnih za stanovanje. Od stanovanj odpade 1659 prostorov na zavode, samostane, hotele itd. V stanovanjih je 5969 vodnih odtokov, 7193 električnih priklopov, v 1358 stanovanjih je vpeljan plin. Poslovnih prostorov s skladišči in kletmi pa je 6637.

Prijavljenih je 82 tovornih avtomobilov, 170 osebnih avtomobilov, 134 motornih koles in 1726 dvokoles. Pregled živine izkazuje 429 konj, 357 govedi, 357 svinj, 138 glav drobnice in 5015 perutnine ter 30 panjev čebel. Mariborske krave so dale lansko leto 2982 hektolitrov mleka, perutnina pa 255.002 jajca.

Organizirana borba proti raku

Pred novo izpopolnitvijo naše zdravstvene službe. — Dalekosežna akcija Društva za proučavanje in zatiranje raka

Ljubljana, 9. julija.

Naša zdravstvena služba bo storila v najkrajšem času nov, topot mogočen korak naprej. V nizu akcij, ki naj zdravstveno stanje našega prebivalstva prerode in ga okrepe, gre sedaj za to, da dobi naša banovina najmodernejše zasnovano organizacijo proti rakastim obolenjem.

Letos pomladi je bil v Ljubljani ustanovljen pododbor državnega Društva za proučevanje in zatiranje raka, pododbor si je nadel široko zasnovane naloge. V naši banovini bo organizirana energična borba proti rakastim obolenjem, a v Ljubljani sami bo vsa ta borba dobila centralo. Razume se, da bo treba centralo opremiti z najmodernejšimi aparati in zdravstvenimi pripomočki. Semkaj spada predvsem radij, ki je potreben za zdravljenje raka potom obsevanja. Radij je izredno drag, vendar ni dvoma, da ga bo mogoče s primernim razumevanjem vseh v poštev prihajajočih činiteljev nabaviti in staviti društvu na razpolago.

Akcija je že toliko napredovala, da je na zadnji seji društva padla odločitev glede centrale v Ljubljani. Na kakšen poseben radiološki institut zaenkrat ni mogoče misliti. Pač pa bo ženska bolnica dobila nov trakt, povišana bo za eno nadstropje. In v tako razširjeni bolnici bo določen poseben oddelek s potrebnim številom postelj in operativnimi prostori za zdravljenje in obsevanje raka.

Pododbor v Ljubljani deluje seveda v soglasju s centralo v Beogradu, vendar je umevno, da zavisijo uspehi njegovega dela v prvi vrsti od inicijative. Na domačih činiteljih, na banovinskih, občinskih in drugih javnih ustanovah je sedaj, da pododboru priskočijo materijelno in moralno na pomoč, tako da bo mogoče iz malih začetkov v ženski bolnici sčasoma razviti samostojen radiološki institut in organizirati tudi po deželi terapevtična središča. S tem bo naša banovina dobila zdravstveno mrežo na najmodernejši podlagi.

Sistematično borbo proti rakastim obolenjem pričenjajo organizirati šele v najnaprednejših državah. Mnoga univerzitetna mesta si prizadevajo, da bi osredotočila to zdravljenje v svojih medicinskih fakultetah in institutih. Dobro se namreč zavedajo, da bi to pomenilo za dotične zavode, zdravnike in mesta ogromne materijalne in moralne koristi.

To, kar drugod sedaj poskušajo, to naj izvedemo mi Slovenci za naše kraje, za našo državo. Če smo danes v hotelski industriji in v arhitekturi na prvem mestu, zakaj bi tudi v zdravstvu in zdravstveni službi ne dosegli zavidnega mesta prvoboriteljev?

Klici po samostojni, popolni medicinski fakulteti bodo ostali tako dolgo prazen zvok, dokler od spodaj ne zgradimo tako širokih zdravstvenih institucij in zavodov, da bodo centralni zavodi v Ljubljani sami od sebe nekega lepega dne dobili novo, skupno ime popolne medicinske fakultete.

Spričo nove akcije je treba na tem mestu imenovati primarija brežiške bolnice dr. Josipa Cholewe, ki si že dolgo vrsto let prizadeva na tem polju in ki je kot prvi spoznal dalekosežnost organizirane borbe proti raku za narodno zdravje. Na čelu nove akcije so nadalje prof. dr. Zalokar, tajnik društva dr. Savnik, docent dr. Košir in drugi.

Naj bi prizadevanja teh mož čimprej obrodila najlepše sadove!

Teroristični proces pred državnim sodiščem

Glavni obtoženec vse priznava in obžaluje, Levaković mlajši pa taji in vali krivdo na druge

Beograd, 9. julija. p. Pred državnim sodiščem je bilo danes zaključeno zaslišavanje glavnega obtoženca Ivana Levakovića starejšega. Pri današnjem zaslišavanju je podrobno opisal, kdaj in koliko je prejel od Perčeca in Pavelića denarja za izvedbo terorističnе akcije v Jugoslaviji. Svojo izpoved je končal z zagotovilom, da je povedal vse po resnici in pravici, ker obžaluje svojo zmoto, ki ga je spravila na zatožno klop.

Nato je sledilo zaslišavanje Ivana Levakovića mlajšega. V popolnem nasprotju z glavnim obtožencem mlajši Levaković (ki s starejšim ni v sorodstvu) zanika vsako krivdo, dasiravno je v preiskavi tudi on vse priznal. Ko ga je predsednik opozoril na to, je dejal, da je v preiskavi izpovedal vse, kar so hoteli, da bi prišel čimprej pred sodišče, na razpravi pa da govori resnico. Pravi, da ga Levaković starejši obremenjuje samo zato, da bi zmanjšal svojo lastno krivdo. V nadaljnjem zaslišavanju je zatrjeval, da ga je Levaković starejši ponovno nagovarjal k terorističnim dejanjem in k napadu na Karla Kovačevića ter da mu je celo predbacival, da je bojazljivec, ker ni hotel ničesar izvršiti. Enkrat je zahteval, naj Kovačevića napadejo, omamijo in odvedejo z avtomobilom preko meje, drugič pa, naj se preoblečejo v dimnikarje in mu nastavijo peklenski stroj v dimniku. Pravil je, da ga je Perčec na Dunaju dobro naučil, kako je treba ravnati. Razprava je bila nato prekinjena in se bo nadaljevala jutri.

Velika tatvina v beograjskem brzovlaku

Okradena je bila soproga brazilskega bančnika — Tat, ki so ga že izsledili, je odnesel za pol milijona nakita

Novi Sad, 9. julija p. V pretekli noči je bila v beograjskem brzovlaku med vožnjo od Novega Sada do Sente izvršena velika tatvina. Z vlakom se je vozila med drugimi soproga brazilskega bančnika De Ziza, ki se mudi na obisku pri svojih sorodnikih v Novem Sadu. V malem ročnem kovčku je imela svoj nakit v vrednosti pol milijona dinarjev in 20 angleških funtov (7500 Din). Pri Starem Bečeju je zapazila tatvino in takoj alarmirala vlakovno osobje. Kljub takojšnji preiskavi pa tatu niso mogli dobiti. Policija je nato opozorila na tatvino vse banke s prošnjo, naj posebno pazijo na ljudi, ki bi hoteli menjati angleške funte. Res se je danes oglasil pri neki novosadski banki mlajši človek, ki je hotel zamenjati 10 funtov. Policija ga je takoj aretirala in ugotovila, da gre za nekega Josipa Grabenaria, starega 26 let, ki je tatvino tudi priznal. Pri njem pa so našli samo del ukradenega nakita. Policija sodi, da je imel najbrž pomočnika, s katerim je olen že razdelil.

Izvoz vina v Češkoslovaško

Ljubljana, 9. julija. AA. Kraljevska banska uprava objavlja naslednje informacije glede pogojev za izvoz alkoholnih pijač v Češkoslovaško: Po novi trgovinski pogodbi kraljevine Jugoslavije z republiko Češkoslovaško, veljavni od 1. junija 1931, je mogoče uvažati v Češkoslovaško vino in žganje iz Jugoslavije pod naslednjimi pogoji. Češkoslovaška pogodbena carina za 100 kg znaša:

1. *Močne alkoholne pijače:* likerji, ekstrakti za punč in druge močne alkoholne pijače z dodatkom sladkorja ter drugih snovi, v originalnih steklenicah, z uverenjem o izvoru Kč 1500.—.

2. *Druge močne alkoholne pijače:* slivovka in tropinovec z največ 45. vol. odst. alkohola, z uverenjem o kakovosti, v katerem je izkazan procent alkohola in je potrjeno, da sta slivovka in tropinovec pristen proizvod destilacije sliv (češpelj), odnosno tropin: v sodih Kč 1640.—; v steklenicah Kč 1000.—.

3. *Vino, sadjevec, mošt od grozdja in mošt od sadja, sokovi od plodov, sadja in jagod, nezoščeni, medica:* v sodih: vino iz dravske banovine, z uverenjem o poreklu in s certifikatom o analizi. Kč 210.—; v steklenicah: vino iz dravske banovine, z uverenjem in certifikatom Kč 420.—.

Za izdajanje uverenj o iznoru pri izvozu iz dravske banovine je pooblaščena (kakor doslej) Zbornica za TOI v Ljubljani na osnovi potrdila kmetijskega oddelka kr banske uprave v Ljubljani: za izdajanje uverenj o kakovosti in certifikatov o analizi pa je pooblaščena kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru.

Čsl. zbornica odobrila trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo

Beograd, 9. julija AA. Iz Prage poročajo, da ČTK poroča: Na včerajšnji seji parlamenta so bile izglasovane izpremembe v češkoslovaško-jugoslovenski trgovinski pogodbi, sklenjeni 30. marca t. l., ki je stopila v veljavo z naredbo z dne 1. julija.

Stanje žrtve požara na Mlaki

Ljubljana, 9. julija.

Kakor smo že v včerajšnjem poročilu o velikem požaru na Mlaki pri Kranju omenili, je med reševanjem postala žrtev požara dekle Marija Kopačeva. Ta je pohitela v svojo sobo, da bi rešila posteljnino in nekaj obleke. Ko je s svojo borno imovino že hitela med gostim dimom na proso, jo je zasulo goreče tramovje. Z največjim naporom so jo izkopali in vso opečeno najprej prepeljali v Kranj, kjer ji je nudil zdravnik dr Bežek prvo pomoč. Kranjski rešilni avto jo je potem odpeljal v ljubljansko javno bolnišnico, kjer je bila okoli 6. zvečer sprejeta.

Po podatkih bolnice je Marija Kopačeva, stara 43 let, poljska dninarica. Dobila je težke opekline po glavi, rokah, nogah in ostalem životu, zlasti po trebuhu. Njeno stnaje je bilo ponoči in danes dopoldne kritično. Ponoči ni spala in je bljuvala. Popoldne se je njeno stanje nekoliko izboljšalo ter je upati, da jo zdravniki ohranijo pri življenju. Njeno stanje pa je drugače še vedno težko. Govori in je pri polni zavesti. Trpi pa silne bolečine. Kakor sama pripoveduje, je hotela rešiti doma še nekaj obleke, stekla je v zadimljeno sobo, nato z vsem hitela ven, toda že v goreči hiši se ji je vnela obleka in potem nič ne ve, kaj se je z njo zgodilo.

Nov požar v rumunskih petrolejskih vrelcih

Bukarešta, 9. julija AA. **V petrolejskih poljih v okraju Ploesti je izbruhnil nov velik požar. Več tankov gorečega petroleja se je razlilo. Ognjena reka se je vlila proti vasi Scorteni. Prebivalstvo so na nevarnost še pravočasno opozorili, tako da so v zadnjem hipu preprečili katastrofo. Škodo cenijo na 10 milijonov lejev.**

Samomor delavke v Zagrebu

Zagreb, 9. julija č. V Studenički ulici je izvršila včeraj samomor delavka Marija Gaberšek, ki je stanovala pri Barbari Vogrinec. Ko ni bilo nikogar drugega doma, se je Gaberškova zaklenila v sobo zavžila 18 tablet Adelina ter izpila večjo količino lizola. Kratko zatem je umrla in ji ni moglo pomagati reševalno društvo, ki je bilo takoj na mestu. Gaberškova je pustila materi in sestri pismo, v katerem se od njiju poslavlja. Razloga za svoje obupno dejanje pa ni navedla.

Novomeška kronika nezgod

Novo mesto, 9. julija.

Po našem mestu so česte pritožbe proti kolesarjem, ki brezobzirno dirjajo po javnih in zasebnih potih ter ogražajo pasante. Včeraj popoldne se je podala hčerka gospe Kosove, 4letna Lučka v spremstvu gospe Pintarjeve in njene hčerke na sprehod ter so se vse tri med potjo ustavile pred kinom »Meteor«. Tedaj jim je pridrvel izza hrbta po strmi cesti mizarski vajenec tvrdke Udovič, zadel ob otroka, ga prevrgel in še vlekel nekaj korakov za seboj. Otroka so morali odpremiti v bolnišnico.

V ponedeljek je bil običajni mesečni živinski sejem, katerega se je udeležilo dosti kupcev in mešetarjev. Na sejmu je bil tudi že starejši mešetar Anton Jakše. Zvečer se je z nekim sejmarjem še razgovarjal na kolodvoru in nazadnje sta se sprla. Sejmar mu je bil nekaj dolžan, a ko je prišel njegov vlak, je prekinil svoj razgovor in stopil v kupe. Mešetar Jakše je stopil za njim, nadaljeval prepir, potem pa je hotel skočiti iz vlaka, ki se je že premikal. Ker mu je na eni strani to preprečil sprevodnik, se je obrnil na drugo ter skočil iz že drvečega vlaka. Pri padcu se je precej poškodoval na glavi. Odpremili so ga v kandijsko bolnišnico, od koder pa je takoj, ko so ga obvezali, pobegnil.

Delavec Miha Novak iz Biške vasi, star 27 let, si je hotel vzeti življenje in je popil precejšen kozarec octove kisline, potem pa se je vrgel v potok. Iz vode so ga oteli mimoidoči ter ga odpremili v bolnico. Njegovo stanje je zelo nevarno.

Pri posestniku Ambrožiču v Žerjavini je uslužben kot hlapec 15letni Ivančič. Ko je fant včeraj vozil žito s polja, ga je udaril konj in mu zdrobil roko v laktu. Pri posestniku Jancu v Lešnici so popravljali slamnato streho in je bil pri tem delu zaposlen tudi sin Jože, ki je po lestvi nosil krovcu škupo. Lestva, ki je bila slabo podprta, se je prevrnila in je padel Jože tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo.

Šahovski kongres v Karlovih Varih

Praga, 9. julija. AA. Na veliki šahovski kongres, ki bo od 11. do 22. avgusta v Karlovih Varih pridejo med drugim: **iz Jugoslavije dr. Vidmar, dr. Kostić, Asteloš, Pirc in König:** iz Poljske Rubinstein, Tartakower, Przepiorka: iz Avstrije Grünfeld, Spielmann, Kmoch, prof. Becker in Lokuenz. Izmed ostalih šahovskih mojstrov se tega kongresa udeleže Marshal, Thomas, Bogoljubov, Aljehin, Rosselli Yates, Sultan Khan iz Češkoslovaške pa posebno Flohr, Opočenski Reš, dr. Skalicki itd.

Anglija : ČSR 2:0

Austin in Perry sta v evropskem finalu za Davisov pokal izvojevala Angliji prvi dve točki.

Praga, 9. julija h. V popolnoma razprodanem stadionu se je pričel danes med Anglijo in Češkoslovaško evropski finale za Davisov pokal. V prvih dveh igrah posamezno sta Angleža Austin in Perry izvojevala prvi dve točki za svoje barve. Dočim je Perry gladko odpravil svojega nasprotnika, je imel Austin zelo trd posel, bolj kakor ga kažejo suhe številke. Zmago je odločila njegova boljša telesna kondicija. Podrobno so rezultati naslednji: Austin : Menzel 3:6, 6:2, 6:8, 6:3, 6:2; Perry : Hecht 6:1, 8:6, 6:3. Sodil je Dunajčan dr. Albrecht. Igram so prisostvovale tudi številne odlične osebnosti.

Jutri se bo vršila igra v dvoje, v kateri bosta za Anglijo nastopila Perry in Hughes, za Češkoslovaško pa Menzel in Maršalek. Splošno se pričakuje zmaga Angležev, tako da bo že po jutrišnji igri zagotovljen njihov vstop v finale z Ameriko.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno lepo vreme, zmerna oblačnost in temperatura, mogoče nenadna lahna deževja. — **Situacija včerajšnjega dne:** Močna barometerska depresija je prešla preko centralne Evrope ter povzročila dvig temperature in večjo oblačnost. Za ciklonom je nastopil višji pritisk z Oceana, v Južni Evropi pa znaten padec temperature. Na Jadranu se je pojavil lokalen barometerski minimum. Barometerski pritisk se je v splošnem dvignil za 0.1 do 10 mm, jutranje temperature so v splošnem padle za 1—9 stopinj, največ v severnih predelih.

Dunajska vremenska napoved za petek: Menjajoče oblačno; lahke padavine niso izključene.

Naši kraji in ljudje

Važni sklepi tajniškega odbora delavskih zbornic

Iz seje v Novem Sadu, ki se je bavila s posebno perečimi vprašanji našega delavstva

Beograd, 7. julija.

V soboto in nedeljo, 4. in 5. t. m., je imel odbor osrednjega tajništva delavskih zbornic vse države svojo sejo v Novem Sadu, na kateri se je razpravljalo o raznih za naše delavsvo važnih vprašanjih. Najvažnejši sklepi so bili:

Poljedelsko delavstvo

Ta sklep se nanaša na poljedelsko delavstvo v dunavski banovini, ki šteje okoli 150.000 takega delavstva in se je ugotovilo, da to delavstvo dela povprečno komaj po 76 dni na leto za povprečno dnino 22.27 Din, tako da mu prihaja samo 1.06 Din zaslužka na vsak dan v letu. Za to delavstvo se v zvezi na žitni monopol, ki zajamčuje pridelovalcu žita, delavčemu delodajalcu, vnovčenje njegovega pridelka, zahteva, da se mu zajamči neka količina žita ali pa zaslužek v gotovini, ki bi zadostoval za njegove minimalne življenjske potrebe.

Rudarji

Rudarjem je treba urediti delovni čas in sicer tako ,da se vhod in izhod iz jame vračunavata v delovni čas, ki nikjer ne sme biti daljši od delovnega časa, kakor je določen v mednarodnih konvencijah. Pri delu v zelo vročih in mokrih rudnikih se mora delovni čas primerno skrajšati. Delavske zbornice se odločno protivijo izločitvi rudarskega delavstva iz delavskih zbornic.

Pristaniško delavstvo in mornarji

Ker je naša država podpisala razne mednarodne konvencije, ki se nanašajo na delovne pogoje v pristaniščih in pomorskem prometu, je nujno potrebno, da se izdela zakon o varstvu dela pristaniškega in pomorskega delavstva, pri čemer naj sodelujejo odnosne strokovne organizacije in delavske zbornice. Poleg tega je treba ustanoviti pri javnih borzah dela posebne posredovalnice za zaposlovanje tega delavstva.

Železniško delavstvo

Ker je ministrstvo za socijalno politiko načelno ugotovilo, da se vse določbe zakona o varstvu delavstva nanašajo tudi na železniško delavstvo, pričakujejo delavske zbornice, da se tudi pri železniškem delavstvu izvrše volitve delavskih zaupnikov, kakor se to vrši pri ostalem delavstvu. Z novim zakonom o železniškem delavstvu je potrjeno načelo svobodne stanovske organizacije in delavske zbornice upajo, da nadzorne železniške oblasti ne bodo delale ovir delovanju svobodnih stanovskih organizacij delavskega osobja na železnicah in v železniških delavnicah.

Vračanje izseljencev

Dasi delavske zbornice pozdravljajo organizacijo zvez med domovino in izseljenci, kakor se je zasnovala na izseljenskem kongresu, vendar zaradi težav, s katerimi se mora dandanes boriti naše narodno gospodarstvo, zlasti pa poljedelstvo, ne žele, da bi se vršila propaganda za vrnitev izseljencev v domovino.

Nadurno delo

Delavske zbornice pozdravljajo razsodbe sodnih oblasti v dravski in savski banovini, s katerimi se je ugotovilo, da je vsako nadurno delo podvrženo povišanemu plačilu in da se določbe o povišanju plačila v zakonu o varstvu delavstva nanašajo na vsevkupno delovno osobje, ki je zaposleno v podjetju, brez razlike dela, za katero se uporablja. Delavske zbornice pričakujejo, da se bo to sodno tolmačenje zakona izvajalo tudi v vsakdanji praksi in bo tako prenehalo nezakonito podaljševanje delovnega časa s strani delodajalcev.

Nedeljsko delo

Ker se v nekaterih podjetjih, zlasti v tiskarnah, kjer je položaj osobja urejen po določbah zakona o uradnikih, smatra, da za to osobje ne veljajo določbe zakona o varstvu delavstva niti glede na nedeljski počitek, so delavske zbornice mnenja, da se z ureditvijo njegovega gmotnega položaja ne more odvzeti temu osobju značaj delavstva in nameščenstva in da zato nedeljski počitek velja tudi za to osobje.

Plačilo kuluka

Delavske zbornice ugotavljajo različen postopek pri predpisu in pobiranju plačila za kuluk pri obvezancih, ki imajo zaslužek samo od osebnega dela, in pri onih, ki imajo drugačne dohodke. Delavstvu in nameščenstvu se jemlje za podlago vsevkupni neposredni davek, onim pa samo neposredni, ne pa tudi doklade nanj. Tako so prvi znatno težje obremenjeni kot pa drugi. Poleg tega se ne upošteva zakon o davkih, ki določa, da se doklade, torej tudi doklade za kuluk, ne pobirajo od tistih, ki imajo izpod 4000 Din mesečnih dohodkov. Davčno breme se tudi postopno prehitro zvišuje. Delavec s 700 Din mesečnega zaslužka plača na leto 460 Din kuluka, ki se navadno pobira v celoletnem znesku. Delavske zbornice zahtevajo, da se delavstvo in nameščenstvo zavaruje proti tej krivici.

Jubilej vzornega moža

Krško, 9. julija.

Nedavno je v najožjem krogu družina obhajal svojo 60-letnico g. Franc Žniderščič, pristna dolenjska korenina

V detinskih letih je bil navezan na šolo in dela na domačem posestvu vse dotlej, dokler ni bil kot krepko razvit mladenič poklican v vojaško službo. Po odsluženem vojaškega roka ga je pot vodila domov v Leskovec, kjer je takoj vstopil v vrste naprednih narodnih delavcev. Deloval je kot podpredsednik gasilnega društva v Leskovcu, s tihim in uspešnim delom med narodom pa je mnogo pripomogel k podvigu napredne misli v okraju. Po l. 1897., ko si je izbral življenjsko družico in od očeta prevzel posestvo na idiličnem Bregu in pričel lastno trgovino s konji, je postalo njegovo udejstvovanje veliko bolj izrazito. Kot izboren konjerejec in poznavalec konj je bil izvoljen na odborniško mesto konjerejskega društva v Ljubljani. Z 12-letnim delom na mestu podpredsednika občinske hranilnice v Krškem in 6-letnim delom predsednika krajevnega šolskega sveta v Leskovcu si je pridobil splošne simpatije in zaupanje vsega ljudstva. Nepozabljeno ostane njegovo delo v korist šoli in učiteljstvu. Stekel si je zasluge v toliki meri, da so ga opravičeno nazivali prijatelja šole in učiteljstva. Zaradi svojega naprednega duha in dela, je postal tudi on žrtev političnih mahinacij. Klonil pa ni, marveč se še bolj poglobil v delo v drugih smereh tako, da je bil za svoje priznano strokovno delo ocenjen tudi v inozemstvu. L. 1929. je bil za zasluge odlikovan s češko častno zaslužno kolajno in mu je bila podeljena tudi častna diploma v Krškem. Še danes se jubilant udejstvuje kot predsednik dirkalnega društva v Krškem, odbornik dirkalnega društva v Št. Jerneju, kot dolgoletni sodni izvedenec in cenilec, skozi 19 let neumorni občinski odbornik in skozi 13 let vodja zelene garde v Posavju. V svojem življenju je peš in na konju prepotoval vse kraje naše banovine, vso Hrvaško, Slavonijo in vso Madžarsko. Svojih pet živečih otrok je vzgojil v strogem narodnem duhu. K njegovemu jubileju mu najiskrenejše čestitamo!

Spomenik Miroslavu Vilharju

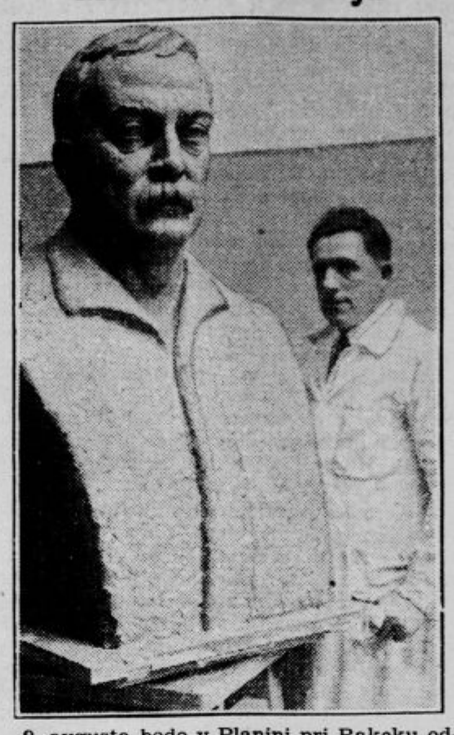

9. avgusta bodo v Planini pri Rakeku odkrili spomenik skladatelju Vilharju pred njegovo rojstno hišo. Že pred tremi leti se je sestavil odbor za postavitev tega spomenika s predsednikom Blažonom, posestnikom iz Planine. Veliko zaslug pa ima tudi pokojni učitelj Benedik, ki se je pred nekaj tedni ponesrečil z ljubljanskim tramvajem. On je tudi dal pobudo za postavitev spomenika. Kar je nabranega denarja, so ga skoro vsega zbrali naši rojaki v Ameriki in se je za to nabiralno akcijo posebno trudil planinski rojak Pogorelec.

Spomenik bo iz bronastega poprsja v dvakratni naravni velikosti na podstavku iz kraškega kamna. Visok bo 4.40 m. Osnutek za spomenik in bronasto poprsje je delo ak. kiparja Ivana Sajovica. Podstavek bo sklesala tvrdka Vodnik iz Ljubljane, bronasto poprsje pa bo vlila livarna zagrebške umetniške akademije.

Na sliki je videti ak. kiparja Ivana Sajovica pri delu na ilovnatem poprsju skladatelja Vilharja.

Pred prihodom avtomobilske karavane Citroen

Ljubljana, 9. julija.

Takoj po končani svetovni vojni, ko je bila vsa Evropa opustošena, je stopil v akcijo soetovno znani inženjer in konstrukter Andre Citroen z genijalno idejo in nalogo, da napravi avtomobile, ki bodo praktični in poceni in da se sploh odpravi dotedanji položaj v prometu, po katerem je bil avtomobil luksus in rezerviran samo malemu številu premožnih ljudi. Citroen si je vzel za nalogo, nuditi ljudem avtomobil kot praktično prevozno sredstvo.

Naloga mu je popolnoma uspela, kajti danes je avtomobilska tovarna Citroen največja v Evropi in po produkciji na vsem svetu na tretjem mestu. Prostor, ki ga zavzemajo te tovarne, dosega ogromno številko od 800.000 km², v tovarnah pa je zaposlenih 35.000 delavcev, ki opravljajo s 15.000 stroji in znaša denarni promet letno 2,,000,000.000 frankov. Podjetje ima 5000 stalnih zastopnikov in 14 lastnih podružnic, potem pa še svoje tovarne v Angliji, Belgiji, Italiji, Nemčiji in Poljski.

Podjetje Citroen iznenadi vsako leto svet s kako posebno senzacijo. Tako je 1920 s svojo zmago na mednarodni tekmi dokazalo, da so njegova vozila od vseh najbolj ekonomična. Drugo leto pa so ves Pariz iznenadile svetlobne reklame te tvrdke na najvišjih hišah in tudi od tal navzgor ogromni svetlobni naslovi tvrdke v višini dvonadstropnih hiš. Leto pozneje je krožil nad Parizom zrakoplov, ki je pisal z dimom v nebesni svod »Citroen«. Leta 1923. je prvič v človeški zgodovini prepotovala Citroenova avtomobilska karavana Saharo, leto za tem pa je bil popolnoma izmenjan tip karoserije z novo konstrukcijo »samo jeklo«, kar je največje važnosti za varnost potnikov. Ob mednarodni razstavi 1925 pa je blestel na mogočnem Eiflovem stolpu magični naslov »Citroen«. Senzacije so se seveda vrstile tudi v naslednjih letih, letos pa je organiziralo podjetje skozi Evropo grandiozno karavano, ki je sestavljena iz 20 raznoterih avtomobilskih modelov.

Namen te karavane je, dokazati dovršenost fabrikacije in izdržljivost materijala. Iz komercijalnega okvira izhaja ta polet, pretvarja pa se v veličastno avtomobilsko manifestacijo. Sprejemi, ki jih je bila karavna deležna doslej na Češkem, v Avstriji, na Madžarskem in v Rumuniji, dokazujejo to najboljše. Karavano spremlja ves čas eden od najbolj znanih kinooperaterjev in bo film, ki ga bo posnel, največjega pomena za turizem v vseh deželah, ki jih bo prepotovala ta karavana. V Ljubljano pride karavana v nedeljo 12. t. m. ob 17. in smo prepričani, da bo pozneje njen film zelo pospešil tud naš tujski promet, ker bodo naše prirodne lepote prišle v njem do poudarjenega izraza.

Inicijativno Citroenovo podjetje in njegovo karavano pozdravljamo v prepričanju, da bo pri nas najsrčnejše sprejeta.

Najdba razpadlega trupla pod Kepo

Mojstrana, 9. julija.

Pred dnevi so našli lovci pri obhodu revirja v Bleci pod Kepo razpadajoče truplo neznanega moškega. Najdbo so takoj javili orožnikom, ki so odredili, da se je truplo spravilo v dolino. Ugotovilo se je, da je moralo truplo ležati tam že kake 3 mesece, ker je bilo že tako razpadlo, da se ni moglo več spoznati. Pri mrtvecu se je našla karta, iz katere je bilo razvidno, da je ponesrečenec Gašper Mole, doma z Vrhnike, star približno 30 let.

Mole se je skoro gotovo ponesrečil zaradi snežnega plazu, ki ga je odnesel. Tudi se je ugotovilo, da je imel Mole razbito lobanjo in eno nogo zlomljeno. Gotovo je zaradi te poškodbe takoj po nesreči umrl. Kaj je zaneslo Moleta v tako kritičnem času, kakor je mesec marec v gore, ni znano. Mesec marec je najnevarnejši v gorah, ker takrat navadno drči sneg v dolino.

Zanimiva zgodovinska najdba

Krško, 9. julija.

Ob priliki prekopavanja gradbenega prostora za mestno stanovanjsko hišo so delavci 3 metre pod cestnim površjem naleteli na jako močan obok, ki se ni dal razdejati ne s krampi in ne s kamnoseškimi dleti. Tvrdka Tönnies je imela dovolj posla s prebijanjem tega oboka.

Ko je bil obok prebit, se je nudil pogled na nenavadno velik obokan kanal četverokotne oblike, ki je imel v svetlobi obseg enega kvadratnega metra. Po kakovosti zidave se domneva, da je kanal iz rimske dobe, ker se je tedaj pri vseh zgradbah spajalo kamenje le z živim apnom. Kanal bodo gotovo preiskali znanstveniki, ki bodo zamogli točno ugotoviti, iz katere dobe izvira.

Elitni Kino Matica

Danes ob 4., ½8. in 9.½ uri ob znižanih cenah

premiera razkošne operete iz galantne dobe Ludovika XV. in vsemogočné njegove kurtizane

Markiza Pompadur

ANY AHLERS

in komorni pevec

WALTER JANKUHU

KURT GERRON, IDA WÜST, RENST VEREBES

Znižane letne cene.

Telefon 2124.

26462 zdravnikov

iz vseh kulturnih dežel je pismeno priznalo kavo Hag, kofeina prosto zrnato kavo. Mnogokrat večje pa je število zdravnikov, kateri so dnevno v položaju da priporočajo in predpisujejo kavo Hag. Če hočete varovati srce in živce, — Vaše zdravje, tedaj pijte odslej kavo Hag. Tudi na počitnicah ji dajte prednost. Vsak boljši hotel in restaurant servira na željo kavo Hag.

Ljubljansko tromostovje

Ljubljana, 9. julija.

Ljubljančani se trajno zanimajo za regulačna dela pri tromostovju in jih veseli vsak napredek, ki ga sproti opazujejo. Na frančiškanskem mostu vidimo dan za dnem velike množice, ki se kar ne morejo odtrgati od tam in pazijo na vsako malenkost.

Včeraj so položili v glavnem armaturo za lok desnega mostu in je danes armiranje

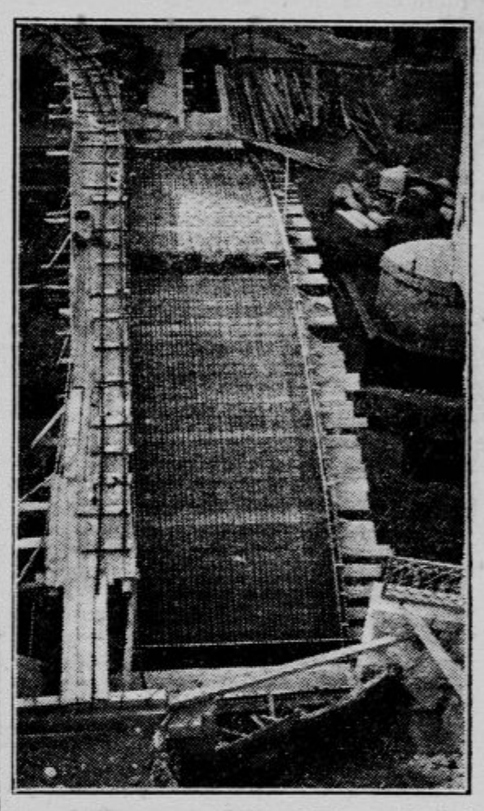

skoro že končano. Sedaj bodo pričeli lok betonirati. Slika nam prikazuje opaž in armaturo tega loka iz ptičje perspektive nad Cankarjevim nabrežjem. Na levi je mostiček s tirom za dovažanje betona, na desni pa se vidi vogal srednjega opornika frančiškanskega mostu. Betona bodo porabili okrog 50 kubičnih metrov, železobetonska plošča pa bo debela od 30 do 40 cm. Za drugi most so enako že pričeli pripravljati opaž, ki bo najbrže gotov v kakih 14 dneh, nakar bo vse pripravljeno za betoniranje, kakor je sedaj pri prvem. Na nosilni konstrukciji je že sedaj pritrjen opaž za mostni lok, do polovice pa je tudi že položena armatura. Pri levem mostu bodo morali porušiti pod Prešernovim spomenikom več obrežnega zidu in že sedaj trka lopata na spomenik.

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči **»Franz Josefova« grenčica** najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče **»Franz Josefove« vode** zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

KULTURNI PREGLED

Zemljevid Jugoslavije in naša nomenklatura

Tretja številka »Hrvatskega geografskega glasnika«, ki ga ureja prof. dr. A. Gavazzi, prinaša izpod peresa univ. prof. dr. M. Šenoe zanimivo studijo o upoštevanju naših nar. geograf. imen v nemških geografskih učbenikih. Prihaja do žalostnega zaključka, da se nemški znanstveniki še vedno krčevito drže ponemčenih nazivov naših mest, gora in rek. Med njimi so le redke izjeme, ki pravilno respektirajo naše domače nazive.

Zato je tem manj dopustno, da zemljevidi naših lastnih ljudi v tem pogledu niso neoporečni. Cela kopica kart z novimi banovinskimi mejami preplavlja naš trg, a če jih pogledamo pobliže, moramo ugotoviti, da jih že poznamo iz prejšnjih izdaj s skoro vsemi starimi grobimi pogreški.

Tako se je pred kratkem pojavila v izložbenem oknu neke ljubljanske knjigarne nova administrativna karta Jugoslavije, ki jo je izdelal sam urednik »Hrvatskega geografskega glasnika«. Je to drugo dopolnjeno in popravljeno izdanje karte, ki je prvič izšla pred 10. leti. Avtor je bil medtem šest let šef geografske univerzitetne stolice v Ljubljani, njegova prva karta je našla strokovno kritiko v Geografskem Vestniku, — in vendar baš v dravski banovini mrgoli toliko netočnosti in starih pogreškov, da je zemljevid v naših šolah neraben. Nemogoča so imena n. pr. Bela Peč 968 m (Rateško razvodje 868 m), Jezerska pr. (Jezerski vrh), Labuda (Labudnica) in nebroj drugih; vmes so pohrvateni nazivi (Cerkničko, Bledsko jezero), ali pa se celo bleste naše neknjiževne popačenke (Ljublianca, Velka Kapa). Netočno je zarisana razsežnost gorovij (n. pr. Julijskih Alp, Roga), tudi vse navedbe višin ne drže (Bohor meri 1023 in ne 1323 m!). Krka izvira severno od Višnje gore in končno niti banovinska meja ni točna. Risnjak ne leži v Savski banovini, temveč poteka baš preko vrha banovinska meja. že dolgo dobo je Risnjak tromejnik čabarskega, delniškega in ogulinskega sreza.

Če že tu v sektorju med Ljubljano in Zagrebom ni karta niti v enem pogledu povsem točna, kako naj ji verjamemo potem šele drugod? V južnem delu naše države so n. pr. zarisane proge brez oznake »v gradnji«, — in vendar ne eksistirajo. Značilen je za reko Drim naziv Drin, ki je, kot pravi v omenjeni razpravi M. Šenoa, napačen, a se ga dosledno drže vsi nemški geografi. Skratka: potrebno je pometanje pred lastnim pragom, zato tudi čimpreje tretja res spopolnjena izdaja pričujočega zemljevida!

R. S.

Slovaki o jugoslovenski literaturi. V dobro urejevanem glasilu slovaških mladih pisateljev »Elanu«, ki izhaja v Pragi, čitamo naslednjo beležko z naslovom: »Beograd, Zagreb, Ljubljana«: »S temi mesti še vedno prihajamo v stike le nekako zdaleč. V Varšavo in Krakov smo se že naučili hoditi, toda n. pr. Zagreb, ki je od Bratislave oddaljen samo 4 ure vožnje z brzovlakom, nam je še vedno terra incognita. Kakšna škoda je to, spoznamo šele tedaj, če kdaj pa kdaj »zablodi« k nam kakšnja njihova umetnostna publikacija. Hrvati, prav tako kot Srbi in Slovenci, so tako v stiku z evropsko literarno in umetnostno moderno in imajo toliko stvarjajočih duhov zelo velikega formata (omenimo samo kiparja Meštrovića), da bi morali vprav zardeti, ker smo doslej tako malo poznali njihove vrednote.« Pisec končuje: »Čutim skoraj nepotrpežljivost: da bi čim prej temeljito proniknili v srbsko, hrvaško in slovensko Moderno!«

»Slovenská pritomnost' literárna a umelecká« se bo imenoval velik, reprezentativen Zbornik, ki ga namerava izdati praški slovaški literarni mesečnik »Elen«. Bo knjiga kompaktnih študij o razvoju in današnjem stanju vseh sestavin slovaške književne in umetnostne tvorbe po prevratu.

Prevodi iz slovenščine. V praških »Razpravah Aventina«, št. 39—40, je izšel I. Zavade prevod Župančičeve pesmi »Melanholija« — V košičkem slovaškem dnevniku »Slovensky Vychod« z dne 28. junija je bil priobčen prevod Cankarjeve črtice »Spoved«.

»Prosvjetni rad Varaždinskog pučkog sveučilišta u godini 1930-31.« Delo ljudskih vseučilišč v Jugoslaviji ni neznatno in ne brez večjega pomena za našo občo prosvetno bilanco, vendar je vse preveč nepregledno. Nedostaja mu, kakor je lani v »Naši dobi« dobro poudaril dr. A. Jelačić, skupnega sredmišča in skupne akcije v javnosti. Tako bi bil lažji tudi pregled izvršenega dela. Ljudska univerza v Mariboru bo menda letos slavila 10letnico obstoja; čeprav je eno najdelavnejših društev te vrste v vsej državi, nimamo nobene publikacije o njegovem delovanju. Nimamo pregleda dela in uspehov, ki bi nas tudi seznanjala s stremljenji te, v nekaterih ozirih edinstvene ljudsko - prosvetne institucije v naši deželi. Varaždinsko ljudsko vseučilišče pa se pravilno zaveda, da je treba vsaj kos izvršenega dela ohraniti v tiskani obliki. Pravkar je izdalo svoje poročilo za leto 1930-31. Razen pregleda o delovanju so v tej brošuri priobčeni izvlečki iz večine predavanj. Tako posnemamo da je v Varaždinu predavalo tudi dvoje predavateljev iz Ljubljane: ga. Fsuneko - Kondo Skuškova in g. M. Vey. Brošura pričuje o resnem prosvetnem delu varaždinskega ljudskega vseučilišča.

Sedemdesetletnica M. E. Zdiechowskega. Sedemdeset let je dovršil profesor poljskega vseučilišča v Wilnu Marian Zdiechowski, ki je za prof. Zielinskim največji poljski humanist in eden najuglednejših predstaviteljev poljske misli. Zdiechowski je študiral v Rusiji in izborno pozna tudi rusko kulturo; sam je spisal vrsto del v ruščini. Zdichowski je pisatelj in mislec zelo širokega, a hkrati tudi prav globokega obzorja. Izdal je večje število znanstvenih del iz literarne in kulturne zgodovine, med njimi »Preporod Hrvaške v 19. stoletju«, obsežno studijo o Byronu in njegovem času, knjigo o sodobnih smereh katoliškega mišljenja »Pestis perniciosissima«, vrsto študij o poljskih in ruskih mislecih i. t. d. Po svojem svetovnem in življenskem nazoru je prof. Zdiechowski izrazit romantik-idealist in se giblje v najboljših tradicijah poljske misli. Stoječ na stališču krščanskega spoznanja in romantičnega svetovnega nazora, zagovarja preosnovo katoliške cerkve, ki še vse preveč sloni na rimskem imperijalizmu ter naglaša potrebo neke večje ideološke gibčnosti katolicizma, ki brez nje ni mogoč razvoj katoliške cerkve v skladu s potrebami časa in življenja. V kulturnem in političnem življenju zastopa Zdiechowski načelo prave humanitete in se z vso vnemo bori zoper dve kugi današnjega človeštva: šovinistični nacionalizem (fašizem) in boljševizem. Zdiechowski je eden najsvetlejših duhov ne samo Poljske, marveč sodobnega slovanstva sploh.

Čitajte ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna pasta s poprovo meto
tuba Din 8.— in Din 13.—

Domače vesti

* **Za III. »Jutrovo« potovanje v Pariz na kolonijalno razstavo** v dneh 11. do 21. t. m. smo razposlali vsem prijavljencem legitimacije, vidirane poime liste in zadnja navodila. Potrebne vozne listke prejmejo vsi udeleženci med vožnjo od vodilelja ekskurzije, prof. g. Jožka Prezlja. Odhod bo, kakor smo že posameznim sporočili, v soboto 11. t. m. ob 20.50 z gorenjskim brzim vlakom v smeri Jesenice-Schwarzach - St. Veit - Innsbruck - Buchs-Curih - Basel - Pariz. Udeleženci se zbirajo ta dan med 19.30 do najkasneje 20.30 v vrtnem salonu kolodvorske restavracije na glavnem kolodvoru v Ljubljani, da se med seboj seznanijo. Izvenljubljanski udeleženci lahko tam večerjajo. Udeleženci naj na domači obhodni postaji dado žigosati lngitimacijo z mokrim žigom, ker bodo na podlagi žigosane legitimacije na povratku deležni od Jesenic do Ljubljane, odnosno do domače postaje polovične vožnje po Jugoslaviji.

* **Osebna vest.** Predsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani g. dr. Anton Rogina nastopi danes svoj letošnji odmor.

* **Novi rektor zagrebške ekonomsko-komercijalne visoke šole.** Svet profesorjev ekonomsko-komercijalne visoke šole v Zagrebu je za študijsko leto 1931-32 izvolil za rektorja rednega profesorja dr. Evgena Sladovića, za dekana pa rednega profesorja dr. Davida Karlovića.

* **Diplomski izpiti na filozofski fakulteti ljubljanske univerze.** Diplomske izpite so v junijskem terminu 1931 napravili na filozofski fakulteti ti-le kandidatje in kandidatke: Avanzini Elfrida (zoologija in botanika), Bojc Etbin (pedagogika in filozofija), Bunc Stanislav (slovenski jezik in slovenska književnost), Čuček Janko kemija in fizika), Hrovat Bogomil (pedagogika in filozofija), Hudales Beta (zoologija in botanika), Jesenovec Franc (slovenska književnost in slovenski jezik), Juvanec Jožica (nemščina in primerjalna književnost), Lapuh Stanislav (obča zgodovina in narodna zgodovina), Liška Janko (slovenska književnost in slovenski jezik), Mihelčič Franc (botanika in zoologija), Mučibabič Dušan (narodna zgodovina in obča zgodovina), Pernuš Zora (klasična jezika s književnostjo in zgodovina starega veka), Petkovšek Viktor (zoologija in botanika), Podpac Justina (francoščina in primerjalna književnost), Prunk Ksenija (francoščina in primerjalna književnost), Rebek Nada (zoologija in botanika), Sekolec Frančišek (pedagogika in filozofija), Sovdat Marija (francoščina in primerjalna književnost), Stražar Konrad (srbohrvatska književnost in primerjalna književnost, Šeško Josip (slovenska književnost in slovenski jezik), Tominc Marija (klasična jezika s književnostjo in zgodovina starega veka).

* **Za inženerja kemije** je diplomiral na tehniški fakulteti ljubljanske univerze gosp. Dejan Andrić iz Ležimira v Sremu. Čestitamo!

Strašne zmešnjave v knjigovodstvu

je že tisoče podjetij odstranilo z upeljavo »Agrippa« kartotečnega knjigovodstva v obliki knjige. Odstranite možnost zmešnjav in si naročite »Agrippo« pri M. Tičar, Ljubljana, Šelenburgova ul. 1, ki daje prospekte in pojasnila gratis. 246

* **K vprašanju direktorjev meščanskih šol.** Prejeli smo: Podpisani sem bil kot predsednik sekcije za dravsko banovino sam prisoten na kongresu Zveze meščanskošolskih učiteljev v Beogradu. **Ni res, da bi se na kongresu stavil predlog članov absolventov višjih pedagoških šol, naj dosedanji ravnatelji meščanskih šol, ki niso absolventi višjih pedagoških šol izgube svoja ravnateljska mesta.** Res pa je, da je neki kolega iz dunavske banovine **samostojno, a ne v imenu absolventov omenjenih šol** stavil tozadevni predlog, ki je bil z velikim ogorčenjem vseh prisotnih odklonjen. Toliko vsemu članstvu v vednost, da ne bo nepotrebnih nesporazumljenj. — Franjo Rupnik, predsednik sekcije za dravsko banovino.

* **Poljski izletniki v Jugoslaviji.** Predvčerajšnjim je iz Poljske prispela v Zagreb večja skupina poljskih intelektualcev iz Poznanja in okolice, ki nameravajo posetiti najlepše kraje Jugoslavije in se deli časa muditi na našem Jadranu. Včeraj so odpotovali na Plitvička jezera, odkoder se podajo v Split in na otok Šolto. V domovino se vrnejo preko Crikvenice in Sušaka. Pozneje pride na Jadran še ena skupina poljskih turistov.

* **Ekskurzija beograjskih visokošolcev v dravsko banovino.** Večja skupina slušateljev beograjske kmetijsko-gozdarske fakultete starejših semestrov priredi pod vodstvom profesorja dr. Jovana Markova in docenta dr. Mitrovića veliko ekskurzijo po naši državi, ki bo trajala 25 dni. Izletniki, ki so 6. t. m. krenili na pot, bodo prepotovali dunavsko, moravsko, drinsko, savsko in dravsko banovino. Ekskurzija ima svrho, da se bodoči inženjerji-agronomi seznanijo s kmetijstvom naše države v raznih krajih, z različnimi kulturami in različnimi smermi produkcije, kar jim bo koristno izpopolnilo njihovo teoretično znanje in jih usposobilo za čim koristnejše delovanje med narodom.

* **Poroka.** Na planini pri Sv. Katarini se je v sredo poročil g. Ivan Bitenc, učitelj v Dovjem, z gdč. Marijo Böglovo iz Ljubljane. Mlademu sokolskemu paru želimo vso srečo!

* **Kopalni vlak Ljubljana—Škofja Loka.** Direkcija državnih železnic objavlja: Do nadaljnjega vozi kopalni vlak Ljubljana—Škofja Loka in obratno vsak dan, ako je za kopanje ugodno vreme. Odhod kopalnega vlaka iz Ljubljane glavni kolodvor 13.20 in povratek v Ljubljano ob 18.45. Potniki uživajo pri teh kopalnih vlakih 50 odstotkov popusta od normalnih voznih cen.

* **Higienski teden na Prevaljah.** Preteklo nedeljo se je v šolskem poslopju na Prevaljah vršila otvoritev higienske razstave, ki jo je s sodelovanjem Rdečega križa v Guštanju priredil Zdravstveni dom mariborski. Obenem z razstavo se vrše ves ta teden do vštetega 12. tm. predavanja zdravstvene vsebine delno v šolskem poslopju na razstavnem prostoru, kjer uporabljajo predavatelji na ogled postavljene slike in modele, delno v kinu, kjer poučna predavanja spremlja predvajanje filmov. Okrožni zdravnik g. dr. Errath, predsednik krajevnega odbora Rdečega križa v Guštanju je kot vodja higijenskega tečaja ob navzočnosti krajevnih funkcijonarjev in številnega občinstva pozdravil protektorja razstave sreskega načelnika g. dr. Maraša in z apelom na občinstvo, naj v čim obilnejšem številu obiskuje razstavo in se udeležuje predavanj, otvoril res nazorno prirejeno razstavo. G. dr. Maraš je v svojem govoru poudarjal važnost higienskega pouka za prebivalstvo zlasti v industrijskih krajih. Inspektor g. Wester pa je kot delegat ljubljanskega oblastnega odbora Rdečega križa pohvalno omenil smotreno sodelovanje Rdečega križa in zdravstvenih ustanov v prospeh splošne ljudske prosvete, na kar je šef mariborskega Zdavstvenega doma g. dr. Vrtovec imel pobudno in poučno predavanje o važnosti zdravstvenega pouka za podeželsko občinstvo.

* **Desetletnica mature.** Maturanti ljubljanskega učiteljišča in njih tovarišice iz l. 1921 se vabijo k prijateljskemu sestanku v torek 14. t. m. ob 15. na vrtu »Zvezde« v Ljubljani. Vse prisrčno vabi Janežič Jelo, strokovni učitelj za slepe.

* **Slovensko planinsko društvo** opozarja svoje člane, ki posečajo obmejno gorovje, da morajo nositi vedno pri sebi društvene legitimacije, potrjene od politične oblasti, da se izognejo vsem neprilikam.

* **Razpust društva.** Banska uprava je razpustila Udruženje dalmatinskih akademičara, ker že več let ne deluje in nima pogojev za pravni obstoj.

* *Uredbo o draginjskih dokladah civilnih državnih uslužbencev* je izdala v posebnem ponatisu v slovenskem jeziku Tiskovna zadruga v Ljubljani. Snopič velja 3 Din, s poštnino 3.50 Din.

Madam, ne bojte se solnca, Vašo lepoto in Vašo svežost podvojite s solnčenjem ob uporabi Niggerol olja in kreme za solnčenje in masažo. **Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.**

* **Novi grobovi.** V Trbovljah je umrl g. Ignac Holeček, računovodja osrednjih delavnic TPD. Pogreb pokojnika bo 11. t. m. ob 16. Blag mu spomin, žalujočim naše sožalje!

* *Še nekaj o delavskem prazniku.* Pišejo nam: Že nekaj dni pazljivo čitam članke v »Jutru« in »Slovenskem Narodu« o prazniku slovenskega delavstva in o razvoju prve Narodne delavske organizacije v Trstu. V teh člankih so imenovani nekateri funkcionarji bivše NDO, nikjer pa ne najdem imena agilnega delavca za probudo slovenskega delavstva v Trstu, posebno od leta 1912. do nastanka svetovne vojne, ko je moral večina članstva NDO pod orožje. To je bil tedanji strokovni tajnik NDO g. Brandner, ki je mnogo storil za delavce, zlasti ko je zanje interveniral pri raznih italijanskih podjetnikih, v škedenjskih plavžih, pri »Lloydu« in številnih tovarnah v Trstu. G. Brandner je bil tisti, ki je imel nebroj sestankov in shodov po bližnji in daljni tržaški okolici. Žrtvoval je marsikatero noč in pisal članke v »Edinost« in »Dan« in to vse za blagor in pravice slovenskega delavstva v Trstu. G. Brandner je bil glavni govornik na impozantnem shodu v Narodnem domu v Trstu 1. maja 1914. On je organiziral po shodu velikanski obhod po glavnih tržaških ulicah, kjer smo bili pred kavarno »Specchi« pozdravljeni s kamenjem in so nam zabarikadirali s stolicami in mizami nadaljni pohod po mestu. Povsod smo bili izzvižgani, pa smo vendar zmagovito prikorakali v Ulico sv. Frančiška, kjer je bil sedež NDO. Ob takih in enakih prilikah je bil vedno v ospredju g. Brandner, ki zasluži, da se ga tudi javno spomnimo. Za svojo dolžnost čutim, da omenim moža, ki je nesebično deloval za domovino in narod. P. K.

* **Naši v Ameriki.** V južnem delu mesta Chicaga se je pripetila velika nesreča, pri kateri je bilo hudo prizadetih več naših rojakov. Avtomobil s petimi moškimi je zdrknil z mostu in treščil v železni steber. Rojaki Ivan Košič, Alojzij Simončič, Josip Bajuk, Josip Štublar in Franc Lukač so bili nevarno poškodovani — Prekmurskega rojaka Martina Močnika, ki je izginil pred meseci, so nedavno potegnili iz nekega jezera. Ni še ugotovljeno ali je izvršil samomor ali pa se mu je pripetila nesreča. — Gospa Franka Kavčičeva rojena Tavčarjeva, ki se je nedavno poročila z zdravnikom dr. Franom Kavčičem, je, kakor javlja »Prosveta«, vložila tožbo za ločitev zakona. — Alojzij Vrhovec, star 48 let, se je zadušil na farmi v bližini Springfielda, ko je z dvema tovarišema kopal vodnjak. Razstrelievali so kamen z dinamitom, nakar so se prehitro vrnili v jamo, ko se še ni razkadil smrtonosni plin.

* **Borba med Bat'o in čevljarji v Mostaru.** V Mostaru je te dni bila končana borba med tamkajšnjo Bat'ovo podružnico in mostarskimi čevljarji. Zbornica za TOI v Sarajevu je organizaciji tamkajšnjih obrtnikov dostavila odlok, s katerim se je Bat'i odvzela koncesija za popravljanje obutve.

* **Smrtni salto mortale iz vlaka.** Na železniški progi Gradec—Vrbovec se je v sredo popoldne pripetila grozna nesreča. Kmet Vid Bačani je imel dopoldne opravka pri sodišču v Križevcih. Da bi čimprej dospel domov, se je nameraval z osiješkim osebnim vlakom odpeljati. Vsedel pa se je pomotoma v brzovlak, ki odhaja iz Križevcev nekoliko minut pred poštnim vlakom. Ko je pozneje izprevidel svojo zmoto in zvedel, da se brzi vlak ne ustavi v Vrbovcu, je sklenil, da skoči iz vlaka in se tako izogne vsem sitnostim. Skok iz drvečega brzovlaka pa je bil zanj usoden. Pri skoku je nesrečni mož z glavo zadel ob signalni drog, si ob njem razbil glavo in zlomil levo roko. Ostal je na mestu mrtev. Pri njem so našli sodne dokumente, iz katerih je bila razvidna njegova identiteta.

* **Dve nesreči s sekiro.** Iz Litije nam poročajo: 9-letnemu Ježevemu Tinku iz Šmartna pri Litiji se je primerila huda nezgoda. Ježevi so odšli na bližnji Strmec nabirat lipovo cvetje. Tinko je splezal na drevo in je klestil veje. Po nesreči pa mu je sekira izpodletela in ga vsekala v koleno. Od bolečine je dečko omahnil z drevesa. Zaradi hude rane so ga odpeljali v Litijo k zdravniku, ki je nesrečnemu Tinku izpral in obvezal rane. Za sedaj je dečko še v domači oskrbi, bržkone pa bo moral v bolnišnico. — Podobna nesreča se je dogodila na Trati v okolici Kandrš. Kankovi so bili zaposleni pri sekanju lesa v domači hosti. Gospodar Anton in eden poslov sta podirala drevo. Pa je hlapcu spodletela sekira in se je zadrla v levo roko njegovega gospodarja, 61-letnega ranjenca so naložili na voz in odpeljali na pregled k litijskemu zdravniku. V Litiji je dobil Kanko prvo pomoč, zdravnik pa je odredil prevoz v ljubljansko splošno bolnico.

* **Neznan utopljenec v Muri.** V Slovenski krajini so pri Ižakovcih potegnili iz Mure truplo neznanega moškega, starega približno 45 let. V žepu neznanca, ki je dobro oblečen, so našli zlato uro in nekaj denarja. To je že peti utopljenec, ki so ga pri Ižakovcih letos potegnili iz Mure.

* **Velik gozdni požar pri Splitu.** V gozdnem kompleksu pri železniški postaji Kaštel novi, ki je last mestne občine splitske, je nastal požar, ki se je naglo razširil. Skupnim naporom žandarmerije in gozdnih čuvajev se je posrečilo omejiti požar in ga pogasiti. Domneva se, da je požar povzročila iskra iz železniške lokomotive.

* **Božjastna žena usmrtila otroka.** V Obrovcu se je božjastna kmetica Marija Antalova z dveletnim otrokom v naročju zgrudila tako nesrečno, da je padla na otroka. Ko je mati prišla na pomoč, je bil nesrečni otrok že mrtev.

* **Avto je prevrnil voz v Savinjo.** Iz Letuša nam pišejo: V torek zjutraj se je odpeljal v Marijin grad na škofovsko žago po obrezline čevljarski mojster Blatnik iz Poljč. Na žagi je naložil 7 metrskih stotov obrezlin. Na povratku, ko je baš bil pod Hrešanovim klancem, je pridrvel po klancu navzdol tovorni avto gostilničarja Šarbla iz Ljubnega. Blatnik je zavozil na desno stran čisto za škarpo in skočil h konju, da bi ga držal. Avto pa se je premalo izognil in je zato zadel z zadnjim koncem ob voz, ga sunil nazaj in konju odtrgal prsno verigo. Težko naloženi voz je začel lezti proti Savinji. Ker je ograja lesena, se je zlomila in voz je zdrčal po globoki škarpi v Savinjo, kjer se je razbil. Tudi konj je precej poškodovan. Škodo bo moral trpeti neprevidni šofer. Malo prej je neznan avto splašil konja posestnice Balantove iz Gornjih Gorč, ki je istotako vozila obrezline iz Marijinega grada. Konj je skočil na ovinku pri gostilničarju Francu Omladiču nazaj, tako da se je prevrnil voz.

* **Grd zločin.** Iz Slovenske Bistrice nam pišejo: 50-letni kmet Pavel Vezenšek iz Pretreža pri Slov. Bistrici se je 4. t. m. mudil po opravkih pri svojih sosedih. V neki zidanici je popil nekoliko vina, ki ga je na potu proti domu tako ogrelo, da je legel v senco in zadremal. V spanju pa je naenkrat začutil na prsih neko težo in se prebudil. Zapazil je pri sebi dva lepo oblečena moža, izmed katerih ga je eden tiščal ob prsa k tlom, drugi pa mu je razgalil spodnji del telesa in mu z ostrim nožem rezal spolovilo. V silnem strahu in med hudimi bolečinami se je napadeni Vezenšek pričel z vsemi silami otepati neznancev. Z dobro merjenimi udarci se mu je v zadnjem hipu posrečilo rešiti se iz pesti očividno perverznih tujcev, ki sta nato pobegnila v gozd. Hudo poškodovanemu kmetu je nudil prvo pomoč zdravnik g. dr. Jagodič, neznana storilca pa, ki sta govorila neki neznan jezik, zasleduje orožništvo.

Iz Ljubljane

u— **Novi palači na Aleksandrovi cesti skoro dogotovljeni.** Ob novih dveh palačah na Aleksandrovi cesti so v sredo podrli odre in sicer pri »Viktoriji« do mezanina, pri »Dunavu« pa do I. nadstr. Barve obeh novih pročelij so zelo lepe, svetlejše od Kreditne banke, vendar učinkujejo prijetno in ne kriče. V nekaj tednih bo popolnoma izgotovljena tudi notranjost obeh palač in se bodo tudi že vselile stranke.

u— **Rojstva in zdravstveno stanje junija v Ljubljani.** V mesecu juniju je bilo v Ljubljani rojenih 165 detet, od teh mrtvorojena 4 moška in 3 ženska deteta. Umrlo je v juniju 89 oseb, od teh 47 moških in 42 žensk. Domačinov je bilo med mrtvimi 37, a tujcev 52. Mestnemu fizikatu je bilo prijavljenih 12 primerov nalezljivih bolezni, in sicer 2 tifusa, 7 škrlatinke in 3 davice.

u— **Razširjenje Masarykove ceste.** Dela na Masarykovi cesti od Resljeve do Maistrove ulice so že v polnem teku. Mestna občina je odkupila potrebni svet, ki ga sedaj razkopavajo in izravnavajo. Ko bodo končana ta dela, bodo cesto tudi tlakovali in sicer do Šmartinske ceste.

u— **Kuharski tečaji Zveze gospodinj** v plinski kuhinji šentjakobske šole so se završili nedavno z najboljšim uspehom. Po šolskih počitnicah bo Zveza nadaljevala kuharske in tudi druge praktične tečaje. Sedaj priredja na vsakih 14 dni prijateljske sestanke gospodinj v prostorih Splošnega ženskega društva, na katerih se žene posvetujejo o raznih gospodinjskih vprašanjih in dobe od strokovnjakinje tozadevna navodila.

u— **Poskusno oranje z ročnim motorjem v drevesnici na Poljanah.** Kmetijska družba priredi v nedeljo 12. t. m. ob 9. zjutraj poizkusno oranje z ročnim motorjem »Pionir«, ki izvršuje razna njivska dela. Ta motor je bil opisan v 3. številki »Kmetovalca« v članku »Mali traktorji«. Ta traktor se da uporabiti ne samo za oranje, ampak tudi za okopavanje, brananje, za vlečenje vozov itd. Kako izvršuje svoje delo, bomo videli v nedeljo pri tej poizkušnji. Nadalje se bo preizkusil razsipač za umetna gnojila Ruše-Maiš, ki trosi gnojilo istočasno pri oranju. Ta razsipač je bil opisan v 10. številki »Kmetovalca« v članku »Razsipač za umetna gnojila«. Kmetovalci iz ljubljanske okolice in drugi interesenti se vabijo, da si v nedeljo 12. t. m. ob 9. ogledajo delo teh strojev v družbeni drevesnici na Poljanah.

u— **Pohod vandalov v Tivoliju.** Včeraj zjutraj so opazili zgodnji sprehajalci v Tivoliju pri vodometu pod gradom grozno opustošenje. Kameniti obod bazena je bil polit in umazan s krvavo rdečo barvo, v vodi je ležala zelena klop, okrog pa so plavali listi stoletne rože aloje. Podrtih je bilo na koncu glavnega drevoreda še več klopi, ki so jih razgrajači pometali med srebrne smreke in tako polomili cvetoče grmičevje. Pomazali so vandali tudi novi steber takoj ob vhodu v tivolski drevored. Divjanje in pustošenje nočnih razgrajačev je gotovo vredno vse obsodbe in policija ne bo prej mirovala, dokler jih ne izsledi. Sploh se ponavlja v poletnih nočeh, da hodijo v Tivoli razni krokarji in pustošijo vseprek. Odslej bo policija vse bolj pazila na nočne sprehajalce v Tivoliju in bo vsakogar legitimirala. Ljudje, ki se tamkaj ne bodo obnašali dostojno, bodo občutno kaznovani, razgrajače pa, ki se jih bo dobilo pri pustošenju nasadov, bodo zaprli in bodo njihova imena objavljena, ne glede na njihov poklic in družabni položaj, v vseh ljubljanskih dnevnikih.

u— **Pobegel krojaški pomočnik.** Nadsprevodnik v pokoju Anton Miškot, stanujoč v Zg. Šiški 116, je prijavil, da je dne 5. t. m. neznano kam izginil njegov sin, krojaški pomočnik Viktor Miškot. Fant je nekoliko omejen in je že večkrat skušal, da pobegne od doma kar je sedaj res storil. Pogrešanec je visoke, sloke postave in oblečen v sive hlače ter tak telovnik brez suknjiča. Kam se je Miškot zatekel, je za enkrat še popolnoma neznano.

u— **Maščevalni hlapec.** Jakob Andrejka, zaposlen kot hlapec v Mostah na Zaloški cesti 48, se je sprl z nekim svojim tovarišem, ki je nato odšel v Rahnetovo gostilno v Ciglarjevi ulici. Andrejka, ki je nasprotnika zasledoval, se je nato postavil na sredo ceste, kjer je pobral velik kamen in skušal z njim zadeti nasprotnika, ki je stal med drugimi v odprti veži. Zadel pa ni njega, marveč delavca Josipa Liliča in sicer tako hudo, da se je od poškodb zvalil po tleh. Andrejka je nato pobegnil, a so ga prijeli in se bo moral zagovarjati zaradi svojega dejanja pred sodiščem.

u— **Pojasnjen »rop«.** Kakor smo poročali včeraj, je bil izvršen te dni na glavnem kolodvoru drzen rop. Prijava se je glasila, da je neznanec potegnil 10-letnemu Romanu Žebretu iz rok torbico, nato pa pobegnil proti skladišču. Seveda se je za zadevo zanimala policija in je sedaj pojasnjeno, da prijava ni odgovarjala resnici. Fantek je torbico pogrešil šele, ko se je izmotal iz gneče in je torbico našel pozneje upokojeni strojevodja g. Marcel Žorga, ki jo je izročil v prometni pisarni. Torbica je bila že naslednji dan vrnjena otrokovi materi. Občinstvo naj prijavlja samo dogodke, ki odgovarjajo resnici, da ne bo tako z izmišljenimi prijavami vznemirjalo policijski aparat, ki je itak v resnih stvareh preveč zaposlen.

u— **Dve tatvini.** Z vrta gostilničarja Vekoslava Pelca v Koleziji je nekdo ukradel včeraj ponoči 5 moških srajc v vrednosti 400 Din. Druga oškodovanka je bančna uradnica Jožefa Pristav, stanujoča v Rožni dolini, kateri je neznan zlikovec odpeljal iz veže Zadružne banke na Miklošičevi cesti 1000 Din vredno kolo znamke »Eska«.

Iz Maribora

a— **Tridesetletnico mature** so obhajali v Mariboru maturanti mariborske gimnazije iz leta 1901. Od 42 takratnih maturantov se je sestalo pri Orlu še 19 dočim so ostali pomrli, brez sledu izginili ali pa odšli v Avstrijo. Sestanka se je udeležil tudi današnji ravnatelj gimnazije dr. Tominšek. Navzoči so bili jubilanti: vladni svetnik dr. Marko Ipavec, sreski načelnik v Mariboru, Lojze Sagaj, dekan v Hočah, Ernest Vargazon, načelnik v pokoju, Anton Trinkaus, župnik v Pamečah, dr. Jože Tombak, sodni svetnik v Mariboru, Vlado Pušenjak, zadružni revizor v Mariboru, Štefan Medved, pisarniški ravnatelj v Mariboru, Ivan Mravljak, profesor v Mariboru, Ivan Persoglio, rudarski inženjer v Hrastniku, Rudolf Polak, bančni blagajnik v Mariboru, Ivan Kitak, železniški uradnik v Mariboru, dr. Karol Šanda, profesor v Ljubljani, dr. Anton Jehart, profesor v Mariboru, Franc Letonja, župnik pri Sv. Antonu na Pohorju, Franc Vuk, župnik na Koroškem, dr. Jože Fišinger, sodni svetnik v Ljubljani, Anton Jug, ravnatelj v Ljubljani in Vinko Kraner, župnik v Spodnji Kungoti. Z njimi je slavil 30-letnico mature tudi novinar Vekoslav Spindler, ki je studiral vseh osem let na mariborski gimnaziji in bil sredi zadnjega leta zaradi novinarskega udejstvovanja izključen iz zavoda, tako da je moral polagati zrelostni izpit v Celju. Danes so napravili jubilanti izlet k Sv. Martinu pri Vurberku in na vrh Sv. Barbare v Slovenskih goricah.

a— **Z drevesa je padel in ostal nepoškodovan.** Snoči okrog 19. je bila poklicana reševalna postaja v Frankopanovo ulico, kjer je padel 11-letni deček Kurt Welle z drevesa. Z visokega je padel, ostal pa je brez poškodb in ga ni bilo treba prepeljati v bolnico.

a— **Onemogla** je pred stolnico 30-letna delavka Marija Panež ter so jo morali prepeljati z avtomobilom v žensko bolnico.

a— **Karambola.** Ciril Kampf je šofiral svoj tovorni avtomobil ob pol 14. po Koroški cesti proti Kamnici in vozil zelo previdno. Na oglu Vrtne ulice pa se je nenadoma znašel pred avtomobilom mehanik Jože Udovič s svojim kolesom, s katerim je privozil iz Vrtne ulice. Avtomobil je treščil Udoviča v velikem loku preko ceste in je pripisovati le sreči, da je odnesel ta samo nekaj prask. — Na križišču Slovenske in Gosposke ulice pa se je zadel z vodilom motornega kolesa natakar Ivan Klanšek tako nesrečno v odprta vrata avtomobila šoferja Somleitnerja, da je padel z motornim kolesom ter se malo pobil. Ista usoda je doletela tudi trgovca Adolfa Grazerja iz Polencev, ki se je vozil na zasilnem sedežu.

a— **Trpinčenje živali.** Policiji je bil prijavljen zaradi trpinčenja živali delavec Franc Kropf iz Haidine, ki je gnal 16 glav živine po cesti iz Ptuja v Maribor. Živina se je na potu silno utrudila ter si tudi poškodovala parklje. Ko so utrujena živinčeta pričela pešati, jih je Kropf neusmiljeno pretepaval. Zrušila sta se v krvi dva bika in sicer eden na križišču Masarykove in Jadranske ulice, drugi pa na Trgu kralja Petra in so ju morali gasilci odpremiti v klavnico, ker sploh nista mogla več vstati.

a— **Kinopredstave:** Grajski kino od petka dalje 100% nemška govoreča in zvočna drama »Ena od onih«. — Union kino od danes dalje 100% govoreča in zvočna vojaška humoreska »Otrok garnizije«.

Iz Celja

e— **Celjski občinski svet** je imel v sredo zvečer izredno sejo, zadnjo pred počitnicami. V tajni seji, ki je trajala skoro 2 uri, je poročal za personalni odsek obč. odb. dr. Kalan. Po daljši debati je bilo oddanih 33 službenih mest pri predstojništvu mestne policije v Celju. V javni seji je nato poročal referent obč. odb. dr. Kalan v imenu pravnega odseka. Kavarnar g. Ignac Lebič je bil sprejet v domovinsko zvezo, g. Dušanu Sancinu, učitelju Glasbene matice v Celju, pa je bil zasiguran sprejem, če bo dobil naše državljanstvo. Končno je še poročal za stavbni odsek obč. odb. dr. Wolf o vprašanju pretlakovanja Slomškovega trga. Obstoji načrt, da bi se del trga asfaltiral ali pa tlakoval v celoti z granitnimi kockami. Asfaltno podjetje g. Antona Resa iz Zagreba, ki tlakuje Slomškov trg z granitnimi kockami, zahteva za ta naknadna dela 220.000 Din, če bi se trg samo tlakoval z granitnimi kockami pa bi znašali stroški okrog 110.000 Din. Ker je treba med drugim preštudirati tudi vprašanje, ali bi asfaltni tlak ne kvaril lica starinskega trga, je bila zadeva vrnjena odseku.

e— **Beograjsko akademsko pevsko društvo »Obilić«** bo prispelo v ponedeljek iz Rogaške Slatine v Celje in bo priredilo v torek ob 20.30 v veliki dvorani Celjskega doma koncert moderne jugoslovenske zborovske glasbe. Društveni mešani zbor šteje okrog 80 pevk in pevcev in bo izvajal dela Josipa Marinkovića, dr. Miloja Milojevića, Josipa Štolcerja-Slavenskega, Jakoba Gotovca, Antona Lajovica, Stevana Mokranjca, Stevana Hristića in Milana Bajšanskega.

e— **Pobiranje davščine na igranje s kartami.** Finančno ministrstvo je dovolilo mestni občini celjski, da sme pobirati davščino na igranje s kartami na isti način in v isti višini, kakor v letu 1930. Ta davščina je sporazumno z obrtno zadrugo gostilničarjev in kavarnarjev v Celju paušalirana za leto 1931 z zneskom 8000 Din.

e— **Marijin kip na Glavnem trgu** so začeli te dni temeljito renovirati. Delo je prevzel znani akademski kipar g. Berneker.

e— **Rešilni oddelek** Prostovoljnega gasilnega društva v Celju je v juniju interveniral v 37 primerih; oskrbel je 36 prevozov bolnikov in ponesrečencev in nudil enkrat prvo pomoč v svoji ambulančni sobi.

e— **Obnovite takoj srečke** drž. razredne loterije pri podružnici »Jutra« v Celju, Kocenova ulica 2. Žrebanje bo v torek 14. t. m. Opozarjamo lastnike srečk, da dvignejo nove srečke takoj, sicer bodo prodane drugim interesentom.

e— **Pod vozom sena.** 45-letni Josip Pozaršek, železniški mizar iz Lož pri Marijagradcu, je vozil v sredo popoldne seno. Med vožnjo se je težko naloženi voz nenadoma prevrnil in pokopal Pozarška pod seboj. Pozaršek si je dvakrat zlomil desno nogo nad kolenom. Zvečer so ga prepeljali z vlakom na celjski kolodvor, odtod pa z rešilnim avtom v bolnico.

e— **Otrok pod vlakom.** V sredo je pri Konjicah povozil vlak petletnega Izidorja Cegnerja in mu odtrgal levo golenico. Težko ponesrečenega otroka so prepeljali v celjsko bolnico.

e— **Samomor starke v Voglajni.** Ko je g. Henrik Čuvan iz Gaberja v sredo zvečer lovil ribe v Voglajni za kemično tovarno v Gaberju, sta ga dva fanta opozorila, da je v vodi blizu mostička za tovarno očividno velika riba. G. Čuvan se je podal na označeni kraj, vrgel trnek v vodo in potegnil iz nje konec ženske obleke. V tem je opazil, da leži v vodi žensko truplo. Jel je klicati na pomoč. S pomočjo svojega sina in obeh fantov je izvlekel truplo na suho. Ker je bilo truplo še toplo, so poskusili z umetnim dihanjem. Obvestili so tudi rešilni oddelek, ki je takoj poslal rešilni avto. Moštvo rešilnega oddelka je nadaljevalo z umetnim dihanjem, a ves trud je bil zaman. Pozvali so okrožnega zdravnika g. dr. Hočevarja, ki je odredil prevoz trupla v mrtvašnico okoliškega pokopališča. Utopljenka, ki je še niso identificirali, je stara 65 do 70 let, srednje velika, suhega obraza, sivih oči in las, na levi strani zgornje čeljusti ima samo en zob, oblečena je v priprosto staro obleko. Nekateri kopalci so videli starko, ki je sedela delj časa ob vodi in se ozirala na vse strani. Očividno je čakala na ugoden trenutek, da bi neopaženo skočila v Voglajno.

e— **Za sodnega uradnika** se je izdajal 30-letni brezposelni Ivan Lepšina iz Brežic. Služkinji Jožefi Kraničevi pri Veleniu se je predstavil kot sodni uradnik iz Celja in ji natvezil, da je prejela veliko dedščino iz Amerike. Služkinja je verjela in mu izročila 12.000 Din, ki jih je baje potreboval za razne pristojbine in stroške. Lepšina je izginil z denarjem. Ker se ni več javil, je služkinja prijavila zadevo. Lepšina je bil sedaj aretiran v Celju.

Iz Litije

i— **C. M. podružnica v Litiji** je nakazala glavni družbi 150 Din in sicer zbirka članov v Šmartnem v počaščenje spomina na pokojno gospo Antonijo Selekarjevo 100 Din, dar g. Nikota Krhlikarja pa 50 Din. Iskrena hvala.

Iz Konjic

nj— **Važna seja občin. uprave.** Županstvo občine trga Konjice je imelo v torek 7. t. m. zvečer izredno sejo občinske uprave z dnevnim redom: pridobitev agrarne zemlje in obremenitev občinskega premoženja v svrho nabave sredstev za plačilo te zemlje. Po kratki debati je občinska uprava sprejela naslednji soglasni sklep: »Občina Konjice trg zaprosi, naj se dodelijo njej ali komuni Konjice gozdovi, ki bodo v smislu zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih razlaščeni iz naslova agrarne reforme v konjiškem srezu, in eventualno njih podaljški v sosednje sreze. Županstvu se naroča, da pravočasno oskrbi sredstva za finansiranje.« Ta sklep občinske uprave, ki je moral biti glede na kratek rok za vložitev prošnje nujno storjen, je razglašen v smislu zakonitih določil skozi 15 dni na občinski deski in je prosta pritožba proti temu sklepu na bansko upravo v Ljubljani v teku 15 dni.

Strokovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo

DR. IVAN PINTAR

LJUBLJANA, Tavčarjeva ul. 2, tel. 3150

od 10. do 18. julija ne ordinira. 9220/a

ZOBNI ATELJE DENTISTA

FILIPA OGRIČA

NOVO MESTO, — NE SPREJEMA STRANK DO KONCA JULIJA

Za poslado:

Mirim čokolado

Gospodarstvo

Preferenčni sporazum s Češkoslovaško

Češkoslovaška nam je dala preferenco za kontingent od 8000 vagonov pšenice

Na letošnji skupščini Udruženja izvoznikov, ki se je vršila preteklo nedeljo v Beogradu, je imel načelnik trgovinskega ministrstva gosp. Milivoje Pilja izredno zanimiv referat o politiki preferenčnega režima, v katerem je med drugim tudi sporočil, da je Češkoslovaška že pri pogajanjih v maju pristala na to, da dobimo preferenčni kontingent za uvoz od 8000 vagonov pšenice.

Načelnik gosp. Pilja je v uvodu svojega referata orisal sedanje težko stanje agrarne produkcije na eni strani in veliko brezposelnost, ki vlada v evropskih industrijskih državah na drugi strani. Nahajamo se v času, ki nam nalaga rešitev novih problemov in ko trgovinske pogodbe v klasični obliki ne morejo več dati zadovoljive rešitve. Ni preteklo niti leto dni, ko je bila stavljena na dnevni red ideja preference, ki je v kratkem času postala pokret evropskih agrarnih držav. Na podlagi inicijative jugoslovenskega in rumunskega ministra, je bila lani ta ideja predložena najširšemu svetovnemu forumu, to je Društvu narodov, vendar je bila spočetka zelo hladno sprejeta, tako da ni bilo računati niti z diskusijo o tem vprašanju. Če pa je ideja navzlic temu napredovala in če je končno v Društvu narodov našla oficijelno priznanje, je to vsekakor zasluga skupnih naporov evropskih agrarnih držav. Namen preference za žito agrarnih držav je ta, da te države dobijo v trgovinskih pogodbah z ostalimi evropskimi državami gotove carinske ugodnosti, ki jih ne bi mogli uživati naši prekomorski konkurenti. Stvar je sicer povsem priprosta, vendar pa je treba pomisliti, da je režim preference v načelnem nasprotju s principom, ki se danes smatra še vedno kot podlaga vsake trgovinske politike, to je s principom največjih ugodnosti. Zato je razumljivo, da se je v početku pojavil proti tej ideji velik odpor, seveda v industrijskih državah, zlasti onih, ki so navezane na izvoz v izvenevropske države. Tu so predvsem mišljene Zedinjene države, ki se še do danes niso odkrito izjavile o tem vprašanju. Stališče prekomorskih držav je torej še nejasno, vendar to okolnost evropske agrarne države niso smatrale kot oviro za nadaljnje prizadevanje, kajti uveljavljenje preferenčnega režima ne bi imelo za posledico onemogočenje izvoza žita iz prekomorskih držav v Evropo. Situacija v Evropi je namreč taka, da krijejo evropske agrarne države komaj eno desetino žitne uvozne potrebe evropskih industrijskih držav, na drugi strani pa Evropi ne more biti vseeno, če v poštev prihajajoče tri do štiri agrarne države prenehajo biti izvoznice za žito, tako da bi morala potem vsa Evropa kriti svoj primanjkljaj drugje. Razen tega pa je interes vsega evropskega gospodarstva, da se agrarnim državam pomaga, kajti kupna moč agrarnih držav za industrijske izdelke je v veliki meri odvisna od možnosti izvoza agrarnih presežkov po kolikor toliko zadovoljivih cenah.

Ideja preference je v zadnjem času precej napredovala in je danes že od Društva narodov sprejeta kot princip trgovinske politike, ki se lahko tolerira. Evropske industrijske države so vsekakor uvidele, da se morajo sporazumeti s tem novim načinom trgovinske politike.

Češkoslovaška nam je dala preferenco za pšenico.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je načelnik gosp. Pilja podal zanimive informacije glede našega preferenčnega dogovora s Češkoslovaško.

Dejal je:

»Z radostjo Vam lahko sporočim, da je bila naša država prva, ki je sklenila tak praktičen sporazum. Mi smo nedavno sklenili trgovinsko pogodbo s Češkoslovaško, ki je 1. junija stopila v veljavo. Ta pogodba vsebuje preferenčni sporazum, po katerem nam daje Češkoslovaška gotovo preferenco na 8000 vag. naše pšenice. Tega nismo mogli takoj objaviti, kajti čeprav smo s Češkoslovaško sklenili preferenčni sporazum, vendar smo na njeno željo preložili njegovo izvajanje na poznejši čas, to je za največ 12 mesecev, dokler se situacija v tem pogledu malo ne razčisti, tako da bo realizacija lažja. Na nedavni konferenci v Društvu narodov pa je češkoslovaški delegat izjavil, da smatra Češkoslovaška, da je sedaj nastopil ta moment in zato izjavlja, da je z našo državo sklenila preferenčni sporazum.«

Gosp. Pilja je pristavil, da bo naša država takoj izvršila predhodna dela za izvajanje tega sporazuma, ki nam bo omogočil, da v praksi proučimo efekt take politike. Na omenjeni seji Društva narodov pa se je izkazalo, da nismo samo mi sklenili preferenčne pogodbe. V teku pogajanj med našo državo in Avstrijo je avstrijska delegacija izjavila, da je Avstrija pripravljena dati Jugoslaviji preferenco za gotovo količino pšenice, in sicer v obliki kontingenta z nižjo uvozno carino. Avstrijsko - jugoslovenska pogajanja so še v teku, vendar pa v taki fazi, da je avstrijski delegat smatral za potrebno, o tem obvestiti Društvo narodov. Takoj za tem so se Društvu narodov javili še rumunski in nemški delegati, ki so podpisali nemško-rumunski preferenčni sporazum. Preferenčne pogodbe so se torej pričele dejansko sklepati in Društvo narodov je k temu dalo svojo sankcijo. Zadnja konferenca, ki se je v tem pogledu vršila pri Društvu narodov (v agrarnem odboru evropske komisije op. ur.), je v tem pogledu načelne važnosti. Odobrila je namreč principe, po katerih naj se v bodoče sklepajo preferenčni sporazumi. Pristanek prekomorskih držav ne more izostati, če bo vsa Evropa pristala na uveljavljenje takega režima. **Naša država se zadovoljuje sedaj s tem, da sklene preferenčne sporazume s Češkoslovaško, Nemčijo in Avstrijo, kakor tudi s Francijo in Italijo.** Glede na možnost ugovora od strani Amerike naša država ne zahteva preferenčne ugodnosti za neomejene količine izvoza, nego le za količine, ki odgovarjajo našemu dosedanjemu normalnemu izvozu, z drugimi besedami, ne iščemo možnosti za kako povečanje izvoznih količin. Razlika v carini naj ima edino ta namen, da izravna razliko med produkcijskimi stroški, ki vladajo v naši državi, in produkcijskimi stroški prekomorskih držav. Gre torej le pa izravnanje produkcijskih stroškov in za boljšo rentabilnost.

Danes, ko je v resnici prišlo do prvih rezultatov enoletnega prizadevanja, moramo ugotoviti, da je edino kolektivnemu pokretu evropskih agrarnih držav zahvaliti, da je v razmeroma kratkem času prišlo do tega uspeha. Na koncu svojega referata je gosp. Pilja izjavil: **S Češkoslovaško smo zaključili sporazum, z Avstrijo je stvar v teku, ob koncu avgusta ali v novembru pa bomo imeli sporazum tudi z Nemčijo in Francijo in tedaj bomo takoj videli, če bo ta politika v praksi omogočila ono zboljšanje cen, ki ga hočemo doseči.**

= **Zaščita domačih producentov pri javnih dobavah.** Centrala industrijskih korporacij je skupno z drugimi gospodarskimi organizacijami že ponovno insistirala na tem, da se prične točno izvajati člen 85. zakona o državnem računovodstvu, ki omejuje prve licitacije pri državnih nabavah na domače izdelovalce in domače producente. Trgovinski minister je sedaj na to pristal in je na podlagi člena 85. zakona o državnem računovodstvu razposlal vsem ministrom, zlasti pa ministrstvu za promet in ministrstvu vojske in mornarice, kralj. banskim upravam, upravi državnih monopolov itd. okrožnico, v kateri pravi med drugim: Pokazalo se je, da se je pri licitacijah za državne nabave uvedla praksa, ki nasprotuje zakonu o državnem računovodstvu in da se pri vseh licitacijah dovoljuje udeležba tudi tujih producentov poleg domačih. S tem se škoduje domači industriji, ki često ne more tekmovati s tujimi tvrdkami. Zakon o državnem računovodstvu (čl. 85) predpisuje, da se morajo vselej, kadar gre za predmete in materijal, ki se lahko nabavi doma, v prvi vrsti upoštevati samo domače tvrdke. Edino tedaj, če predmetov ali materijala ni mogoče dobiti v državi ali pa so cene previsoke, odredi pristojni resorni minister ponovno licitacijo, kjer lahko konkurirajo tudi tuje tvrdke. Ta okrožnica je sporočena predsedniku vlade, da se bodo v bodoče vsa ministrstva točno po njej ravnala

= **Kartel veleproducentov drv in parketov.** Kakor smo že včeraj poročali, je prišlo v Zagrebu do ustanovitve kartela za parkete in za drva. V kartel za parkete se je združilo 6 največjih producentov (Našička, Slavonija, Belišče, Dom, Zagrebačka tvornica parketa in Rendeli Karlovac), ki so ustanovili skupni prodajni urad. Ta centralna prodajna organizacija bo prodajala parkete po enotnih cenah in ji bodo v kartelu združeni producenti odkazali vsa naročila. Določbe dogovora so stopile v veljavo že v torek. Istočasno je pričela funkcijonirati konvencija, ki so jo veleproducenti sklenili glede prodaje drv na bazi dogovorjenih minimalnih cen in prodajnih pogojev. Producenti drv bodo blago prodajali sami, pri čemer pa so vezani na dogovorjene minimalne cene in ostale pogoje. Za kršitev dogovora so določene težke kazni. Minimalne cene so določene za glavne postaje konsumnih središč, torej ne glede na lego nakladalne postaje, in znašajo pri dobavah od najmanj 25 vagonov za bukove cepanice I. vrste fco Zagreb 22 Din, fco Beograd 25.50 Din, fco Novi Sad 24.75 Din, fco Veliki Bečkerek 26.30 Din za 100 kg itd. Za slabše kakovosti so seveda določene druge cene. Pri večjih nakupih od strani trgovcev so predvideni popusti. Trgovci v konsumnih centrih bodo odslej dobivali blago po enakih cenah, ne glede na oddaljenost natovorne postaje. Konvencija za drva omogoča pristop vsakemu producentu in ima predvsem namen, onemogočiti škodljivo konkuriranje med producenti. Nove minimalne cene so za okrog 2 Din pri 100 kg višje, kakor pa je znašala tržna cena spomladi.

= **Tudi Madžarska v finančnih težkočah.** Te dni je prišla iz Budimpešte precej nepričakovano vest, da je madžarska vlada zaradi izredno težkega finančnega položaja sklenila najeti v inozemstvu kratkoročno posojilo v obliki zakladnih bonov. Kakor zatrjujejo, je plasiranje teh zakladnih bonov v inozemstvu v znesku 5 milijonov funtov (1380 milijonov Din) zagotovljeno. Finančno stanje Madžarske je zelo napeto. Država dolguje industriji za izvršene dobave velike vsote; samo za vojaške dobave baje 80 milijonov pengov (800 milijonov Din). Dolgovane zneske za izvršene dobave so deloma izplačali (na račun države) razni denarni zavodi, ki pa so prišli baš sedaj v težak položaj. Polom dunajskega Kreditanstalta je imel tudi v Madžarski (kakor v Nemčiji) za posledico odpovedi inozemskih kreditov. Denarni trg je po izvršenih odplačilih teh kreditov zelo napet. Največja madžarska banka Madžarska splošna kreditna banka, ki je v ozkih stikih z dunajskim Kreditanstaltom, je morala inozemskim upnikom izplačati velike vsote. Višek krize je bil ob ultimu pret. meseca, ko je bankam morala znatno priskočiti na pomoč novčanična banka.

= **Žitni pridelek Madžarske bo letos znatno manjši nego lani.** Iz Budimpešte poročajo, da ceni madžarsko kmetijsko ministrstvo letošnji pridelek pšenice le na 18.2 milijona met. stotov, dočim je znašal lanski pridelek 23 milijonov met. stotov. Tudi pridelek rži bo manjši in se ceni na 6.2 milijona met. stotov nasproti 7.2 milijona met. stotov lani.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave 25.000 kg pšenične moke. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave električnega materijala, škripcev itd. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

9. julija.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik. Tečaji deviz so ostali v glavnem nespremenjeni, le Newyork se je nekoliko dvignil. Med efekti je prišlo do prometa v Vojni škodi po 386 in v Trboveljski po 257.5.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda navzlic nižjim beograjskim notacijam obdržala včerajšnje tečaje. Trgovala se je za kaso po 391.5 — 392 in za december po 395. Zaključki so bili še v 7% Blairovem posojilu po 80 in v 6% begluških obveznicah po 62.5. Od bančnih vrednot so se trgovale le Union banka po 163 in Jugo banka po 167. Med industrijskimi delnicami pa je imela zaključek edino Drava po 235.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2273.61 — 2280.45, Berlin 1339.74—1343.76, Bruselj 788.45 do 790.81, Budimpešta 987 — 989.96, Curih 1095.45 — 1098.75 Dunaj 793.64 — 796.04 London 274.68 — 275.50, Newyork 5634.95 — 5651.95, Pariz 221.39 — 222.05, Praga 167.16 — 167.66. Trst 295.76 — 296.66

Zagreb. Amsterdam 2273.61 — 2280.45, Dunaj 793.64 — 796.04, Berlin 1339.74 do 1342.76, Bruselj 788.45 — 790.81, Budimpešta 987 — 989.96, London 274.68—275.5, Milan 205.66 — 296.66, Newyork kabel 5645.95 — 5662.95, Newyork ček 5634.95 do 5651.95, Pariz 221.39 — 222.05, Praga 167.16 — 167.66, Curih 1095.45 — 1098.75.

Curih. Zagreb 9.1075, Pariz 20.21, London 25.0825, Newyork 515.5, Bruselj 71.97, Milan 26.985, Madrid 49, Amsterdam 207.6, Berlin 122.3, Dunaj 72.57, Sofija 3.735, Varšava 57.8, Budimpešta 90.16, Bukarešta 3.0675.

Efekti.

Ljubljana. 8% Blair 91 bl., 7% Blair 81 bl., Celjska 150 den., Ljubljanska kreditna 120 den., Praštedjona 950 den., Kreditni zavod 195 zaklj., Vevče 120 den., Stavbna 40 den., Ruše 145 den., Vojna škoda 386 zaklj., Trboveljska 257.5 zaklj.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 391—392, kasa 391—393, za december 394.50—396, investicijsko 84 den., 4 odst. agrarne 46 den., 6 odst. begluške 62.25—72.75, 7 odstot. Blair 79.87—80.25, 8 odst. Blair 90—90.50, 7 odst. Drž. hip. banka 80—80.75; bančne vrednote: Praštedjona 955—965, Jugo 66.50—67, Union 163—165, Narodna 6500—7000, Srpska 190 do 192, Zemaljska 120—122, Ljubljanska kreditna 120—123, Poljo 53.50—55; industrijske vrednote: Nar. šumska 25 den., Gutmann 110—120, Slavonija 200 den., Danica 65—70, Drava 235 236, Šećerana 245—250, Brod vagon 55 bl., Vevče 120 den., Isis 41 do 45, Dubrovačka 300— 330, Jadranska 450 bl., Oceanija 190 do 205, Trbovlje 256 do 265.

Beograd. Vojna škoda 388, 388.5 zaklj., za julij 390 zaklj., za december 400 zaklj., investicijsko 85 bl., agrarne 46.75 — 49, 7% Blair 80 zaklj., 7% Drž. hipotekarna banka 80.5 bl., 6% begluške 62.75 — 63.5, Narodna banka 6700 zaklj.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (9. t. m.) Tendenca za les mlačna. Zaključeni so bili 3 vagoni, in sicer 1 vagon rezane jelovine, 1 vagon naravne bukovine in 1 vagon tramov

ŽITO.

+ **Ljubljanska borza** (9. t. m.) Tendenca za žito stalna. Zaključena sta bila 2 vagona pšenice. Nudi se **koruza:** zdrava, reš., slov. post., plač. v 30 dneh, pri mlev. voznini po 142.50 — 145, pri navadni voznini po 147.50 do 150

+ **Novosadska blagovna borza** (9. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 12 vagonov pšenice, 12 vagonov koruze, 10 vagonov moke, 2 v. otrobov. **Pšenica:** sremska nova, 78/79 kg 167.5—170; slav. nova, 78 kg 167.5—170. **Koruza:** baška 94 — 96; ladja Dunav, Sava, Tisa 96 — 98; baška okolica Sombor 95 — 97.50; sremska, okolica Šid 95 — 97.5; sremska, okolica Indjija 94 do 96. **Moka:** baška »0« in »00« 265 — 275; »2« 245 — 255; »5« 230 — 250; »6« 220 do 230; »7« 175 — 180; »8« 120 — 125. **Otrobi:** baški 115 — 120.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (9. t. m.) Tendenca prijazna, promet omejen. **Pšenica:** ne notira. **Koruza:** za julij 13.69 do 13.70 (13.70), za avgust 13.67 — 13.68 (13.70), za maj 1932 12.01 — 12.03 (11.90), tranzitna za julij — (10.00), za avgust — (11.00).

Radio

Izvleček iz programov

Petek, 10. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Gospodinjska ura. — 20. Pravljice. — 20.30: Prenos koncerta iz Beograda. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Sobota, 11. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Časnik in časnikarstvo. — 20: Koncert slovenske glasbe. — 21: Prenos plesne glasbe z Bleda. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Godba na harmoniko.

BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio - orkestra. — 19: Plošče. — 20: Večerni koncert. — 20.30: Operetna glasba. — 21.30: Poročila. — 21.50: Veseloigra. — 22.30: Plošče. — 23: Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Koncert slovenskih pesmi. — 22: Lahka glasba. — PRAGA 17: Plošče. — 18.30: Sonate. — 19.05: Zabaven program. — 21: Koncert godbe na pihala. — 22.20: Prenos iz Brna. — BRNO 17: Plošče. — 18.30: Pevski koncert. — 19.05: Prenos iz Prage. — 22.20: Kabaret. — VARŠAVA 18: Koncert mladih talentov. — 20.15: Orkestralen koncert. — 22.30: Chopinove skladbe. — 23: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 11: Plošče. — 12: Koncert orkestra. — 15.45: Mehikanska glasba na ploščah. — 17.45: Koncert orkestra. — 19.45: Zborovski koncert. — 20.25: Na letovišču. — 21.40: Lahka godba orkestra. — BERLIN 20.45: Zabaven program. — 22.30: Godba za ples. — KÖNIGSBERG 15.45: Godba na pihala. — 18.25: Koncert solistov. — 20: Orkestralen koncert. — 20.45: Zabaven program. — Lahka in plesna glasba. — MÜHLACKER 15.30: Orkestralen koncert. — 19.45: Mešan program. — 20.30: Lahka godba orkestra. —

Iz življenja na deželi

MENGEŠ. V nedeljo 12. t. m. popoldne ob 3. bo v Mengšu telovadni nastop tukajšnjega Sokola na prostoru sestre Funtkove. Takoj nato pa bo vrtna veselica. Vabijo se v Mengeš vsa bratska društva in vsi prijatelji Sokolstva!

ŠMARTNO PRI LITIJI. Naša društva so zadnje čase prav pridna. Gasilci so si postavili okrog svojega doma na Ustju prav čedno ograjo, ki je okras okolici. Prav živahno življenje vlada tudi na stavbišču Narodnega doma pod kapelico. Kulukarji vneto planirajo zemljišče, zasajena je že tudi živa meja. — Akademija naše osnovne šole ob zaključku šolskega leta na Vidov dan je lepo uspela. Številna publika, ki je napolnila društveni dom, je živahno pritrjevala mladim deklamatorjem in ostalim sotrudnikom. Pohvalno moramo omeniti pevske točke. Posebno so nam bili všeč troglasni mladinski zbori. Lepo je bila izvedena igrica »Ptičji kralj«. Zelo pa smo bili razočarani, ko je pred telovadnimi točkami napovedal naš šolski upravitelj g. Maks Kovačič, da šolski mladini nastop v društvenem domu v sokolskih krojih ni dovoljen. Cerkveno oblastvo tega ne dovoli, ker je »Sokol po Tyrševem sistemu cerkvi in veri sovražen«. Ker je društveni dom menda last dekanije, zato tudi mladim telovadcem v sokolskih krojih ni dovoljen nastop v društvenem domu. Občinstvo in mladina sta zapustila nato društveni dom, telovadne točke pa so se nadaljevale v sokolski telovadnici. Za lepo uspelo šolsko proslavo zaslužijo pohvalo mali igralci, pevci, telovadci in deklamatorji in učiteljski zbor. Zaradi prepovedi telovadnega nastopa v društvenem domu je uvedel litijski glavar g. Podboj preiskavo.

FRANKOLOVO. Društvo kmečkih fantov in deklet priredi 12. t. m. ob 3. popoldne v Socki pri Novi cerkvi tekmo žanjic. Ker bo to prva prireditev te vrste v celjskem srezu, vljudno vabimo nanjo vse prijatelje kmečke mladine!

MOJSTRANA. Letošnja sezona, ki v začetku ni kazala dobro, se je zadnje dni precej izboljšala. Gostje prihajajo dnevno in tudi Tujskoprometno društvo ima polne roke dela z reševanjem korespondence. V Mojstrani nahajajoči se gostje so zadovoljni z vremenom, z lepo in prijazno okolico, prijetnim čistim alpskim zrakom kakor tudi s stanovanji in prehrano. Slednje dokazuje, da je prebivalstvo začelo spoznavati važnost tujskega prometa. Ta pojav je zelo razveseljiv. Ako bodo tujskoprometni interesenti tako napredovali, se bo v Mojstrani v doglednem času gotovo dvignil tujski promet na ono višino, ki Mojstrani gre po lepi legi kraja. Tudi Tujskoprometno društvo žrtvuje mnogo za pospeševanje tujskega prometa. Začelo je graditi javno kopališče, ki bo še v teku tega meseca otvorjeno. Mojstrana in Dovje bosta s to važno napravo gotovo mnogo pridobila. Naši gostje so po večini iz uradniškega stanu. Med njimi je nekaj profesorjev, ravnateljev in trgovcev. Te dni se je mudil pri nas češkoslovaški poslanik iz Beograda, ki se nahaja začasno na Bledu. Naročil si je zase in za družino gorske čevlje. Mojstranski čevljarji so namreč znani kot strokovnjaki za take čevlje.

MARENBERG. Zaradi birme se preloži za 12. t. m. nameravano prireditev tombole in ljudske veselice Rdečega križa v Marenbergu na nedeljo 2. avgusta letos.

KOČEVJE. Kočevje mora zabeležiti novo svojo pridobitev: moderni škropilni avto, ki si ga je nabavila kočevska mestna občina. Novi škropilni avto so že preizkusili in sedaj škropi redno zjutraj in zvečer glavno cesto.

VUZENICA. Sokol Muta-Vuzenica priredi 19. t. m. popoldne ob 15. javen nastop vseh oddelkov v Sokolskem domu v Vuzenici. Spored bo obsegal 14 točk in bo zelo pester. Sodelovala bo tovarniška godba z Mute. Sosednja bratska in druga društva se prosijo, da se ozirajo na to prireditev. Pridite!

DOLENJSKE TOPLICE. Tukajšnji Sokol priredi v nedeljo 19. t. m. v kopališkem parku javen telovadni nastop, s katerim hoče pokazati, da se dobro zaveda važnosti sokolske misli. — V nedeljo 26. t. m. pa proslavi gasilno društvo 50-letnico svojega obstoja in človekoljubnega delovanja. Pokroviteljstvo nad proslavo je sprejel ban g. dr. Marušič. Prireditev bo tudi spominska svečanost umrlim in v vojni padlim članom na pokopališču. — Pretekli petek je obiskal Toplice uradnik Tujsko prometne zveze dravske banovine g. Avsec in imel konferenco z interesenti glede tujsko prometne razstave, ki bo v jeseni v Ljubljani. — Zanimanje za izvedbo agrarne reforme je v občini zelo veliko, zlasti glede obsežnih Auerspergovih gozdov. Pripravlja se ustanovitev pašniške in gozdne zadruge. Prvi sestanek interesentov bo prihodnjo nedeljo 12. t. m. v Toplicah. — Košnja sena zaradi suše ni bila povoljna. Poljski pridelki pa kažejo prav lepo, kjer ni bilo toče. Ječmen in rž sta že požeta in na vrsti je pšenica, ki je prav dobro obrodila. Tudi vinogradi obetajo obilen pridelek. Sadja pa so zadnji viharji mnogo pometali po tleh, zaradi česar sadna letina ne bo tako dobra, kakor je bilo pričakovati pomladi.

DOBOVEC POD KUMOM. Prebivalstvo naše prikupne gorske vasice je zelo agilno. Komaj pred dvema letoma je bilo ustanovljeno gasilno društvo, pa so si že nabavili motorno brizgalno, katere blagoslovitev je bila preteklo nedeljo. Dobovčani pa so tudi narodno zavedni in so z blagoslovitvijo svoje motorke združili narodno slavje sv. Cirila in Metoda. V soboto zvečer so sv. bratoma v počast goreli kresovi in pokale rakete. V nedeljo zjutraj so se začele zbirati gasilske deputacije iz raznih krajev. V sprevodu, ki se je razvil, je bilo nad 100 članov s 4 prapori. Slavnost se je vršila pred cerkvijo, kjer so bili tudi pozdravni govori in so se vrstile primerne deklamacije. Cerkvene obrede je opravil domači g. župnik, ki je sam vnet gasilec in opravlja v društvu tajniške posle. Blagoslovitvi so kumovali štirje domači posestniki in g. dr. Baumgarten iz Trbovelj. Občino Sv. Jurij je zastopal župan gosp. Medved, trboveljsko gasilno župo pa gg. Guček in Dolinšek. Popoldne se je vršila gasilska vaja, ki je pokazala, da je mlado društvo dobro izvežbano in disciplinirano. Po oficijelnem delu se je razvila zelo animirana zabava, pri kateri je neumorno svirala vrla hrastniška godba, došli gozdovniki pa so s svojim lepim petjem še povečali veselo razpoloženje. Ta preprosta slavnost v tem lepem idiličnem gorskem kraju bo ostala vsakemu udeležencu v najprijetnejšem spominu.

Knut Hamsun:

Cigan

V čolnarsko luko velikega ribiča Jensa Olana se je pripeljala nekega dne velika ciganska družina. Bilo je zgodaj spomladi. Član ciganske družbe, lepi dvajsetletni fant, je prišel v hišo Jensa Olana prosit miloščine. A ponosni Jens Olan, ki se ni družil nikoli z nikomur, ga je odslovil.

»Miloščine ne dajem, če hočeš, pa lahko dobiš delo,« mu je rekel. »Saj znaš krpati kotle in lonce?« Tudi bi lahko pomagal moji ženi in hčeri, kadar bomo na ribolovu.«

Cigan, ki mu je bilo ime Aleksander, je odšel k svojim, da se posvetuje z njimi. Ko se je vrnil, je izjavil, da sprejema službo.

Kmalu po tem dogodku je odšel Jens Olan s sinovi na ribolov. Doma sta ostali samo žena in hči Leonarda, ki ji ni bilo niti dvajset let. Aleksander se je dobro vedel. Lečil je živino in krpal lonce. Ribičeva žena mu je začela izkazovati pozornost (on pa je rekel, da ima že izbrano nevesto). Zato je budno pazila na svojo hčer. Leonarda se je poredkoma razgovarjala z njim. Zdelo se je, da tudi v njej živi ponos Jensa Olana.

Pomlad pa je nevaren čas. Ko se je zemlja segrela, so Aleksandrove oči zasijale kakor zvezde...

Dnevi so minevali.

Mizarjev sin Konrad je živel dolgo v mestu. Ko je prišel domov, je odprl lastno delavnico in se ustanovil na drugem bregu Glima.

Nekoč je šla Leonarda k njemu. Čez rokav reke je veslal Aleksander. Leonarda je dolgo ostala pri Konradu. Aleksandru se je zdelo čudno. Vzpel se je na okno in pokukal v hišo. Kakor bi ga bil pičil gad, je bliskovito odskočil in stekel v hišo.

Trojica se je gledala iz oči v oči.

»Takoj odrineva,« je dejala Leonarda, da bi ga pomirila.

Moška sta se spogledala. Aleksander se je začel otipavati, da bi se prepričal, če ima pri sebi nož. Pozabil ga je bil doma.

Teden pozneje je prišel Konrad v obisk k Leonardi. Sprejel ga je cigan. Spogledala sta se kakor nasprotnika: Aleksander je zdaj imel nož pri sebi.

»Ne bo ti uspelo, ciganska duša!« je dejal Konrad videvši, za kaj gre. »Leonarda mi je danes dala besedo.«

Aleksander je potegnil nož, toda Konrad se je rešil z urnim skokom v čoln, ki je trenutek pozneje odrinil od brega.

Zopet je minilo nekaj časa.

Aleksander je ustavil Leonardo.

»Lastovke so prišle. Ali naj gremo v pristan, da potopimo sode za poletni lov?«

Leonarda ni poznala Aleksandra in mu je porogljivo odvrnila:

»Zakaj pa ne? Če je treba, lahko gremo.«

Ko sta bila v luki samo nekaj minut, je Aleksander zgrabil Leonardo in jo večkrat zaporedoma poljubil na usta.

»Ti si iz uma!« ga je zavrnila in se mu iztrgala iz objema.

Sredi pomladi se je Jens Olan s sinovi vrnil z ribolova. Začelo se je delo na polju. Aleksander je bil zelo poraben in priden.

Konrad pa je užival vso naklonjenost očeta in bratov Leonarde. Dobil je pristanek, da mu jo dajo za ženo in začeli so se celo pripravljati na svatbo.

Tedaj je dejal Aleksander Leonardi:

»Kadar prvič srečam mizarja, ga ubijem!«

»In kaj bo, kadar ga boš srečal drugič?« je vprašala Leonarda.

O kresu je mizar pripravljal veselico. Tudi Leonarda je bila povabljena nanjo in se je pripravljala, da pojde tja. Prav tisti čas je bil Jens Olan odpovedal Aleksadru službo. A preden je cigan odšel, ga je prosila Leonarda:

»Vsaj za slovo me prepelji na drugo stran reke.«

»Kam pa si namenjena?« je vprašal Aleksander.

»To je moja stvar,« je rekla Leonarda.

Cigan je povezal svoje brašno, zadrgnil mošnjiček ter naznanil:

»Lahko odrinemo. Jaz sem pripravljen.«

Stopila sta v čoln. Reka je bila narasla, ker so se na severu otajali snegovi. Prehod čez Glimo je bil opasen. Aleksander je veslal in vprašal:

»Ti si se torej odločila zanj? Vzela ga boš za moža?«

»Bom,« je suho odvrnila Leonarda.

Cigan je veslal vedno malomarneje. Bilo mu je vseeno, kam drsi čoln.

Naposled je spregovoril:

»Storil ti nisem nič žalega. Mislim celo, da bi ti mogel biti dober mož, če bi bila hotela.«

»To me prav nič ne zanima,« se je odrezala Leonarda. Trenutek nato pa je pripomnila: »Kako pa veslaš? Saj rineš naravnost h kamnu!«

Cigan je mirno veslal naprej. Leonarda je tedaj zavpila. Aleksander je zamahnil z vso silo — veslo se je zlomilo.

»To si storil nalašč,« je dejala v strahu, kaj pride zdaj.

»Seveda, živa ne prideš več na obalo,« je rekel.

Čez nekaj trenutkov se je začul oster krik. Čoln je udaril ob kamen, obod se mu je udrl. Cigan je skočil na kamen. Voda je nekolikokrat zasukala Leonardo, potem jo je potegnil vrtinec na dno.

Z obale so videli cigana in ga rešili. A nihče ga ni mogel napraviti odgovornega za čin. Veslo se mu je bilo zlomilo, zgodila se je pač nesreča — on je bil nedolžen...

Tako mi je pripovedoval sam cigan, ki je bil zaradi nekega drugega razbojništva zaprt v trdnjavi Akerhuz.

Iz življenja in sveta

Kako nastajajo nevroze

Doživljaji, ki lahko uničijo našo osebnost

Na berlinskem vseučilišču je imel prof. Ernst Kretschmer zelo zanimivo predavanje o učinkih doživljajev na človeško duševnost. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano, saj je prof. Kretschmer učenjak, o čigar delih, kakor »Telesna zgradba in značaj« ter »Genialni ljudje«, govori danes ves svet. Tudi naš list je v zadnjem času poročal o teorijah tega učenjaka.

Prof. Kretschmer razlikuje pred vsem med dvema vrstama doživljajev, ki so lahko zunanji ali notranji. Zanimivo je, da zunanji doživljaji redkokdaj pretresejo kakšnega človeka tako, da bi ga spremenili kot osebnost ali da bi ostavili v njem trajno sled. Človek razmeroma kmalu pozabi n. pr. na doživljaje kakšne strahotne naravne katastrofe, da ji je le ušel. Za silovitimi potresi, katastrofami na parnikih, železnicah ali letalih, za doživetjem kakšne vojne, kakršna je bila svetovna, v kateri je bil morda celo ranjen, mu čez kratek čas ne ostane drugo nego obledel spomin.

Veliko težji so primeri »notranjega doživetja«, ki prečestokrat spremenijo vsega človeka, mu pišejo nadaljnjo usodo in ostavijo v njem neredko neozdravljive nevroze. Posebno doživetje nesrečne ljubezni je tu odločilno za človekovo življenje. Običajno je, da se tudi drugo in tretje ljubezensko razmerje zaključi, čeravno ne nesrečno, vsaj brez pozitivnega uspeha, če je propadlo prvo. Tu učinkuje ovirajoče še vedno doživetje tega prvega in to je že pol nevroze. Zakrknjenost vase, izguba duševnega ravnotežja in samomori pa spadajo kot posledica že med popolne nevroze. Tudi razni manjvrednostni kompleksi, kakor preobčutljivost, zasledovalna manija, kverulanstvo, spadajo med nevroze, ki imajo svoj izvor v silovitih duševnih pretresih. Velik pretres zagrabi vso osebnost in nevroze, ki se razvijejo iz tega, se stopnjujejo često tako, da se lastna osebnost izbriše. Čas in najdba kakršnegakoli novega življenjskega smotra lahko tu pomagata, da se človek polagoma spet uravnovesi. Moderna duševna medicina pa ima svoje posebne metode, ki vedejo običajno hitreje do ozdravljenja in tu je omeniti poleg drugih metode ustanovitelja psihoanalitične šole, dunajskega učenjaka prof. Freuda, ki ga tudi Kretschmer časti kot velikega mojstra, dasi se v mnogočem ne strinja z njegovimi nauki.

Zeileis plačuje odškodnino

Vstrahu pred sodnim postopkom je nakazal dvema oškodovanima bolnicama nad 100.000 Din

Gallspach nevzdržno propada. Že nad leto dni je, odkar mu je sreča obrnila hrbet in v tem času je imel Zeileis, nekdanji »mojster s čarodejno palico« toliko bridkih izkušenj, da se mu vidi primernejše plačevati odškodnine za tožbe kakor spuščati se v sodno postopanje z osebami, ki jih je nekdaj prišteval med svoje privržence.

Tako poročajo zdaj o dveh novih žrtvah ljudske naivnosti. Marija Sch., lastnica kinematografskega podjetja na Dunaju in Magdalena Sch. iz Kapfenberga sta vložili proti Zeileisu tožbo. Obe sta bili svojčas v Gallspachu, kjer ju je lečil bradati čudodelnik. Prva je menila, da bo v Gallspachu izgubila revmatizem. Zeileis je njeno bolezen diagnosciral za zastrupljenje s sečjo in ji je predpisal po tri obsevanja dnevno. Bolezen pa se je tako poslabšala, da je morala zapustiti Gallspach in se zateči po pomoč k drugemu zdravniku. Ta je ugotovil tumor v spodnjem delu telesa in odredil takojšnjo operacijo. Zato je pacientka tožila Zeileisa na 5000 šilingov odškodnine za bolečine in 2200 šilingov za stroške, ki jih je imela z operacijo.

Druga bolnica, ki je trpela tudi na revmatizmu, je prišla v Gallspach, kjer ji je Zeileis povedal, da jo muči arteriosskleroza. Tudi njo je obseval s čarodelno palico, ki jo je tako izčrpala, da ni mogla več odpotovati domov zaradi oslabelosti. Morala je k drugemu zdravniku. Oskrba pri njem je trajal tri tedne. Šele potem si je toliko opomogla, da se je lahko odpeljala domov. Ta bolnica je v tožbi navedla, da ima, odkar jo je začel lečiti Zeileis, srčne bolečine. Zahtevala je 2500 šilingov za trpljenje in 3150 šilingov za povrnitev stroškov.

Obe tožbi sta bili vloženi pri dunajskem civilnem sodišču, ki pa ju je odstopilo v rešitev sodišču v Wellsu. Ondotni sodnik dr. Schmutzer je sklenil pritegniti k zaslišanju celo vrsto zdravniških strokovnjakov, da se dožene, v koliko je Zeileis kriv. Razpravi pa sta zdaj odpovedani. Valentin Zeileis je, čim je izvedel, da ga ženski tožita, plačal vse zahtevane stroške, tako da sta postali tožbi brezpredmetni.

Finska jadrnica „Lawhill“

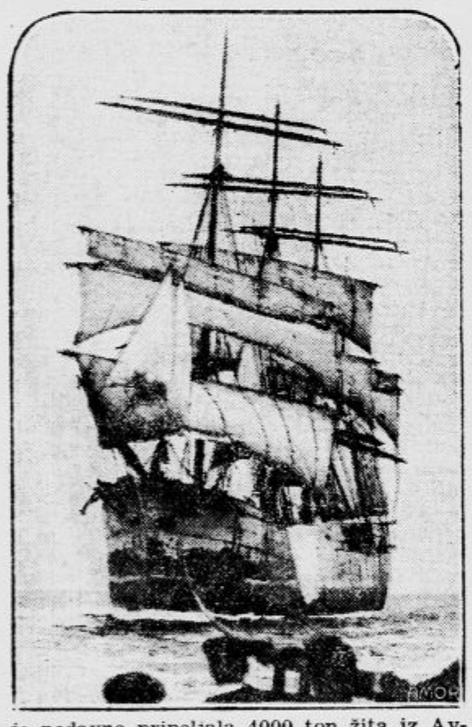

je nedavno pripeljala 4000 ton žita iz Avstralije v Liverpool, odkoder je odplula v Baltsko morje. V času, ko plovejo po morju zadnje jadrnice, diši to vsekakor po anahronizmu

Nova glasbila

V Monakovem je zbudil te dni znameniti nemški glasbenik Paul Hindemith veliko senzacijo. Dirigiral je lasten koncert, ki ga je skomponiral za godalni orkester in novo glasbilo, ki se imenuje po svojem izumitelju, berlinskem inženerju Trautweinu, travtonij. Ta instrument igraš na paličastem manualu brez tipk in producira v zvezi z zvočnikom zvoke, ki posnemajo izvrstno flavto, violo, in druga godala ter celo človeški glas. Isto tako omogoča čisto nove zvočne barve.

Hindemith se je v zaključenem krogu produciral še na drugo glasbilo, ki ga je izumil sloviti fizik in nosilec Noblove nagrade prof. Nernst v Berlinu ter ga zgradil v zvezi s tvrdkama Bechstein in Siemens. Na zunaj sliči povsem majhnemu klavirju z normalno klaviaturo; zvoke pa proizvaja kakor prej omenjeno glasbilo po električnem potu skozi zvočnik. Je zelo mnogostransko, ker igraš na njem lahko klavir, spinet, harmonij, razen tega sprejema radio in se razume tudi na gramofonske plošče. V jeseni pride na trg in bo stalo pol toliko kakor normalen majhen klavir.

Še mnogovrstnejše po zvočnih barvah so »klavirske orgle«, ki jih je izumil Schierling, a bolj za proučevanje problemov električne glasbe nego za javnost.

Tajnost brezžičnih brzojavk zajamčena

Francoski inženjer Belin, znani izumitelj v stroki brezžične telefonije in televizije, je predložil francoski akademiji znanosti nov izum, ki jamči za popolno tajnost brezžičnih brzojavk. Brzojavka je čitljiva samo za prejemnika, čigar aparat je uglašen na oddajni aparat, vsakomur drugemu pa je nerazumljiva.

Originalna prevara

V Pečuhu je pribežala pred dnevi v stanovanje Karla Kovacsa neka ženska in prosila gospodarja, naj jo skrije pred zalezovanjem njenega ljubosumnega moža, ki ji grozi s smrtjo. Kovacs ni poznal ženske, a je bil zaradi nenadnega dogodka tako zmeden, da jo je res skril v svojo spalnico. Nekaj trenutkov pozneje se je pojavil na pragu »ljubosmuni mož«. Zahteval je z revolverjem v roki izročitev pobegle žene. Kovacs je, nič hudega sluteč, velel služinčadi, naj vrže nasilneža ven, kar se je tudi zgodilo. Kmalu potem je tudi ženska odšla iz Kovacsovega stanovanja.

Kovacs je bil prepričan, da je storil dobro delo, ko je obranil tujo žensko pred napadom moža. Kako veliko pa je bilo njegovo razočaranje, ko je opazil, da je postal žrtev premetenih sleparjev. Tujka je namreč v času, ko je bila »skrita« v spalnici, vlomila v blagajno in odnesla iz nje za 12.000 pengöv denarja in dragocenosti. Policija je sleparsko dvojico kmalu izsledila. Ženska, ki se je izdajala za zalezovano ženo ,je služkinja Alojzija Mayer, njen »mož« pa Karel Füzi. Oba bo zadela zaslužena kazen.

Za očnico v smrt

V nedeljo se je pripetila v Mendelskih planinah blizu Bolcana težka nesreča. 25-letna žena inženjerja Lobisa iz Berna je izletela na Mendelski prelaz in obiskala hrib Roen, ki je visok 2145 m. V višini 2000 m je uzrla na nekem pobočju lepo očnico, ki jo je želela utrgati z lastno roko. Spremljevalci so jo svarili, naj se ne igra z življenjem, toda ona se ni zmenila zanje. V preprostem obuvalu kakor je bila, se je povzpela na strmino in še preden je dosegla planinski cvet, ji je zdrsnilo in je padla v globočino. Oteli so jo še živo iz prepada in jo oddali v bolnišnico, tam pa ji niso mogli pomagati in je podlegla poškodbam.

Prazgodovinske najdbe v dolini Soče

Na cesti, ki vodi iz Sv. Lucije v Tolmin, so pri prekopavanju odkrili mnogo predmetov, ki govore o prastari civilizaciji v tem ozemlju gornje Soške doline. Izkopali so tudi štiri prazgodovinske grobove in našli mnogo stvari, ki predstavljajo izredno zgodovinsko in umetniško vrednost. Sveta Lucija je že dolgo znana kot arheologični centrum, kakor tudi bližnja kraja Bovec in Bača.

Obilica sadja v Ameriki

Mr. Zentner, predsednik velike kalifornijske družbe za južno sadje, ki ima sedež v San Francisco, se trenutno mudi v Evropi in pripoveduje, da je v Ameriki letos obilica sadja, kakor je že izlepa ne pomnijo. Sadje ni bilo še nikoli tako poceni. Cene so v primeri s cenami zadnjih let močno nazadovale, v prvi vrsti zategadelj, ker se tvornice za konzerve branijo nakupiti velike zaloge. Posebno obiluje letošnja letina na breskvah, marelicah in jagodah kakor tudi na grape-fruitsu, ki je najljubše sadje Američanov. Jabolka so tako sijajno obrodila, da jih bodo po zelo nizkih cenah izvažali v tujino.

Ženska ničemurnost

je povsod na svetu enaka. Da se nimajo civilizirane Evropejke v tem pogledu sramovati niti svojih daljnjih sester iz Indokine, kaže ta slika

S severnim tečajem ne bo letos nič

Iz Osla poročajo: Sir Hubert Wilkins je po temeljitem preudarku opustil namero, da bi že letos odrinil na severni tečaj, to pa zato, ker se bodo popravila »Nautila« preveč zavlekla, da bi bilo mogoče priti še o pravem času na cilj. Polarno leto bo tedaj že v kraju. Pač pa namerava Wilkins po končanih popravilih podmornice oditi na Spitzberge in podvzeti več rekognoscijskih voženj v vodah Severnega morja.

Oba sta slavna

in vendar vsak po svoje. Starejši gospod je filmski zvezdnik Douglas Fairhanks, ki predstavlja moški ideal naše dobe. Njegova slava ne rabi reklame. Mlajši gospod je Fairbanks junior, ki je tudi slaven — od slavnega imena svojega očeta

Nagrada, vredna zmage

Po starem običaju dobi prvak v veliki francoski kolesarski dirki »Tour de France« v Sablesu d' Olonne tradicionalni poljub od najlepših deklet tega kraja. Letos je zadela ta prijetnost Francoza Pélissierja

„Električni“ poslanec

Francoska zbornica dobi v najkrajšem času električne naprave za glasovanje, narejene po sistemu Langlois. Aparatura je zelo enostavna. Na vsakem pultu sta dva gumba, eden se glasi na besedico »za«, drugi na besedo »proti«. Nekorektnosti so izključene. Pri aparatu na sliki stoji izumitelj Langlois

Kürten v novi izdaji

Pred sodiščem v Verdenu je bil obsojen na smrt zidar Künne, ki je moril mladoletne deklice kakor Kürten

Poročali smo, da se je sredi prošlega tedna začel v Verdenu (Wesermünde) proces proti 47 letnemu zidarju Hermannu Künneju, obtoženemu umoru 7 letne deklice Ingeborg Popp in še nekega drugega mladoletnega dekleta.

Razprava je trajala teden dni in prinesla na dan kako kvarno vplivajo zgledi sadističnih zločincev na sorodne nature. Künne je že na zunaj tip brutalnega človeka. Brada mu štrli naprej, njegove nemirne, v globoke jame vdrte oči, sključen hrbet in nenavadno dolge roke vsiljujejo gledalcu misel, da stoji pred gorilo, ki mu je narava pomotoma dala človeški obraz. Künne pa je tudi tip zakrknjenega človeka, ki se ne meni dosti za svojo okolico.

Obtoženec je bil neštetokrat predkaznovan. Ko so čitali obtožnico in naštevali njegove grehe, je vsako pot vstal in ogorčeno protestiral, češ, da je nedolžen. Pri očitku, da je že pred 20 leti zagrešil nravstven zločin nad mladoletnim otrokom, se je razburil in dejal, da je tedaj postal žrtev ovadbe sovražne ženske.

Na vprašanje, če se čuti krivega, je odgovoril s kategoričnim »ne!« Obtožnica je pokazala, da je bil Künne ponovno v umobolnico, in sicer deloma interniran, deloma na opazovanju. Ko so ga zadnjič zaprli, je pobegnil iz zavoda. L. 1922. se je oženil, toda žena ga je kmalu zapustila, ker je ravnal z njo kakor z živino. Preiskovalnemu sodniku je povedala, da je bil mož z njo zelo brutalen. Pošiljal jo je tudi na ulico.

Glavna priča v tem indicijskem procesu je bil trgovec Wolff iz Bremerhavena, ki je videl Künneja tisti večer, ko je bil izvršen zločin, v družbi sedemletne Ingeborg Popp. Künne in žrtev sta šla v smer, kjer so pozneje našli deklico mrtvo in strašno izbodeno. Tudi več drugih oseb je videlo zidarja v spremstvu žrtve. Neki klobučar se ga natančno spominja po obliki klobuka, ki ga je usodni večer imel na glavi.

Ko je predsednik opomnil Künneja, naj ne taji zločina, ker ima sodišče v rokah mnogo dokazov njegove krivde, ga je obtoženec zavrnil: »Jaz nimam kaj prevdarjati. Poznam jih mnogo, ki so bili po nedolžnem obsojeni«.

Ko pa je dospelo dokazovanje krivde tako daleč, da ni bilo več dvoma o storilcu, se je jezno obrnil proti sodnikom in kričal: »Vi me hočete spraviti v blaznico! Jutri bom že tam!«

Priča Lange je izpovedala, da je imela v dneh, ko je düsseldorfska policija izsledila Kürtena in ga zaprla, s Künnejem pomenek. Omenila mu je, kako žalostno je, kar se dogaja v Düsseldorfu in izrazila zadovoljstvo nad tem, da je zločinec prišel pravici v roke. Künne ji je odvrnil: »Res je žalostno kar se godi, ampak ti ljudje (zločinci) ne morejo ravnati drugače. K zločinom jih tira njihova narav«.

Z neko drugo pričo se je obtoženec razgovarjal o Haarmannu. Dejal je: »Haarmann je bil inteligenten in fin mož, človek, ki je zrasel policiji čez glavo. Zato so ga zaprli«. Pri zaslišavanju neke druge priče pa je Künne tako pobesnel, da so ga morali držati. Skočil je bil na stražmojstra, ki ga je čuval, in vpil: »Ven s to žensko! Jaz ne prenesem njene navzočnosti!« Obravnavo, ki je po tem incidentu nekoliko spominjala na Kürtenov proces, je moral predsednik prekiniti dokler se ni obtoženec pomiril.

Teden dni se je grmadilo in kopičilo gradivo proti morilcu. Na koncu je sodišče izreklo smrtno obsodbo.

Skrivnostna smrt filmske igralke

Berlinsko filmsko igralko Evo Pick so našli prošle dni obešeno v stanovanju. Po vsem sodeč, je izvršila samomor. Njen brat, ki je prišel k pogrebu iz Chemnitza, pa je izrazil domnevo, da se mu prostovoljna smrt ne vidi utemeljena. Obtožil je svojega svaka zločina, češ, da je hipnotiziral ženo in ji v tem stanju narekoval poslovilna pisma. Gustav Pick, ki je režiser pri filmu, je prvi našel ženo obešeno in tudi prerezal vrv, na kateri je viselo truplo.

Kriminalna policija je takoj po ovadbi brata pokojnice ustavila krsto v upepelišču. Zadržala jo je v trenutku, ko se je imelo truplo izročiti plamenom. Obenem so detektivi napovedali aretacijo Gustavu Picku, ki seveda taji krivdo na ženini smrti. Začasno so ga zaradi pomanjkanja dokazov izpustili na svobodo, državni pravdnik pa je odredil obdukcijo trupla, da se dožene, če je sum Pickove krivde utemeljen ali ne.

Mongoli zajeli letalo

Poštno letalo, ki oskrbuje promet na zračni progi Nanking-Berlin in ki je moralo pred dnevi zaradi slabega vremena zasilno pristati medpotoma, je neko mongolsko pleme zajelo in ga vzelo v svojo last. Kaj se je zgodilo s pilotoma, ni znano. Pomožno letalo, ki so ga poslali za poštnim, je sporočilo, da so vlekli mongolski vojaki poštno letalo po tleh in streljali na pomožni aeroplan, čim so ga uzrli. Nemško-kitajska družba »Eurazia« je podvzela potrebne korake, da se letalo osvobodi iz rok roparjev in vrne pravim lastnikom, kar pa seveda ne bo tako lahko.

Trdote samskega davka v Italiji

Pred sodiščem v Breciji se je moralo te dni zagovarjati 48 samcev, ki so podvrženi plačevanju samskega davka, a tega niso storili kkor od njih zahteva zakon. Nekateri so dokzovali, da so že prekoračili 65. leto starosti, pol tucata jih je povedalo, da so že zaročeni in se nameravajo v kratkem vpreči v zakonski jarem. Kot corpora delicti so predstavili sodnikom v sodni dvorani navzoče neveste. Ostale obtožence je sodišče obsodilo na globo 200 lir od osebe.

Sterilizacija patoloških tipov

Angleški poslanec major Church namerava predložiti londonski zbornici zakon o sterilizaciji patoloških oseb. Njegov osnutek priporočajo mnogi zdravniki in tudi več škofov.

Zastrupljenje s klobasami

Amsterdamski listi poročajo, da leži v mestu Erica v provinci Drenthe 150 oseb, ki so se zastrupile z uživanjem klobas. Pet oseb je v smrtni nevarnosti.

Usodna igra z apnom

V budimpeštanskem predmestju Köbanyi so se v torek igrali štiri do sedem let stari otroci na nekem dvorišču z živim apnom. Jemali so kose iz vreč in jih metali v sod, ki je bil napolnjen z vodo. V sodu je začelo vreti in otroci, ki niso poznali posledic razposajene igre, so stali tako blizu odprtine, da jih je vroče apno oškropilo. Nekateri so tako poškodovani, da dvomijo, če bodo okrevali. Dva sta izgubila vid.

Dve elegantni kreaciji

letošnje poletne mode

Več kg češnjevih koščic v želodcu

Neki madžarski list piše, da je v občini Tatarszentgyörgy zbolel neki 43-letni posestnik na svojevrstni bolezni. Mož je imel grdo navado, da je jedel češnje s koščicami. Tako se mu je v želodcu in črevih nabralo za več kg koščic, ki so bolniku povzročale strašne težave. Zdravniki so mu hoteli odpreti želodec, a se niso upali, posrečilo pa se jim je odstraniti več kg češnjevih koščic iz kmetovih čreves.

Vsak dan ena

Logika.

— Da, moj mali, sedemletni deček bi moral v postelj ob sedmih, kakor bi moral osemletni ob osmih.

— Potem bi pa vi sploh ne smeli nikoli v postelj!

P. Rosenhayn:

Vagabund v fraku

Roman

Gnječa je bila velika in nihče ne bi mogel zameriti mladeničema, da sta se od leve in od desne tesno zadela ob sprehajalca, prihajajočega jima naproti. Tako tesno sta se zadela obenj, da bi se lahko reklo, da sta ga naravnost naskočila. Pri tem je eden izmed njiju bliskoma prerezal zlato verižico in prelepa, zlato se lesketajoča ura mu je ostala v roki.

Takoj nato pa je nastal majčken zastoj, ki gotovo ni bil v programu obeh podjetnih mladeničev. Vendar pa se je vsa zadeva razvila tako diskretno, da je ni opazil nihče, razen treh udeležencev.

Cascapol je bil namreč hipoma pograbil mladeniča vsakega za eno zapestje in jima začel zvijati roki. Prekrasna ura je zažvenketala po tleh.

»Na policijo vaju bom peljal,« je rekel Cascapol zelo prijazno.

»Zakaj?« je odvrnil eden izmed mladeničev. V tistem hipu pa mu je pogled obstal na uri, ki se je lesketala ob njegovih nogah in njegova zgovornost je takoj ponehala.

»V ostalem stoji tamle na drugi strani ceste stražnik in bomo zadevo takoj uredili.«

»Izpustite ga raje, gospod,« je rekel drugi.

Cascapol se je obrnil proti njemu. »Kaj izpustim ga naj? Saj je vendar tat, ki spada v ječo.«

»To je res,« je pristavil drugi. Ker zoper njega ni bilo izrečnega dokaza, se je občutil prav varnega.

»Vi bi raj krotili svoj jezik, mladenič,« je dejal Cascapol, »vi ste njegov sokrivec.«

»Kako mi boste pa to dokazali?«

»Že pol ure vaju opazujem.«

»Vi ste pač od policije,« je menil tat prestrašeno.

»Tako nekako; vsekakor imam mnogo opravka z zločini.«

»Saj se ni nič zgodilo,« je dejal tat jokavo. »Kaj pa boste imeli od tega, ako me daste zapreti? Če me pa izpustite, bo morda tudi za vas ugodnejše.«

»Kako neki?« se je pozanimal Cascapol.

»Tako gospod: roka roko umije. Morda bi imeli zame kako pot, ki jo prav rad storim namesto vas.« Mladenič je zamižal na eno oko, z drugim pa je pomembno pomežiknil.

»Hm,« je rekel Cascapol. »Samo bojim se, da sta vidva prenerodna. Vama pač ni mogoče zaupati kaj posebnega.«

»Oho!«

»Saj vendar vidita, kako sem vaju v trenutku zasačil.«

»To že, toda s človekom, ki je tega poklica...«

»Kaj si vendar dovoljujete?«

»Jaz mislim takole: z veščakom v teh stvareh seveda nisva računala.«

»Pojdita z menoj!«

Ko je trojica odhajala preko ceste, je Cascapol dejal: »Ali se na vaju lahko zanesem?«

»Častna zadeva.«

Odšli so v majhno čajarno, ki je bila ob tem času prazna. »Imam za vaju posel za petdeset milijonov. Ali hočeta sodelovati?«

»Petdeset milijonov... Petdest milijonov... Ali je res toliko denarja na svetu?«

»Pošteno bosta zaslužila: jaz si obdržim polovico, drugo polovico pa dobita vidva. Gre za nekega moža, ki ga zasleduje policija s tiralico.«

»Tega ne razumem.«

»Le potrpita. Ali poznata kakega starinarja, ki bi nam posodil stražniške uniforme?«

»»Na Saltlake Squeru poznam izposojevalca kostumov in mask, Higgins mu je ime...«

»Dobro. Se tedaj udeležita podjetja?«

»Ako nam poklonite svoje zaupanje,« je dejal eden in pomaknil klobuk na zatilnik, poln spoštovanja. »Za svojega prijatelja jamčim kakor zase.«

»Potem pa lahko napravimo,« je rekel Cascapol. »Poslušajta tedaj.«

Kako uro kasneje je »gospod Cleveland« zapustil svojo sobo v grand hotelu Halifax. Ravno, ko je spravljal ključ v žep, je zašumela poleg njega ženska obleka in ženski glas je dejal: »Trenutek, prosim, gospod Cleveland,« in že je stopila Alica Montholonova v sobo.

»Veste, da so vas odkrili, Cascapol?«

»Ne,« je odgovoril.

»Policija ve, da ste v tem hotelu.«

»Tako, tako.«

»Da, vsi kolodvori so zasedeni, vse ulice so pod kontrolo, nobeno vozilo ne more zapustiti Newyorka, da ne bi bilo najskrbneje preiskano.«

Prikimal je: »Tedaj sem izgubljen.«

Alica Montholonova je za trenutek umolknila, potem pa mu je pogledala v obraz in dejala neodločno: »Samo ena rešitev je: avtomobil indurskega predsednika je eksteritorijalen kraj. Pojdite z menoj, jaz vas še to noč prepeljem v Induri.«

Sport

Prvi nastop Hajduka v Ljubljani

Letošnje prvenstveno tekmovanje postaja vse bolj zanimivo.

Po uvodnih prvih srečanjih se čim bolj izoblikuje slika odločne in napete borbe, ki se mora še odigrati med prvimi štirimi konkurenti za vstop v finalno državno prvenstvo.

Med temi je tudi slovenski zastopnik ASK Primorje, ki niti od daleč ne misli položiti orožja pred Zagrebom in Splitom, akoravno so njihovi predstavniki v očividni premoči.

Nedeljska tekma bo radi tega zelo pomembna, ker bi zmaga domačinov pomenila za nje veliko zboljšanje dosedanjega položaja. Pa tudi po visokih številkah, s katerimi sta se vrnila oba ljubljanska ligaša iz vročega Splita, imamo popolno pravico, da na to reflektiramo. Kajti naši domači moštvi predstavljata na svojem terenu zelo nevarnega in velikega spoštovanja vrednega nasprotnika, ki bi lahko pokvaril račune vsakemu jugoslovenskemu moštvu.

Cari »majstora s mora« niso do danes še obledeli. Pomisliti je, da je bil Hajduk tekom 6 let najbolj privlačno jugoslovansko moštvo, ki je vzbujalo veliko zanimanje ne samo v mejah naše domovine temveč tudi po celem svetu.

Tudi Primorje je v tej sezoni in vse do danes zastopalo naše nade z močno voljo in razumevanjem. Zato nimamo razloga, da bi dvomili, da ne bo tudi to nedeljo zastavilo vso svojo energijo, kako bi priborilo sebi dragoceni 2 točki, slovenskemu nogometu pa do dvoštevilčnih rezultatov v Splitu željno pričakovano rehabilitacijo.

Ta zelo važna tekma je predana v roke g. Fabrisu iz Zagreba, ki je že enkrat pred tremi leti v Sarajevu zaigral vse simpatije vsakega objektivnega gledalca na tekmi za državno prvenstvo med ASK Primorjem in Soškom. Kljub temu smo pripravljeni videti g. Fabrisa na zelenem polju; do takrat pa verujemo, da so bile njegove pogreške, ki so našemu predstavniku že leta 1928 zaprle pot v državno prvenstvo, slučajne in ne zlonamerne.

Kolesarsko državno prvenstvo

Pojutrišnjem 12. t. m. bomo imeli priliko videti naše kolesarje, kako se bodo v posameznem startu borili za prvenstvo Jugoslavije. Kot najpripravnejša proga za to je bila na seji centralnega odbora Koturaškega saveza kraljevine Jugoslavije z večino glasov določena krožna pot, ki pelje iz Grosupljega skozi Krko, Stično, Višnjo goro zopet na Grosuplje v izmeri 40 km. Je to, če izvzamemo višnjegorski klanec, zelo lepa in dobro izpeljana proga, ki je kot nalašč pripravna za take vožnje. Obeta se tudi, da bo ista ob tej priliki dobro zastražena z vojaštvom. Ne glede na vse te ugodnosti se pa sliši, da ni z njo zadovoljna večina hrvatskih kolesarjev. Kaj je temu vzrok, se ne ve. Ali se jim je zdela krožna proga lanskega državnega prvenstva boljša, ko so morali ubogi kolesarji ob priliki velikega deževnega naliva dobesedno grebsti z nogami po vodi in blatu. Na letošnji lepi progi je tak primer skoro izključen, kajti voda s ceste takoj odteče in omogoča potek dirke.

Pa še nekaj je omeniti: Na lanskem kolesarskem državnem prvenstvu se je pojavila tudi neka umazana duša in raztresla na progo toliko čevljarskih žebljev, da je veliko tekmovalcev moralo zaradi gumijevih defektov odstopiti. Videti je bilo dirkača, ki je imel v gumi nataknjenih nič manj kot osem takih žebljev. Ista umazanost se je izvršila tudi na nedeljskem prvenstvu Slovenije. Tudi tu je neki »sportnik« natrosil med savskim mostom in Černučami tako množino žebljev, da je na njih občutilo svojo nesrečo kakih osem ali devet dirkačev Mariborskega, Celjskega in Ljubljanskega pododbora. Če dotična črna duša misli, da bo s takimi podlostmi kaj koristil našemu kolesarstvu, se salamensko moti, kvečjemu si nakoplje prezir vseh pravih sportnikov. Kolesar, ki se boji konkurence in misli, da bo prišel naprej s takimi ordimi in obsojanja vrednimi čini, je bolje, da drugič ostane doma in se ukvarja z bolj koristnim delom, kolesarstvo pa naj za svojo sebo obesi na klin! Tako bo sigurno in več koristil našemu sportu.

Brezvestni kolesar, roko na srce! M-r.

Tour de France

Bagnères-de-Bigorre, 3. julija.

V sredo pred 28 leti je Henry Desgrange, vodja največjega sportnega dnevnika »L'Auto«, dal prvič znak za odhod kolesarskega »Tour de France«. »Okoli Francije« se imenuje ta dirka zato, ker pelje proga po cestah, ki so na meji države. Proga se je pri vseh 24 dirkah, ki so se dosedaj vršile, menjala za nekaj kilometrov, tako tudi način dirkanja. Letos je 24 etap, kakor imenujejo dneve, v katerih se vrše dirke, vmes so pa samo trije dnevi za počitek. Dolžina posameznih etap je različna, tako meri najdaljša 338 km (La Rochelle-Bordeaux), a najkrajša komaj 102 km (Gap-Grenoble). Najtežje proge so v Pirenejih (Col du Tourmalet 2144 m) in v Alpah (col du Galibier 2658 m). Skupno število prevožene proge pride letos na 5095 km, kar je vsekakor že lepa številka za 14 dni.

Zdaj pa še nekaj o ustroju dirke. Letos je 40 dirkačev razdeljenih po narodnosti v 5 moštev. Kakor pravijo je najmočnejša ekipa belgijska, sledijo ji francoska, nemška, italijanska in avstralsko-švicarska zajednica (4 Avstralci, 4 Švicarji). Med te 40 zvezdnike, »ase«, so všteli še Španca Cepedo, ki je edini ostal od španskega moštva.

Vsako moštvo ima svoje pomočnike, ki popravljajo na postajah kolesa, drugi spet skrbijo za dobro telesno in duševno stanje svojih miljencev in so sploh nekaki zastopniki ekipe.

Veliko slabše se godi 40tim osamljencem, ki jih imenujejo »touristes-routiers«. Ti morajo sami skrbeti za opremo, za kolesa in sploh za vse. Zato pa je zmagovalec vedno iz vrst »asov«.

Teh 81 dirkačev spremlja vedno ogromna množica avtomobilov, deloma sodniških, še več pa novinarskih. Vsi večji listi imajo svoje poročevalce in fotografe pri tej karavani. Sledi jim tudi avtomobil, kjer je speaker in katerega besede oddaja večina francoskih radijskih postaj. Ne manjka niti avtobus za telefonično prenašanje slik (belinogram). Tako ima pariški list iz daljave 1000 km v eni uri sliko v uredništvu. Filmska podjetja imajo avtomobile, kjer snimajo zvočne filme, fotografi streljajo s svojimi aparati ,grmenje avtomobilov, kriki policije — vse se meša v tej ogromni karavani, ki se pomika kakor lava po cestah in ovira ves promet v nasprotni smeri.

30. junija: Prva etapa krožne vožnje se je vršila na progi Paris-Caen, ki meri 206 km. V sprintu je zmagal Belgijec Hamerlinck v času 6:17:12 pred Francozom Charlesom Pélissierom, ki je bil le za pol kolesa za njim.

1. julija: Danes je bila druga etapa na progi Caen-Dinau 212 km. Radi silne vročine in slabih cest je padla brzina s 37 km na uro na 32 km. Po 6:37:14 je zmagal Avstrijec Max Bulla, ki je zasedel tudi v splošni klasifikaciji 1. mesto pred Francozom Van Vierstom in Belgijcem Hamerlinckom. Pri ekipah je prva belgijska, sledijo italijanska, nemška, francoska in avstralsko-švicarska. O nadaljevanju dirke prihodnjič. **Rr.**

Službene objave LNP

(S seje p. o. dne 8. julija 1931.)

Navzoči gg.: Sanko, Šetina, Novak, Acceto, Kačar, Grošelj, Zupanc, Kovač.

Zapisnik zadnje seje se odobri. — Odobri se prijateljska tekma SK Grafika, Lj. : SK Bled dne 12. julija na Bledu. V nedeljo 12. julija se določijo prvenstvene tekme: Igrišče ASK Primorje popoldne ob 17.45 ASK Primorje : SK Hajduk, Split. Dovoli se predtekma ASK Primorje II : SK Amater, Trbovlje ob 16. Službujoči odbornik g. Vošpernik, nadzor nad blagajno g. Novak. ASK Primorje mora postaviti osem vestnih reditelјev. Nastop službe pol ure pred ričetkom prve tekme. — V Mariboru ob 17. na igrišču ISSK Maribor SK Svoboda Lj. : ISSK Maribor, v kolikor se kluba drugače ne sporazumeta. Nadzor vodi MO Maribor. — Verificirajo se s pravom nastopa dne 18. julija za SK Mura, Murska Sobota: Sarkanv Aleksander, Eisenstädter Ferdo, Čagran Štefan, Nemec Ljudevit, Horvat Nikolaj, Toht Franc; za SK Korotan, Lj.: Zupančič Anton; za ŽSK Hermes, Lj.: Ferjan Miha; za SK Olimp, Celje: Bianchi Anton; za SK Svoboda, Lj.: Habicht Ignac, Horžen Vinko. — Opozarjajo se klubi, da je treba za verifikacijo predložiti po dve enaki sliki in ne manjši od 4 krat 6 cm, ker jih sicer p. o. ne bo verificiral. — Tajnik II.

SK Svoboda, Ljubljana. Danes ob 20. odborova seja v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti (pritličje). Vsi in točno!

Iz odbora za delegiranje sodnikov. Delegirajo se za nedeljo 12. t. m. na igrišče Primorja: predtekma g. Zupan, stranska sodnika h glavni tekmi: gg. Breskvar in Skalar. V Mariboru Svoboda (Ljubljana): SSK Maribor g. Ochs.

ŽSK Hermes. Načelstvo uprave igrišča poziva vso članstvo na vsakovečerni kuluk za iaogrd vergšti rdgov rdgove rdg kuluk za ograditev igrišča. — Nogometna sekcija. Vsi igralci morajo tekom tega tedna oddati gospodarju ali pa načelniku vso opremo razen čevljev.

— **Koturaški Savez kraljevine Jugoslavije** nam javlja, da se je za državno prvenstveno kolesarsko dirko, ki se vrši v nedeljo dne 12. t. m. zjutraj ob 5. uri na krožni progi Grosuplje—Krka—Stična—Višnja gora—Grosuplje km 80 ozir. 160 (start in cilj v Grosuplju pri gostilni Gale) prijavilo rekordno število, do 100 dirkačev iz cele Jugoslavije. Pododbori dravske banovine se opozarjajo na točno ravnanje v smislu razpisa objavljenega v uradnem glasilu Koturaškega Saveza kraljevine Jugoslavije »Motor-Sport« v Zagrebu št. 9 z dne 10. junija t. l. — Ministrstvo prometa je dovolilo za udeležnike te dirke 50% popusta na vseh progah državnih železnic. Vsi vozači se morajo javiti savezni komisiji v soboto dne 11. t. m. do 20. ure v Grosupljem— gostilna Gale — z licenco, kjer bo tudi vsak izžrebal svojo startno številko. Sportno občinstvo bo imelo zelo ugodno priliko opazovati ves potek dirke na startu in cilju v Grosupljem.

SOKOL

Javna zahvala. Celjska sokolska župa izreka prisrčno zahvalo vsem onim, ki so s svojim sodelovanjem pripomogli, da je župni zlet na Vidovo tako sijajno uspel. Zahvaljujemo se posebno mestni občini celjski, vojaški upravi, vsem gospem, gospodičnam in gospodom, vsem sestram in bratom za izkazano nam pomoč in podporo. Zahvaljujemo se Borzi dela, Zdravstvenemu domu, Rudarski šoli in dijaški kuhinji za pomoč pri prehranjevanju. Zahvaljujemo se ravnateljstvom vseh celjskih srednjih, meščanskih in osnovnih šol za pomoč pri prenočevanju članstva in za uporabo šolskih prostorov za oblačilnice. Zahvaljujemo se vsem darovalcem daril in prispevkov za srečolov. Sijajni uspeh župnega zleta vam bodi najlepše zadoščenje za trud in požrtvovalnost, ki ste nam jo izkazali. — Zdravo!

Sokolsko društvo Polzela je letos prav posebno delavno, dasi nas je za nekaj časa zapustilo več agilnih bratov, ki so odšli služit svoj kaderski rok. Priredili smo več pešizletov ter se udeležili vseh javnih nastopov sosednjih bratskih društev. Sedaj se pa marljivo pripravljamo za naš javni nastop, ki se bo vršil v nedeljo 12. julija ob 15. na telovadišču pred postajo. Nastopili bodo vsi oddelki, da pokažejo uspehe svojega neumornega dela. Posetnike našega nastopa opozarjamo, da bodo zveze za povratek zelo ugodne. Ob 9. uri zvečer bo na razpolago avtobus, ki vozi iz Solčave v Celje.

Finžgarjeva proslava Sokola Maribor I. Prošli petek je priredil dramski odsek Sokola Maribor I. Finžgarjevo proslavo. Prireditev se je vršila v telovadnici podčastniške inž. šole in je uspela nad pričakovanje. Proslavo je otvoril br. prof. Kenda s predavanjem: Finžgar in naš narod. Predavanju je sledila jubilantova drama »Razvalina življenja«. Režiser br. Drago Bajt je še dokaj spretno izoblikoval mlade igralce, pa tudi igralci sami so se potrudili do skrajnosti. Najboljši oderski pojavi sta bili vsekakor Lenčka (sestra Fijavževa) in Martin (br. Kuntner). Posebno slednji se je vživel v vlogo, medtem ko Lenčka v nekaterih prizorih ni doživljala. Priznati pa se ji mora, da je težko vlogo rešila nad vse častno. Urh (brat Bajt) je bil dober v igri, ne pa v maski. Tona (s. Robnikova) je posrečeno podala v maski in igri pristen tip kmečkega dekleta. Ferjanu (br. Štubelj) pa se je poznalo, da nastopa prvič. V nekaterih prizorih je zadovoljil, slab pa je bil v drugače efektni zaključni sceni. Sirk (brat Hren), je bil povprečen, mestoma je neumestno pretiraval. Mica Slana (s. Pošćićeva) je bila dobra v mimiki, glasovno pa je bila šibka. Često je pozabljala na vlogo. V splošnem pa je potekalo dejanje gladko in je bila igra zelo živahna. Posebno poudarjen je bil konec. Scenerija je bila primerna, lučni efekti pa zelo dobri. Občinstvo je na gosto zasedlo dvorano in navdušeno ploskalo igralcem. Navzoč je bil tudi br. polkovnik Putniković. Ice.

Sokol v Gornjem gradu je nujno potreben novega doma. Zato je vsega posnemanja vreden zgled, ki so ga pokazali navedeni s svojimi prispevki: po 20.000 Din: Košenina Fran, notar, Gornji grad; dr. Rak Janko, zdravnik, Gornji grad; po 5000 Din: Kolenc Franc, lesni trgovec Juvanje; mestna občina Gornji grad; po 2000 Din: dr. Rosina Ernest, odvetnik, Gornji grad; po 1000 Din: Kolenc Josip, Šabac; dr. Prislan Fran, Laško; Čenlak Franc, Golnik; Kolenc Ivan, Slov. Bistrica; Petek Josipina, Ljubno; Reiner Milko, Ljubno; Korban Josip, Gornji grad; Kandrič Matko, Gornji grad; Božič Marija, Gornji grad; Majcenovič Karolina, Radmirje; po 500 Din: Posojilnica Gornji grad; Društvič Karol, Ljubno; Tratnik Jože, Gornji grad; Žmavc Anton, Bočna; po 300 Din: Žmavc Martin, Bočna; Flux Franc, Gornji grad; Celjska posojilnica, Celje; Moškon Stanko, Sv. Lenart v Slov. goricah; po 250 Din: Krefel Leopold, Bočna; Perne Pepca, Gornji grad; po 200 Din: Štiglic Franc, Bočna; Remic Ferdo, šmartno; Černevšek Anton, Bočna; Kolarič Anton, Gornji grad; po 150 Din: Majerhold Marija, Bočna; po 100 Din: Presečnik Franc, Bočna; Gleščič Ivan, Gornji grad; Banko Josip, Rečica; Kolenc Franc, Bosanska Gradiška; Cigoj Albert, Beograd; Glojek Ivan, Zg. Kraše; Ašič Ivan, Maribor; dr. Pirkmajer Otmar, Ljubljana; dr. Pintar Rihard, Celje; Goričar & drug, Mozirje; dr. Božič Anton, Celje; Presečnik Vera, Maribor; dr. Gorišek Milan, Sv. Lenart; Božič Jakob, Celje; Felicjan Ivan, Beograd; dr. Ermenc Josip, Sombor; Poznič Jože, Bočna; Božič Karol, Otok; Čenlak Frančiška, Gornji grad; po 50 Din: Koder Anton, Murska Sobota; dr. Šter I., Rogaška Slatina; dr. Lipold Franjo, Maribor; dr. Sernec Gvidon, Celje; dr. Hočevar Milko, Celje; Goričar & Leskovšek, Celje; Natek Franjo, Celje - Breg; Levec Tilen, Cerknica; dr. Mulej Anton, Maribor; Stermecki R., Celje; Vodušek Ana, Bočna; Drač Rudolf, Bočna; Kunc Franc, Gornji grad; po 40 Din: Faninger Rihard, Maribor; po 25 Din: dr. Roš Fran, Laško; po 20 Din: dr. Kolterer Fran, Rogaška Slatina; Štiglic Alojzij, Bočna; Pavlin I., Otok; Remic Elizabeta, Pusto polje.

Sokolska društvo Selnica ob Dravi je v soboto 4. t. m. pohitelo na Kozjak, na Ratov vrh, kjer je zvečer na posestvu g. Tomaža Kaube prižgalo kres na čast slovanskim apostoloma Cirilu in Metodu. Ob 8. zvečer je prikorakalo iz Selnice čez 100 Sokolov, ki so se jim na vrhu pridružili še domačini. Z radostjo je pozdravil br. starosta vse navzoče, zatem pa je br. Kikl govoril o slovanskih apostolih Cirilu in Metodu. Po končanem govoru smo prižgali kres, v višave so se pa dvigale svetlobne rakete. Opazili smo mnogo kresov, celo v našem Korotanu. Pevci so zapeli narodne pesmi. Sokoli so tudi zaplesali kolo. Po končanem kresovanju nas je ga. Kaubetova povabila na dom, kjer nas je po pravem slovanskem običaju pogostila.

Sokol v Mokronogu je priredil v nedeljo 5. t. m. na travniku br. A. Majcna svoj letni nastop s sodelovanjem vseh društev mirenskega sokolskega okrožja in nekaterih novomeškega. Program je bil prav pester, skoro preobširen. Pričetek je bil ob 16. z uvodno koračnico novomeške godbe, ki je spremljala nekatere točke. Pod vodstvom br. Herbsta in s. Z. Kneislove je prikorakala šolska deca (15), ki je pokazala skupinsko vajo z zastavicami in loki. Dober je bil nastop moške dece (24) z br. dr. S. Škuljem z njegovo ritmično sestavo. Ugajala je ženska deca (16) s »Konjički«. Prav dobro se je odrezal moški naraščaj (21) s saveznimi. Tudi žen. naraščaj (12) je uspel. 23 članic je pod načelstvom s. Kneislove odtelovadilo I. savezno, nakar je podala devetorica moške dece iz Trebnjega svojo sestavo. Sledil je nastop članov (46), ki so res strumno in skladno izvajali kmetske vaje. Vodil je društveni nač. br. Rudi Kuhar. S posebnimi točkami so nastopile: 12 naraščajnic s prostimi, 6 članic s kiji iz Novega mesta, ki jih je vodil župni načelni, br. Papež, 10 bratov iz Škocjana je pokazalo splitske vaje, nakar je 8 dom. članic zarajalo znan »Polkin ples«. Na dveh gredeh je izvajalo 6 naraščajnic zadovoljivo vaje, a petorica članov domačinov je odtelovadila z eleganco lepe borilne sestave. Pri orodni telovadbi smo videli 3 vrste na drogu in bradlji (člani) in na kozi (m. naraščaj) in sicer Mokronog-Novo mesto in Trebnje. Ob zaključku se je vršila stafeta moške dece iz Mir. okrožja. Zmagala je vrsta iz Karmeljšt. Janža, ki je prejela v dar doprsni kip kralja Aleksandra. Obisk je bil posebno s strani zunanjih gostov lep. Društvu naše priznanje. Zdravo!

Zlet belokranjskega sokolskega okrožja se je vršil v nedeljo 5. t. m. v Črnomlju, kamor so pohitela društva iz bližnje in dalnje okolice. Najbolj številna je bila udeležba društev iz Metlike, Gradaca, Semiča, Vinice, a prav lepa udeležba je bila tudi iz Karlovca. Vse točke so bile prav dobro izvedene. Na koncu nastopa so zbrane telovadce nagovorili starosta črnomeljskega Sokola br. Vranković, starosta karlovške župe br. Malović in župan Črnomlja g. Müller. Zatem se je vršila lepa sokolska zabava, ki jo je obiskalo ljudstvo od vseh strani.

Pristopajte k Vodnikovi družbi

Prostovoljno rudniško gasilno društvo Trbovlje I. javlja tužno vest, da je preminul naš nad vse zaslužni tovariš, gospod

Ignac Holeček

načelnik društva, poslovodja Trboveljske gasilne župe in prisednik tehničnega odseka Jugoslov. Gasilske zveze

Pogreb blagopokojnika se vrši dne 11. t. m. ob 16. uri.
Pokojniku bodi ohranjen častni spomin.

Trbovlje, dne 9. julija 1931.

9218 **Odbor prost. rudniškega gasil. društva**

Potrti v neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš dobri soprog in skrbni oče, gospod

Ignac Holeček

računovodja osrednjih delavnic TPD

danes po dolgi, mučni bolezni previden s tolažili sv. vere preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 11. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti na farno pokopališče v Trbovljah.

Trbovlje, dne 9. julija 1931. 9223

Globoko žalujoči: LOJZKA HOLEČEK, žena; OTO, MATKO, VIKO, OLGA, otroci; družini POTRATA in HUDARIN.

29·-

Vrsta 1805-66

Specielni čevlji za kopanje, izdelani so iz gumija tako, da se prilegajo nogi ter ne motijo pri plavanju. Na obali varujejo vaše noge pred bodečim kamenjem in peskom. Stanejo samo Din 29.

69·-

Vrsta 1195-03

Tudi pri teh je zastopana moda. Nosijo se pri lahkih poletnih oblekah v beli, sivi in drap barvi. Okrašeni pa so z barvastimi trakci.

39·-

Vrsta 4541-05

Ti lahki in higienski čevlji so potrebni vašim ljubljenčkom v toplih poletnih dnevih. Neverjetno so poceni. Izdelani so iz belega lanenega platna z gumijevim podplatom.

39·-

Vrsta 4232-37

Pri igranju, skakanju in tekanju so ti čevlji vašim otrokom neobhodno potrebni. Izdelani so iz čvrstega sivega platna, prilegajo se nogi, se z lahkoto čistijo, ter so trpežni.

59·-

Vrsa 1135-05

Enostavna platnena obutev v beli barvi z lahkim gumijastim podplatom. So zelo udobni in praktični. Uporabljajte pri tej obutvi naš lufov vložek.

69·-

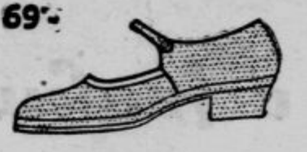

Vrsta 2145-09

Ženski platneni čeveljčki, sive barve z gumijastim podplatom in nizko peto. Pripravili smo jih za vsakdanjo uporabo ker so zelo praktični, in obenem trpežni.

69·-

Vrsta 2155-32

Čeveljčki za sprehode z gumijevim podplatom in peto. So zelo okusno izdelani kar jim daje posebno eleganco. Idealni čeveljčki za vsako ženo, ki gre na letovišče ali v kopališče.

Udobna in praktična platnena obutev za poletje z gumijastim podplatom, ki je tudi zelo trpežna. Razpolagamo z bogato izbero obuval, raznih vzorcev in raznih kombinacij po najnovejši modi.

Hoja v njih je neverjetno lahka in ugodna, tako da vas bodo povsem zadovoljili

99·-

Vrsta 3337-12

Platneni čevlji za gospode, sive barve, široke oblike in z gumijastim podplatom. Služijo pri vsakdanji uporabi, ker so zelo praktični in trpežni.

Za vsako barvo čeveljčkov imamo odgovarjajočo barvo nogavic. Vprašajte naše prodajalce, kateri vam bodo z največjo ustrežljivostjo svetovali izbiro barve in vrste nogavic.

Bata

Kako se čisti platnena obutev? Najprej platneno obutev izkrtačite, a zatem namažete z našo kredo, katera stane Din 2.—. Obutev vam bo zopet izgledala kot nova.

Cene malim oglasom:

Ženitve, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbine je vposlati obenem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842. — Telefon številka 2492, 3492

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra“ v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Službo dobi

Mesar. pomočnika
mladega in močnega sprejme takoj Janez Verdir, mesar in prekajevalec, Tržič. 31712-1

Pek. vajenca
kateremu preskrbi tudi obleko, sprejme v učenje Stojan Josip, parna pekarna, Pišece 18 pri Brežicah. 31561-1

Učenca
s primerno šolsko izobrazbo takoj sprejme Franjo Grabjec, fotograf v Ljubljani, Miklošičeva c. 6. 30609-1

5 soboslik. in plesk. pomočnikov
takoj sprejme Anton Stiplošek, Gerbičeva ulica 16. Kolezija. 31772-1

Slaščičarskega pomočnika
mlajšega, verziranega v vseh v stroko spadajočih delih, sprejme Josip Rajster, Kočevje. 31753-1

10 dobrih tesarjev
za opažna dela pri velikih železobetonskih stavbah — sprejme inž. Dukič & dr., Ljubljanica, Frančiškanski most. 31758-1

Orodne ključavničarje
prvovrstne, ki morajo biti prosti vsakršnih obvez v letalski industriji, išče aeroplanske delavnice Louis Breguet v Kraljevu. Potni stroški se ne plačajo. V dopisih je navesti prejšnje službovanje in narodnost. 9209

Pisarniško moč
popolnoma samostojno moško ali žensko, z večletno prakso — vešča perfektno nemščine in srbohrvaščine, išče m. S prakso pri lesni industriji imajo prednost. — Istotam sprejmem tudi izprašanega — starejšega

strojnika
Ponudbe na podruž. Jutra v Celju pod »Le prvovrstna moč«. 31778-1

Služkinjo
pridno in pošteno sprejme takoj Čuček, Prečna ul. 6. 31796-1

Hlapca
za vsa dela sprejmem k mali obrti. Prednost imajo mizarji. Vprašati v Mostah, Ciglerjeva ulica 12. 31791-1

Kroj. pomočnika
dobro izurjenega v malem in velikem delu, za delo po meri in boljše konfekcijo, s hrano in stanovanjem v hiši sprejme v trajno službo Jos. Odar, Ljubljana VII, Janševa ul. št. 7. 31787-1

Brivskega pomočnika
sprejme takoj Podunajec, Ljubljana, Streliška ulica st. 24. 31782-1

Trgovsko vajenko
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 31801-1

Več prvovrstnih mizar. pomočnikov
za fino pohištvo sprejme Ig. Repše, tvornica pohištva, Ljubljana, Dvorni trg št. 1. 31803-1

Brivskega pomočnika
samo prvovrstnega sprejme salon Mrakič, Maribor, Cankarjeva 1. 31849-1

Mlinar. vajenca
močnega, ne pod 15 let starega sprejmem z vso oskrbo v hiši. Umetni mlin Dražava vas, p. Loče pri Poljčanah. 31839-1

Več šteparic
sprejme takoj Brzopodplata, Maribor, Tatenbachova 14. 31844-1

Trgovski potniki

Fiksum in provizijo
nudimo potnikom za obisk privatnih strank za Ljubljano in okolico, ter celo Dravsko banovino. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Fiksum in provizija«. 27662-5

Trgovski potnik
dobro vpeljan po vsej Sloveniji, ki potuje z lastnim vozilom, prevzame zastopstvo od dobro vpeljane tvrdke, z malo kolekcijo — najraje špecerijskega blaga Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »A. Č.« 31831-5

Zaslužek

Zastopnike
krajevne, provizijske, za vse kraje, za predmet, ki ga rabi vsak trgovec dnevno, sprejmem. — Delo nekaj dni v mesecu. Kolekcija zelo majhna in se lahko prodaja obenem z vsakim drugim predmetom Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Znan in trg. naobražen«. 31788-3

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-Auto) telefon 2236. Prva oblast. koncesijonirana Prospekt 15 zastonj — pišite ponji 251

Nemščino
temeljito poučujem. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Učiteljica«. 27557-4

Knjige

Radi selitve
poceni prodam bibliioteko — par sto popolnoma novih in lepo vezanih knjig, med njimi tudi M. K. leksikon in aparat za masiranje. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 13752-8

Službe išče

Šivilja
tudi za perilo, se priporoča na dom. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 31765-2

Dobro službo
pri majhni družini išče kot začetnica 18 let staro dekle z dežele. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vestna začetnica«. 31781-2

Brivskega vajenca
dobrega sprejme takoj Stjepan Kralj, Ljubljana, Dunajska cesta štev. 58. 31766-2

Natakarica
zanesljiva in poštena — zmožna 4000 Din kavcije, želi premeniti službo v mestu ali na deželo. Nastopi lahko takoj. Ponudbe pod »Natakarica« na oglasni oddelek »Jutra«. 31754-2

Dekle
staro 20 let, želi službo kot pomoč v kuhinji, ali kot sobarica. Ponudbe na: Antonija Tavčar, Vešter 30 — pošta Škofja Loka. 31084-2

Zakonski par
petdesetletni, ona dobra kuharica ter izvrstna pri gojitvi kokoši in prašičev, on pa zanesljiv paznik ali pastir, išče proti zmerni plači zaposlitve na kakem posestvu. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Ehrlich und verläßlich«. 31739-2

Šivilja
izurjena tudi v izdelavi vsakovrstnih kravat, gre šivat na dom, ali kot pomočnica. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kravate«. 31792-2

Šofer - mehanik
išče službo za takoj. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Trezen šofer«. 31762-2

Šofer
zanesljiv in trezen, želi službo. — Naslov: garaža Völker, Maribor, Aleks. c. 31837-2

Radio

Radio-aparat
kompleten, tricevni, prav dober sprejem, z akumulatorjem in zvočnikom, radi odpotovanja poceni naprodaj v Florijanski ul. 19/II. 31520-9

Kolesa

Ugodna prilika!
Popolnoma novo dirkalno kolo ugodno naprodaj v Frankopanski ulici štev. 5 31819-11

Kupim

Pisalno mizo
kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro ohranjena 888«. 31804-7

Zobata kolesa
za vodno napravo kupi Ferdo Laznik, Radeče. 31825-7

Motorna vozila

»Buick« avtomobil
odprt, petsedežen, izredno dobro ohranjen po nizki ceni naprodaj. — Pojasnila daje American Motors Ltd., Dunajska 9. 31718-10

Oakland
petsedežen, malo rabljen, za 30.000 Din proda Lampret in drug, Ljubljana, Selenburgova 4. 31521-10

Motorno kolo
dobro ohranjeno poceni proda Sebenik, Knezova ul. št. 28, Ljubljana. 31818-10

2 avtomobila
malo rabljena, osebni Fiat in tovorni Ford, po ugodni ceni prodam radi bolezni. Ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod šifro »Priložnost«. 31838-10

Prodam

Puhasto perje
čisto, čohano, kg po 48 Din druga vrsta po Din 38 kg, čisto, čohano, kg po 48 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po poštnem povzetju L. Brozović, Zagreb, Ilica 32. 22-6

Umivalnik
z marmornato ploščo in ogledalom, posteljo s spodnjo žimnico (Federmatratze) in nočno omarico prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31727-6

Vrtne zaklop. stole
prodaja pisarna Tribuč na Glincah — telefon 2605. 30596-6

Poceni prodam:
plinski štedilnik za 650 Din, »Remington« pisalni stroj za 700 Din, radio, Leksikon Brockhaus za Din 850, 2 karbitni svetiljki po 25 Din in nekaj moške obleke. Delenjska cesta 18, I. nadstr., desno. 31745-6

Štedilnik in divan
s 4 fotelji poceni naprodaj v Baragovi ulici 10. 31770-6

Ajdo za seme
najlepše sivo in črno nudi Sever & Komp., Ljubljana Gosposvetska cesta št. 5. 31761-6

Elektr. instalaterji pozor!
Raznovrsten star instalacijski materijal poceni prodam. Vprašanja na naslov: Domače tvornice predenja i tkanja d. d., Dugaresa. 9208

2 plinski peči
prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 31794-6

Moških oblek
nekaj starih poceni prodam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31756-6

Dvigalo
na ročni pogon, 1.00 m široko, 1.00 m dolgo in 1.93 m visoko — kakor tudi

avtomat. stružnico
(Revolverdrehbank) proda O. Augustin, Ljubljana, Sv. Jerneja cesta štev. 8. 31813-6

Za novorojenčka
čisto novo kompletno opremo, obstoječo iz zibelke s kompletnim perilom zelo poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31828-6

Trgovino
s papirjem in galanterijo, v manjšem mestu spodnje Štajerske, zelo dobro vpeljano, radi družinskih razmer prodam. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Trgovina 80.000« 31836-6

Na obroke
prodajam Alpacca in kromiran jedilni pribor, 24 komadov z elegantno kaseto za 300 Din. 3 obroki. »Omnia«, Miklošičeva cesta št. 14. 31834-6

Kapital

Posodim
100—200.000 Din na sigurno mesto, ali pristopim kot družabnik k dobro idočemu podjetju. Razpolagam tudi z velikimi tovarn. prostori, za event. ustanovitev kakega dobrega podjetja. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Podjetje 10«. 31668-16

Nujno iščem
1500 Din posojila proti primernim obrestim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Siguren plačnik«. 31830-16

Posest

Več stavbnih parcel
5 minut od cestne železnice naprodaj po Din 35 do 40 m². Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 31617-20

Hišo
pripravno za pekarno, v prometnem kraju kupim. Ponudbe z natančnim opisom in navedbo cene na naslov: Simon Vuzem, Sp. Poljskava. 31147-20

Enodružinsko hišo
primerno za čevljar. obrt, na prometnem kraju na deželi, v ceni 20—30.000 Din kupim proti takojšnjemu plačilu. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 31705-20

Hišo s pekarno
enonadstropno, z 8 prostori, 2 vrtoma in hlevom, na prometnem prostoru za 320.000 Din prodam, ali dam v najem, radi bolezni Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31842-20

Lepo posestvo
2 hiši s trgovino, gostilno, trafiko in 7 oralov zemlje prodam za 220.000 Din. — Naslov pove Karol Breznik, Celje. 31845-20

Stanovanja

P. n. denarni zavodi — gg. hišni posestniki (ce)!
Upokojen državni finančni uradnik z malo družino **išče mesto**

hišnega upravitelja
v Ljubljani, proti brezplačnemu stanovanju. Cenjene dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Hišni upravitelj«. 31815-21

Trisob. stanovanje
zelo lepo, za Bežigradom oddam z avgustom, oziroma septembrom po zmerni ceni. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31816-21

Lepo stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin, oddaljeno 10 minut od gl. pošte oddam samcu ali stranki brez otrok. Ponudbe na oglas. oddelek Jutra pod značko »Za avgust«. 31767-21

Stanovanje
eno- ali dvosobno, v mestu ali na periferiji blizu tramvajske postaje iščem za avgust ali september. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Tramvaj«. 31746-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico takoj oddam na Dunajski cesti štev. 99 31829-21

Lokali

Obrtne lokale
med seboj vezane, skupno ali posamezno odda Faval, Medvedova št. 38 — VII. 31732-19

Za delavnico in stanovanje
iščem enega večjega ali dva manjša pritlična prostora. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Lesna stroka«. 31786-19

Lokalček na Bledu
na najboljšem prostoru oddam za sezono. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Bled«. 31807-19

Hišo s pekarno
s 3 sobami, vrtom in njivo prodam za 85.000 Din. Istotam hišo s trgovino za 45.000 Din. Naslov pove Karol Breznik, Celje. 31846-19

Pridelki

Vino
prvovrstnih žlahtnih trt — čistega in finega okusa, nudi vinogradnik po prav ugodni ceni. Društva imajo popust. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 31596

Malinovec
fini, pravi, pristni, ugodno dobite pri Lovru Sebenik, kuhanje sadnih sokov — Ljubljana. 31817-33

Sobe

Kot sostanovalca
sprejmem takoj ali s 15. julijem preprostega gospoda. Hrana in stanovanje tedensko 150 Din. — Restavracija »Soča«, Sv. Petra cesta 3. 31777-23

Veliko prazno sobo
s predsobo, električno razsvetljavo in posebnim vhodom, blizu pošte oddam z avgustom. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 31775-23

Sobico
s posebnim vhodom oddam z dobro domačo hrano 2 gospodičnama. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31773-23

Prazno sobo
s posebnim vhodom, v centru ali ne daleč, iščem za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »20—20«. 31769-23

Sobo
s poseb. vhodom in električno razsvetljavo, (blizu Tabora) v Japljevi ul. 13 oddam. 31797-23

Opremljeno sobo
lepo, z eno ali dvema posteljama, snažno in po možnosti v bližini centra iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Trgovec«. 31783-23

Lepo sobo
zračno, s posebnim vhodom takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31790-23

Mesečno sobo
s parketom in električno, prazno ali opremljeno oddam z avgustom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 31793-23

Dvoriščno sobo
preprosto, v katero lahko postavite štedilnik, oddam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31795-23

Sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom, parketi in električno oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31810-23

Opremljeno sobo
s poseb. vhodom in električno oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31805-23

Sostanovalko
po nizki ceni sprejmem v šentpeterskem okraju. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 31823-23

Opremljeno sobo
oddam v Rožni ulici št. 19 31824-23

Opremljeno sobo
z 2 posteljama oddam s 15. julijem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 31820-23

Sobo
lepo opremljeno — blizu obrtne šole oddam. Naslov pove oglas. oddelek Jutra 31827-23

Sobo oddam gdč.
Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31833-23

Dopisi

Ženitve in poroke
posreduje najbolj vestno in diskretno koncesijonirani Zavod za sklepanje zakonov »Rezor«, Zagreb, pošta 3. Informacije in prospekte pošilja proti vposlani poštni znamki za 10 Din 213-24

Gospod Ciril
Na svidenje na določenem kraju ob 15½. uri. Pozdrav Mici. 31764-24

Amalija
Obilo sreče želi Mija. 31780-24

Mlad trgovec
želi v svrho takojšnje ženitve znanja z gospodično, čedne zunanjosti in neomadeževane preteklosti, vajeno gospodinjstva in z večjim kapitalom. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Resen trgovec«. 31750-24

Kateri
starejši — dobro situiran gospod bi hotel financijelno pomagati gospodični. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Zahvalna«. 31789-24

Glavič Stanka
pozivam, da se takoj zglasi, sicer ga predam policiji — **Glavič, žena in otroci.** 31651-31

»Usoda«
Dvignite pismo pod isto značko v oglasnem oddelku »Jutra«. 31821-24

V oglasnem oddelku »Jutra«
dvignite sledeča pisma: Avgust, Avtotura, Aiglon, Albert 1111, Akreditive, A. C., Blagajničarka, Boljša eksistenca, Brivski vajenec, Centrum, Čeden lokal Dobra žena, Dobava za jesen, Dobra, Dobro sree, Din 130.000, Dober plačnik Dobiček, Delikatesa, Din 30.000, Dobro honorirano, Elvira 100, Elitni 2000, Električar, Fant, Frizerska vajenka, F. R., Fotoaparat, Fabi, Fiksum in provizija, Gospa, Garancija, Garantiran dobiček, Gostilna, Gostilna 100.000, Hišnica, Harmonija, Hrana 78 Instruktor, Inozemec, Junij 31, I. O., Kavcija, Kapetan, Krojač 24, Kavcije zmožna 15.000, Kupim avto, Kamniške planine, Kriza, Kontoristinja 100, Knjigovodja 100, Lepa bodočnost, Ljubljana-okolica, Lepa prilika, Miren, Morje 249, Mery, Motor, Malo izložbe, Monter, Mirna, Majda, Miza, Mlad kovač, Manufaktura, Marljiv zastopnik, Mirna stranka brez otrok, Mirna stranka, Manufakturna trgovina, Natakarica, Notranjsko, Notranjsko 10, Nizka cena, Nujno pomoč, Najmanj 20, Najlepša lega Podrožnika, Na prometni točki, Nastop takoj, Novejša tipa, Nemščina, Nepoznana 7, Otroci Odkritosrčnost 3, Opremljen lokal, Osamljen, Priden in pošten, Potovanje, Pekarna, Poštena prodajalka, Plemenit značaj, Pošten, Pridnost, Prerojenje, Prometnik, Popolna odkritosrčnost, Počitnice, Pridna in poštena, Preša 702, Prometen mlin, Pokojnina 34, Posestvo v Trebnjem, Samostojen polir, Plača postranska stvar, Pošten, Poštena učenka, Postrežnica, Plačam točno 200 Din, Posestnica, Priden sodar, Prvovrsten slaščičar, Prazna soba blizu kolodvora, Plačilo akreditiv, Perfektna, Praktikant, Plačilna, Pridna kuharica, Restavracijska kuharica, Resna ženitev, Reflekvenca, Romantično, Razumen in zmožen Soliden plačnik, Slikar, Samostojen, Stanovanje, Samostojna moč, Solnčna in mirna lega, Samostojna in varčna, Solidno, Stalna voda, Sposoben, Siguren uspeh, Stavbenik, Samostojen, S 1. julijem, Se odpovedujem s 1. julijem, Solidna stranka, Soliden plačnik, Sigurna naložitev, Stroga tajnost, S. M. C., Stavbni tehnik za potovanje, Snažen-solventen, Samostojna in varčna, Skromen, Sem pridna in poštena, Soba A. S. 700—800, Samostojen trgovec, Šivilja 22, Šofer - skladiščnik, Šiviljska pomočnica, Telefon v hiši, Trgovski lokal, Takojšnje plačilo, Trami, Trgovsko naobražena, Takoj 666, Tiskarna, Univerzitetni docent, Ugodna prilika, Upokojenec 34, Ur, Uradnica, Upanje 55, Ugodno, Učenka, Udano, Udobno, Vesten in pošten, Velika hvaležnost, Vodna vila, Vodna moč, Zanesljiva in poštena, Za ženitev, Z modrim pasom, Zmerna cena, Zanpanje, Zavarovalnica, Zagotovljena eksistenca, Za 1. avgust ali pozneje, Zdravo podjetje, 15. julij, 111, 78, 147, 50, 11—10, 3 vozički, 4sobno stanovanje v centru, 4 cilindri, 8175, 3122, 60.000, 550, 8694, 1777, 3764, 9685, 10, 100 % čistega dobička, 8715.

Glasbila

Pianino
skoraj nov poceni naprodaj Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31568-26

Živali

Veliko papigo
zeleno (Amazonnenpapagei) kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31798-27

Kanarček je ušel
Kdor ga ujame, naj ga proti nagradi odda na naslov: A. Šafec, Zrinjskega cesta 7/III. 31832-28

Stroji

Skobelni stroj
za navadne stole, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31800-29

Obrt

Za orožne vaje
Vam nudi najugodneje uniformske potrebščine, kakor sablje, opasače, epolete, čepice itd. A. Kassig v Ljubljani, Židovska ul. 7. 222

Informacije

Preklic
Podpisani Kasesnik Dominik preklicujem, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravila moja hčerka Hermina Kasesnik. Svarim tem potom vsakega. — Dominik Kasesnik, Pesje pri Velenju. 31751-31

Američani!
Iščem svojega strica Nikolaja Rakarja, ki je bil rojen v Breginju pri Tolminu, kot sin Marinija Rakarja. Kdor bi kaj vedel o njem, kje se nahaja — oziroma prosim njega samega, kot njegov nečak, da mi javi v nujni zadevi svoj naslov. Rakar Anton, pekovski mojster, Ljubljana, Cesta v Rožno dolino št. 7. 31809-31

Razno

Telefon 2059
Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva št. 5

Novost! Novost!
Najnovejša služinska patetna železna zelo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom — praktična za vsaku hižu, hotele, za putujuće osobe in nočne službe. Stane Din 390.—. Razpošiljam poštom in železnicom po povzetju.

Lesena služinska patentna zelo praktična složljiva postela s tapeciranim madracom. — Stane Din 290.—.

Poljska patentna postela složljiva praktična za touriste, vojake in za ferijalne kolonije. Stane Din 350.—.

Liegestuhl praktičan za ležanje in sedenje. Stane Din 150.—.

Po tem imam čisto čohano perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—.

L. BROZOVIČ, ZAGREB Ilica 82, III.

Orahol
rjavo orehovo olje »RAVE«
proti opeklinam in za dobivanje zdrave zagorele polti. 8385

L. MIKUŠ
Mestni trg 15
Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic

Razpis.

Krajevni šolski odbor v Vodicah nad Ljubljano razpisuje

izvršitev napeljave elektrike v šolskem poslopju.

Ponudbe je vložiti do 20. julija 1931 do 5. ure popoldne pri kraj. šol. odboru.
Pojasnila se dobe pri šol. upravitelju.

KRAJEVNI ŠOL. ODBOR V VODICAH, dne 7. julija 1931.
Predsednik: Gubanec Ivan s. r.
Tajnik: Ostanek Franc s. r.
9222

Letovišče.

Restavracija „Pod Kepo“

2 minuti od postaje Dovje—Mojstrana. Krasna lega, lepe izletniške točke, senčnat vrt, sveži gorski zrak, kopališče, lepo opremljene tujske sobe, električna razsvetljava, prvovrstna kuhinja, točna postrežba, nizke cene. Zahtevajte prospekt!
9193 **Joško Poje.**

SOKOLI! DOPISUJTE SAMO NA SOKOLSKEM PISEMSKEM PAPIRJU!

Mladi in močni ljudje se Vam smejejo
ker ste slabi. Znameniti zdravnik dr. Schmelder in njegovi sodelavci so pokazali, kako se more tudi vsak slabejši in starejši moški (a tudi žena) naravnim potom pomladiti oziroma okrepiti. Pišite takoj, DOKLER JE ŠE ČAS, za brezplačno pojasnilo na
Apotheken-Bedarfs-Kontor, Abteilung F, Berlin SW 48, Friedricistrasse 19. 8272

Električni instalaterji

Proda se zelo poceni razni stari instalacijski materijal. Pogleda se pri »Domače tvornice predenja i tkanja d. d., Dugaresa. 9208

Aeroplanske delavnice Louis Breguet v Kraljevu potrebujejo

prvorazredne ključavničarje — izdelovalce orodja

ki morajo biti prosti vseh obvez v zrakoplovni industriji. Potnih stroškov ne povračamo. V ponudbi treba navesti prejšnje službovanje in narodnost.

Z ozirom na časopisna razpravljanja o določilih

Zakona o likvidaciji agrarne reforme

na veleposestvih od 19. junija 1931, katera razpravljanja deloma ne odgovarjajo ciljem in duhu zakona, sporočam, da imam od l. 1925 ozir. l. 1927

informacijsko ozir. gospodarsko pisarno za šumsko-gospodarske in agrarno-reformne zadeve

v Ljubljani, Zrinjskega cesta 15, telefon 2291. 9217

Ing. Anton Sodnik, avtor. šum. inženjer in sodni izvedenec.